

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate. Sarajevo št. 7563. Zagreb št. 39.011. Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Ko se zbirajo poslanci

Predbožični volivni vihar se je po volitvah 11. decembra umaknil božičnemu zatišju in miru. Sedaj pa naše politično življenje prihaja v novo razdobje. V ponedeljek se bo prvokrat sešla nova izvoljena narodna skupščina, ki je nositeljica volje večine jugoslovanskega prebivalstva. Sedaj nastaja vprašanje, kaj je z volitvami večina jugoslovanskih volivcev hotela povedati. Tukaj si moramo biti na jasnem, katera vprašanja notranje, zunanje in gospodarske politike so v volivnem boju bila odločujoča. Po teh geslih moramo tudi presojati naloge, ki čakajo novo skupščino, moramo presojati, kaj ljudstvo od svojih poslancev pričakuje.

Ohranitev miru na mejah, ne da bi pri tem kakorkoli trpela čast in ugled naše države kot samostojne suverene države, to je bila prva točka, okrog katere so se zbirali volivci. Dasi svetovni mir za sedaj ni neposredno ogrožen, vendar je povsod dovolj netiva, ki ga skušajo podnetiti neodgovorni ljudje na vseh straneh sveta. Modrost dobre državne politike bo morala zlasti od malih držav odstraniti vse nevarnosti. V tem pogledu je treba ohraniti mirno kri in trezno sodbo ter zaupati voditeljem naše državne politike, ki so se v pretekli evropski krizi tako izkazali.

Gospodarsko stanje napoveduje, da se bliža doba nove prehodne krize, ki bo sicer kratkotrajna, ki pa bi ob neprevidni domači gospodarski politiki utegnila biti vendar le občutno boleča, zlasti za šibke socialne sloje. Zato je velike važnosti, da bodo novi poslanci to vprašanje budno spremljali ter podpirali vsa stremjenja vlade, da bomo ta val srečno prebrodili. Prav gotovo je namreč, da bi prejnjša velika svetovna gospodarska kriza v naši državi ne bila pustila takih hudih posledic, ko bi bili tedanja vlada in tedanja narodna skupščina sposobni ustaviti se temu zlu. Sedanja narodna skupščina pa je izraz ljudske volje, torej mora tudi v gospodarskem pogledu etati na straži, za kar pa ni dovolj le dobra volja, marveč je treba za to tudi znanja in sposobnosti. To oboje je v veliki meri pokazala vlada JRZ, ki je s smotrenim delom, večkrat vkljub nasprotovanju nesposobnih poslancev in praznih politikantov, vendar le ozdravila naše gospodarsko stanje. Z novo skupščino ob strani bo vlada lahko kos vsem težavam in gospodarskim neprilikam, zaradi česar smo trdno prepričani, da ne bomo razočarani.

To dvoje pa so več ali manj vprašanja, ki zadevajo dandanes vsako državo, vsako vlado in vsak parlament sveta. Je pa pri nas še eno vprašanje, ki je naša posebnost. Nekateri ga imenujejo »hrvatsko vprašanje«, drugi ga imenujejo »sporazum med Slovenci, Hrvati in Srbi«. Lahko ga imenujemo tako ali drugače, v jedru pa je to vprašanje pravilno urejenega sožitja med tistimi glavnimi tremi narodi, ki sestavljajo Jugoslavijo. Urejanje tega sožitja ni zgolj narodna in kulturna zadeva, kakor trde nekateri, marveč je tudi socialna in gospodarska, ki pa je v 20 letih dobila svoj politični značaj ter jo je treba reševati s političnimi sredstvi, kakršne nam daje na razpolago le dobro pojmovana notranja politika. To so zapletena vprašanja, ki se ne dajo reševati v 24 urah, kakor je pred kratkim zapisal neki opozicijski politik, ki pa se morajo čimprej rešiti, ker ne prenesejo več odlašanja za novih 20 let. Kdor bi ta vprašanja hotel dandanes odlašati v nedogled, bi se igral z usodo države.

Potom, ki vodijo k rešitvi, je kajpada več, kakor je lahko tudi več načrtov, kako naj se ta vprašanja rešujejo. Računati pa moramo z dejstvom, da sta sedaj tukaj dva činitelja, ki moreta to vprašanje sporazumno rešiti. Iz volitev sta namreč izšla dva legitimirana pogodbenika, ki sta dobila legitimacijo to vprašanje rešiti. Na eni strani je tukaj JRZ s svojimi tremi šefi, predstavniki Srbov, Slovencev in bosanskih muslimanov, to se pravi: Stojadinovič, Korošec in Spaho. Ti trije so 11. decembra dobili izrecno legitimacijo, da izvedejo tudi to pereče vprašanje sporazumno s Hrvati. Na drugi strani je hrvatski narod dal to legitimacijo dr. Mačku. In sedaj ne preostane nič drugega kakor začeti se dogovarjati.

Vemo sicer, da so na delu sile, ki bi rade to preprečile. Vemo, da podtalno rujejo zaslepljeni vodje tistih strank, ki so pri volitvah pogorele. Tak, ki mu je ljudstvo pri volitvah odreklo svoje zaupanje in ga vrglo v politični penzijo, sicer lahko rovari, ker ne nosi za svoje delo pred ljudstvom nobene odgovornosti. Stranke pa, ki so 11. decembra od ljudstva dobile legitimacijo in mandat, to vprašanje urediti, se morajo zavedati svoje dolžnosti. In tako upamo, da bo tudi v hrvatskem narodnem gibanju zmagala tista zdrava misel, ki veli, da moder politični voditelj ne sme opustiti nobene prilike, ki se mu nudi, da se približa svojemu političnemu cilju. Kajpada je prvi pogoj vsakega sporazumevanja obojestranska korektnost in lojalnost.

Slovenski narod je 11. decembra kakor na plebiscitu izrekel svojo voljo, da izroča svojo usodo tudi v tem pogledu v roke svojega voditelja dr. Korošca in njegovih poslancev. V soboto 14. decembra so slovenski poslanci prišli v Belgrad. Zgodilo se je menda prvokrat v zgodovini našega naroda, da je slovenski narod poslal v svojo državno zastopstvo tako enotno delegacijo. Dr. Koroščevo slovenski poslanci so dne 11. decembra dobili stodoletno legitimacijo, da ob strani svojega velikega voditelja le oni smejo govoriti v imenu slovenskega naroda. In ti poslanci so šli v Belgrad s trdnim prepričanjem in odločno voljo, zaupanje svojega naroda s poštenim delom povrniti. V volivnem boju je bila vpricho našega voditelja dr. Korošca in desetstosev Slovencev iz

Uspeh rimskega posveta

Anglija pozna italijanske zahteve napram Franciji
Italija pa pozna angleško stališče do teh zahtev

Uradno poročilo

Rim, 14. januarja. AA. Stefani: Izšlo je tole uradno sporočilo:
V razgovorih, ki so se vršili te dni med Mussolinijem in Chamberlainom v navzočnosti zunanjih ministrov obeh držav so proučili najvažnejša pereča vprašanja in razmerje med obema imperijema. Ti razgovori so imeli pečat kar največje prisrčnosti in so pripomogli k široki izmenjavi misli. Skupen sporazum je ponovno potrdil željo, naj bi se obstoječe razmerje med obema državama razvijalo v duhu prijateljstva in v smislu sporazuma z dne 16. aprila 1938. Obenem so sklenili čimprej podpisati posebne dogovore, ki jih ima v mislih navedeni pakt. V razgovorih so ugotovili tudi tokrat, da ohranita Velika Britanija in Italija svojo voljo, da nadaljujeta politiko, ki ji je namen, da na smotern način ohrani mir, politiko, ki ji obe vladi posvečata vsa svoja prizadevanja in bosta posvečali tudi v bodočnosti.

Različni odmevi

„V prisrčnem ozračju“ — „Italijansko-francoska kriza šele začenja“ — „Novo ravnoesje“

Uradno poročilo o razgovorih med angleškimi in italijanskimi državniki je zelo jasno in potrjuje domneve, ki so krožile okrog rimskih posvetov. Razgovori so bili zelo prisrčni. Italija je pokazala, da angleške goste rada vidi v Rimu in da želi, da bi prijateljstvo z Anglijo trajalo. Tudi Chamberlain je pokazal, da Anglija mnogo da na to, da bi z Italijo bila v prisrčnih odnosih. Naravno je bilo, da so razgovori takoj prešli na edino polje, ki je za Italijo in za Anglijo pereče, to se pravi na italijanske težnje na račun Francije.

Poteke razgovorov je pokazal, da državniki niso šli v globino in se je Italija zadovoljila s tem, da je izvedela, kakšno stališče zavzemajo Angličani do njenih zahtev napram Franciji, med tem, ko so se Angličani zadovoljili s tem, da so izvedeli za točne zahteve italijanske vlade, ki se ne krijejo povsem s pisanjem italijanskega tiska. Italijanska vlada bo sedaj, ko pozna stališče Anglije, razmišljala o nadaljnji poti, ki jo bo zavzela, angleška vlada pa bo poučila francosko vlado, da bo ta vedela, kaj jo čaka in kaj ima etariti.

Zaključek posvetovanj je bil torej ta, da sta sredi najbolj prisrčnega ozračja obe vladi ostali vsaka na svojem stališču. Italija pri tem, da vztraja pri svojih zahtevah napram Franciji, Anglija pa pri tem, da smatra francosko odklonilno stališče za upravičeno. Točno tako presojo položaj v Parizu, Rimu in Londonu, kjer so poslužbene vladne tiskovne agencije objavile podobne acentivne rimskih posvetov. Značilno je, da je tudi nemško zunanje ministrstvo izdalo poluradno izjavo, v kateri poudarja, da so italijanske zahteve upravičene in da danes ni čas govoriti o »okamenelih razmerah na Sredozemskem morju«, marveč, da je treba tudi tukaj razmere prilagoditi novim stvarnostim, med katerimi je na primer italijanski imperij.

V Italiji

Rim, 14. jan. AA. (Stefani) Časopisje objavljajo pod velikimi naslovi uradno poročilo o rimskih razgovorih. Nekateri listi posvečajo objavljenemu uradnem poročilu celo svoje uvodnike. »Messaggero« pravi med drugim, da so bila v Rimu razmotrena najvažnejša vprašanja. To je pot, ki more privedi do miru in novega ravnotežja v Evropi ter na Sredozemskem morju. S sporazumi od 16. aprila, ki so bili tako sveženo spet potrjeni pri razgovorih te dni v Rimu, je Velika Britanija pokazala smer delovanja, s katerim se morajo spraviti v sklad smernice vseh tistih, ki hočejo iskreno sodelovati pri delu za ohranitev ravnotežja na Sredozemskem morju. — »Popolo di Roma« pravi, da so angleško-italijanski razgovori omogočili angleškemu ministrskemu predsedniku, da se je

Ciano obišče prihodnji teden Jugoslavijo

Belgrad, 14. jan. AA. Italijanski zunanji minister grof Ciano bo prihodnji teden obiskal Jugoslavijo, da se udeleži na povabilo predsednika vlade dr. Stojadinoviča lova, prirejenega njemu na čast. Grof Ciano se bo mudil v Jugoslaviji nekaj dni. Ta obisk, ki je izraz osebnega prijateljstva, ki druzi oba državnika, bo dal tudi priložnost za izmenjavo misli o vprašanjih, ki se tičejo obeh sedanjih držav, združenih s paktom prijateljstva iz leta 1937.

Čast predsednika vlade dr. Stojadinoviča na unijskem shodu izrečena velika beseda, da se nam bližajo široke narodne samouprave. Te velike narodne pridobitve izdelati in čim popolneje uza-koniti, to je velika naloga, ki čaka sedaj tudi naše slovenske poslance. Ta pridobitev, ki se dá doseči brez revizije ustave, bo silno dvignila v širokih plasteh ljudstva smisel za državo, kar je v današnjih zunaj tako razvranih časih težak kapital za vsakega pravega državnika

nejši slog. Večina pariških listov trdi, da se je sestanek med angleškimi in italijanskimi državniki končal brez uspeha, vendar nekateri listi poudarjajo, da je po teh razgovorih napetost nekoliko odlegla. Nekateri listi dajejo tudi razumeti, da je vendarle možen miren razvoj bodočih dogodkov.

Chamberlain odpotoval iz Rima

Rim, 14. jan. AA. (Stefani) Točno ob 12 se je Chamberlain odpeljal iz Rima. Postaja je bila vsa okrašena z italijanskimi in angleškimi zastavami, vsa v cvetju in prepogah. Oddelek italijanske vojske je bil uvrščen na trgu pred postajo, drugi oddelek pa na peronu. Oba sta izkazala angleškemu ministrskemu predsedniku vojaške časti. Na postaji so bili zbrani zastopniki civilnih in vojaških oblasti ter fašistične stranke. Navzočni so bili tudi veliki ceremonialni mojster dvora italijanskega kralja in cesarja grof Santelli, argentinski veleposlanik, irski poslanik in številne druge osebnosti.

Pred svojim odhodom iz Rima je Chamberlain izrazil željo, da bi govoril z zastopniki italijanskega tiska. Sprejel jih je v vili »Madama«. Chamberlain je izjavil, da smatra za svojo dolžnost, da v svojem imenu ter v imenu lorda Halifaxa izrazi pred častniki svoje veliko zadovoljstvo nad sprejemom, ki so jima ga pridelili v Italiji. »Vsi ljudje v Rimu,« je dejal Chamberlain, »od Nj. Vel. kralja in cesarja, od predsednika vlade do zadnjega Italijana, so mi pridelili, kamorkoli sem prišel, sprejem, ki ga nikdar ne bom pozabil. Namen mojega obiska ni bil, da sklenem kakršenkoli poseben sporazum, pač pa, da pridemo ob intimnem stiku z najvišjimi predstavniki do medsebojnega razumevanja stališč obeh držav. Ta cilj je bil dosežen v polni meri. Odhajava od tod, prepričana še bolj kot kdaj prej o dobri volji italijanske vlade. Prepričana sva, da je bilo doseženo najintimnejše spoznanje medsebojnih stališč in da bodo naši razgovori v bodoče rodili sadove ne samo, kar se tiče odnošajev med našima dvema državama, pač pa tudi glede našega evropskega delovanja sploh.

Ciano v London

London, 14. januarja. AA. Havas: »Daily Mail« prinaša izjavo grofa Ciana, ki jo je dal italijanski zunanji minister posebnemu dopisniku tega lista. Grof Ciano je izjavil, da upa, da bo v kratkem lahko obiskal London, in dodal, da je zelo zadovoljen z rimskimi razgovori; rekel je, da so bili zelo prisrčni. Razen tega pravi posebni dopisnik tega lista, da je Mussolini izjavil Chamberlainu: »Dam vam častno besedo, da mielim spoštovati določila angleško-italijanskega dogovora.

V Parizu

Pariz, 14. jan. AA. (DNB) Še v petek so trdili francoski listi, da so se rimski razgovori končali s popolnim neuspehom. Danes se opaža v komentarjih francoskih listov nekoliko stvar-

Rdeča vlada beži iz Barcelone

Hendaye, 14. jan. dl. Iz Pariza javljajo, da so vsi člani katalonske vlade odšli v Valencijo. V Barceloni ostane samo predsednik katalonske vlade Companys in vojni minister del Vayo. Očitno se zaradi prodiranja Francovih armad rdeča vlada ni več varno počutila v Barceloni in se je vrnila v Valencijo.

Medtem se ofenziva Francovih čet nadaljuje. Prav na južnem delu bojišča so nove čete prekorale široki Ebro in popolnoma zasedle po hudih bojih Tortozo, kakor je bilo že včeraj javljeno. Te čete sedaj v naglih pohodih pode sovražnika proti severu, ki se mora hitro umikati, da mu marokanske čete generala Yaguea pri Falsetu ne presekajo poti. Po zadnjih vesteh so zasedli tudi mesto Perello, ki je znano katalonsko kopališče blizu morske obale. Trikot med Falsetom, Tortozo in Taragono bo hitro zaseden.

Kolona, ki prodira po cesti iz Leride v Taragono, se je približala mestu Vallu na 5 km. Prebivalci že slišijo ropotanje strojne. Zdi se pa, da bodo katalonske čete branile Valls (mesto šteje 11.000 prebivalcev) z vsemi močmi. Prav tako se na skrajno obrambo pripravljata tudi Reus, ki je važno železniško križišče in neposredno pred Taragono.

O uspehih Francovih čet poročajo tudi iz srednjega bojišča pri Agramuntu, kjer se je posrečilo aragonskim četam približati se od severa Cerveri na 20 km. Cervera je najmočnejše zgrajena utrdba v drugi obrambni črti pred Barcelono.

Lerida, 14. januarja. AA. Reuter: Nacionalistične čete so zavzele Valls in zdaj pripravljajo napad na Taragono, od katere so oddaljene samo še 12 km.

Naloge novih poslancev s tem sicer še davno ne bodo izrpane. Vendar bi bila s tem nakazana smer njihovega nadaljnjemu delovanju, ki ob dobri volji, korektnosti in lojalnosti lahko postane zgodovinsko. Bog daj, da bi zgodovinski listi, ki se začno pisati dne 16. januarja v Belgradu, bili tako napisani, da bi po njih prišla doba mirnega in blagoslovljenega sožitja za Slovence, Hrvate in Srbe, da bi iz njih zrastle velika in močna naša skupna domovina Jugoslavija!

Novi Francovi uspehi na katalonskem bojišču

Salamanca, 14. januarja. AA. DNB: Uradno poročilo nacionalističnega poveljstva potrjuje v vseh podrobnostih napredovanje nacionalistične vojske na odsekih Mantblanc in Tortoze. Pri teh bojih je bilo ujetih 1500 republikancev ter zaplenjenega mnogo bojnega materiala. Tako so bili zaplenjeni med drugim štirje tanki in mnogo strojne. Nacionalistična letala so bombardirala vojaške objekte v Valenciji. Sestreljeno je bilo eno republikansko letalo.

Zaragoza, 14. januarja. AA. Reuter: S padcem Tortoze so nacionalisti že v oblasti treh četrtin tarragonske pokrajine. Na severni fronti so nacionalisti zavzeli kraj Oso, 4 km jugovzhodno od Agramunta. Navarske čete so pa zavzele vasi Cojel Campo, Figuerola, Margoleto in Fonselabas. Nacionalisti še zmerom pridirajo proti Vallu. 100.000 nacionalisti drobi fronto trikotnika, ki ga tvorijo Reus, Valls in Tarragona.

Polom neizbežen Francosko-rdeči posvet v Barceloni

Pariz, 14. jan. b. Iz Barcelone poročajo, da je imel tamkajšnji francoski poslanik danes izredno dolg razgovor s predsednikom republikanske vlade g. Negrinom. Oba sta se pogajala glede pomoči republikanski Španiji, ki je nujno potrebna, sicer je katastrofa neizbežna, kar bi imelo tudi za Francijo lahko zelo usodopolne posledice. O tem je zlasti Negrin skušal prepričati francoskega poslanika, ki je o splošnem položaju v Španiji nemudoma obvestil svojo vlado v Parizu.

Po zanesljivih informacijah, ki so prispele semkaj, je g. Negrin obvestil francoskega poslanika, da bi se republikanska Španija lahko še držala do spomladi letos, po tem času pa je vsekakor nujno potrebno, da dobi potrebni vojni material, omogočiti pa je treba tudi prihod svežih mednarodnih

(Nadaljevanje na 2. strani)

Največja smučarska prireditev v Jugoslaviji

Drugi smučarski zlet gorenjske zimskošportne podzveze v Kranjski gori

Kranjska gora, 14. jan. Gorenjci zagrabijo na veliko in na široko. Smučarske prireditve na Gorenjskem so vedno največje in najboljše, tako po številu tekmovalcev, kakor tudi po kvaliteti.

Drugi smučarski zlet gorenjske zimskošportne podzveze je letos neprimerno boljše organiziran in po številu tekmovalcev močnejši kakor prejšnja leta. — Gorenjci so to pot za svoj izlet izbrali Kranjsko goro. To je ena najlepših smučarskih točk, ki je zlasti z novim smučarskim teriščem, ki ga je dala napraviti občina z županom g. Budinekom, zelo mnogo pridobila. Novo smučarsko terišče, za katerega znaša proračun okoli 25.000 din, je v glavnem dovršeno, čeprav še ni v celoti plačano. Nov smuk na Podlesu nad V. panjem je tudi idealno smučišče tudi za najbolj razvijane smučarje. Hkrati pa je s tem teriščem dana možnost za izlete na višje ležeča smučišča na Rovtu. Vreme, nad katerim smo že obupali, nam ne bo delalo ovire. Danes dopoldne je padel sneg, dopoldne pa se je začelo jasiti in modrina izza Karavank nam obeta kar najlepši dan za smučarsko prireditev. Upamo, da bo čist in lep dan v vseh ozirih, tako glede obiska, kakor tudi glede razpoloženja. Brez dvoma je, da bo vsa prireditev popolnoma uspela in da je vreme ne more več pokvariti. Časno predsedstvo tega izleta je prevzel minister za telesno vzgojo ljudstva Ante Maistrovič, prometni minister Spaho, ban dravske banovine dr. Marko Natlačen, komandant dravske divizijske oblasti divizijski general Lukič, Ciril Pavlin, predsednik zimskošportne zveze, in mr. phar. Z. abkar. Visoko pokroviteljstvo vse prireditve pa je prevzel predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović. Generalni štab organizatorjev, ki neprenehoma delajo in pripravljajo ter ugotovljajo, kaj bi bilo najboljši, je v občinski pisarni v Kranjski gori. Tu dobe vse informacije tekmovalci in obiskovalci, v veži pa se zbira tekmovalci, katerim kaže Franc Smolej načrt proge in jim jo razlaga. Zivahno je povedel kot v panju.

Tekmovalci se zbirajo

Ob 11 dopoldne se je pričelo zbiranje tekmovalcev. Prijavljenih za posamezne točke jih je nekaj čez 300. To je največja smučarska prireditev, kar smo jih sploh kdaj v Jugoslaviji imeli. Posamezni klubi so prijavi tekmovalcev: Ilirija 56, Bohinj 26, Dovje-Mojstrana 20, Tržič 13, Ljubljana 32, Gorenjec 31, Bratstvo 42, Skala 21, Poljane-Kranj 6, Jezersko 2, Kovinar, Maraton, Zagreb in Celje pa vsak po 1.

Za posamezne discipline se je prijavi: za tek za naraščaj 3 km 50 tekmovalcev, za tek na 5 km juniorji 41 tekmovalcev, za veselalom seniorji 56, za alalom juniorji 70, za skoke seniorji 17, skoki juniorji 45, tek na 18 km seniorji 53. Število prijavljenih je ogromno, toda kljub temu velikemu številu je organizacija brezhibna.

Popoldanski spored

Spored se je pričel že ob pol 2 z lepim sprevozom smučarjev skozi Kranjsko goro. Na čelu so šli štirje jecdec brez sedel in s trakovi v narodnih barvah okrašenimi konji. Za njimi je korakal ves prireditveni odbor GZSP s predsednikom Godcem in kranjskogorenjskim županom Budinekom, za njimi pa smučarji s svojimi klubskimi zastavami in emblemi. Med njimi je korakala tudi močna četa orožnikov na smučeh. Sprevoz je bil dolg, lep in svojevrsten. Tekmovalci so združeno korakali, za njimi pa mo-

glačna četa vseh brezimnih smučarjev. Ves sprevoz je filmsko podjetje »Zora« iz Zagreba. Sprevoz je tudi močno poživela godba »Planinka« iz Hrastice. Ustavili so se na travniku Podles, kjer je bil start in cilj za popoldanski tek in kjer je bila za funkcionarje postavljena tudi mala tribuna.

Drugi smučarski zlet Gorenjske zimskošportne podzveze je s primernim nagovorom, z vzklikom Ni, Vel, kraju Petru in z državno himno začel predsednik Godce. Nato so pričele tekme, tek seniorjev na 18 km Med 53 tekmovalci je čudni žreb postavil v isto vrsto najboljši tekmovalce in sicer je potegnil Knific Jože številko 34, Tone Razinger 35, Klančnik Gregor 36, Smolej Franc 37, Knap Leon 40, Petrič Anton 41, Kerstajn Andrej 42, Zemva Lovro 44, Edo Bevc 45, Jakopič Avgust 47, Klančnik Alojz 48, Mrak Franc 50. Pri seniorjih je manjkalo 8 tekmovalcev. Proga je vodila iz Podlesa pod progo na desno po travniku, čez most Save, nato po obronkih Karavank, po senožitih v straneh na Podkorensko sedlo, od tod po polju v smuku navzdol, po travniku do drugega izvira Save, skozi viadukt na Kolovrate, vrh Velike doline, nato v smuku do Podkorenskega kolodvora,

po ravni do Prsnice, nato pa je bil hud vzpon do novega terišča ter v ostrem amuku v cilj, k je bil tudi na Podlesu. Proga je imela bolj alpski značaj. Višinska razlika se znašala 300—350 m. Proga ni bila dolga 18 km, temveč 15 km. Pri teku so bili doseženi naslednji rezultati: 1. Klančnik Alojz, (Dovje-Mojstrana) 51,49,2. 2. Smolej Franc (Bratstvo) 52,01,3. 3. Zemva Ivan (Bratstvo) 53,43. 4. Klančnik Gregor (Dovje-Mojstrana) 55,07. 5. Knap Leon (Ilirija) 55,53. 6. Knific Jože (Bratstvo) 55,58. Kerstajn Andrej (Ilirija) 55,59. Petrič Anton (Ilirija) 55,05. Bevc Edo (Ljubljana) 56,20. Lihtenege Franc (Bratstvo) 56,51.

Tek je veljal za kvalifikacijo za klasično kombinacijo. Tekmovalci v tej panogi so se plasirali takole: 1. Klančnik Gregor (Dovje-Mojstrana), 2. Knific Jože (Bratstvo), 3. Kerstajn Andrej (Ilirija), 4. Petrič Anton (Ilirija), 5. Bevc Edo (Ljubljana), 6. Razinger Tone (Bratstvo) 57,25, Starman Lado 57,52, Pogačnik Tone (Bratstvo) 59,37.

Takoj po nastopu seniorjev so se podali na pol tudi juniorji na progi, dolgo 5 km. Proga je šla po isti poti kot pri prejšnjih tekmovalcih do obronkov Karavank, vrh Stani, v smuku do Jalenove žage, kjer

Skrivnostna smrt generala Štefanika se pojasnjuje

Štrašno obtožilno pismo generalovega brata

Slovaki so zdaj že večkrat javno načeli vprašanje smrti njihovega narodnega junaka in osvoboditelja, organizatorja čl. legij in prvega vojnega ministra češkoslovaške republike. Ko je prišel kot minister za letalom nad Bratislavo in se je spuščal k zemlji, se je v hipu vnel kakih 150 m nad zemljo aeroplan, se zrušil in pokopal pod seboj pilota — Italijana in ministra dr. Štefanika. Zagonetka njegove smrti je vse do zdaj nepojasnjena. Štefanik se je pretil v slovaškem narodu naravnost v legendo: mnogi jih verjeto, da je še živ ter se bo še povrnil na svoje Slovaško, mnogi pa so prepričani, da ne gre za nesrečo, temveč nameravan umor.

Slovaška javnost si je stavila nalogo, da tudi to vprašanje reši: »Naša dolžnost je, da ugotovimo vse okoliščine, v katerih je umrl naš narodni junak,« posejo »Narodne Noviny«, glasilo protestantov Slovakov, ki kot prvi tak doisek k razjasnitvi vprašanja prinašajo pismo brata pokojnega generala Igora B. Štefanika, ki je protestantski župnik v Palanci v Jugoslaviji in je uredništvu poslal tole pismo, ki ga prinašamo kot mnenje najbližje Štefanikove rodbine:

Generalov brat:

Premišljen umor

»Prihod generala Štefanika iz Italije v Bratislavo ni bil nobena tajnost. Mnogi jih je vedelo o tem. Med njimi tudi naša mati, vdova po Pavlu Štefaniku, ter sestra Elena Szakova, pri kateri je mati živila, pa tudi minister dr. V. Šrubar s svojim uradništvom in drugi. Zelo je padlo v oči, da, naravnost sumljivo je, da se je minister dr. Šrubar prav 4. maja, ko je bil napovedan prihod ministra Štefanika, oddaljal iz Bratislave. S seboj je vzel več uradnikov svojega ministrstva ter odšel

v Skalce, baje »sedit lipo« na spomln utemeljitve nove republike. Zdi se, da je tu uvertura krvave drame. Naši materi je bil še dan blaženi trenutek, da je mogla videti nad Donavo letalo z njenim sinom Milanom. Letalo je popolnoma mirno in nemoteno letelo v smeri k Dinamitki (tovarni za dinamit v okolici mesta). Kdor je ostal v ministstvu, vsak se je sklanjal skozi okno z zaščitnim: Glej, general Štefanik leti!

Samo izmišljotina je bila, da so madžarski boljševiki, stoječi na sredni donavski mostu, streljali na avion in ga sestrelili. Ta sum izhaja prav od tistih, ki so ta zločin v resnici naredili ter so ga hoteli potem odkloniti od sebe. Letalo je namreč medtem šlo dalje ter krožilo nad Vajnorami in Ivanka, vseh celot tako nizko nad strehami, da so se marsikateri ženice bale, da se ne zadene v dimnike. Čez nekoliko minut se je letalo dvignilo na polju med imenovanimi vasi v višino kakih 150 m. Tedaj je žvižgal plamen. Krila so se povežila. Letalo pada. Dve postavi skočila iz njega (general Štefanik in njegov pilot). Tedaj je dnevna straža smodnišnice (Dinamitke) javila po predpisu, da je iz bližnjega hangarja padel strel, ki je vnel avion in ga podrl.

Peč in z avtomobilu so tedaj prihiti ljudje iz Bratislave in okolnih vas. Našli so uničen stroj ter pod njim pokopani dve ožgani trupli, malo dalje na obeh straneh poljske poti pa še dva ubita človeka. Eden med njima, general Štefanik, oje še malo dihal, ko se mu je približal župan Hlavaty iz Vajnora.

Ni samo moje mnenje, temveč moje trdno prepričanje, da generalova smrt ni povzročil slučaj ali nesreča, temveč premišljeno nameravan umor. Katastrofa letala je bila še naprej določena. K temu kaže več stopinj, ki samo čakajo, da bodo pojasnjene.

Tako piše brat pokojnega generala, ki prebiva z majhno pokojnico v Jugoslaviji, ter so to pismo priobčine bratislavske »Narodne Noviny«. Toda še v drugih listih se je začelo to vprašanje. List objavlja, da bo objavljal še tudi mnenja drugih očividcev ter na ta način skušal pojasniti zadevo, pa naj »pade sum na kogarkoli.

Razpuščeno

judovsko delavsko društvo

Rakor poročajo sarajevski listi, je banska uprava drinske banovine v Sarajevu izdala rešitev, s katero se prepoveduje nadaljnje delovanje judovskega delavskega društva »Matatije. Svoj ukrep utemeljuje sarajevska banska uprava s tem, da je bilo delovanje tega društva v navzkrižju z društvenimi pravili, ki so jih odobrile upravne oblasti, ter tudi v nasprotju s postavnimi določili. Društvo je bilo razpuščeno, njegovi prostori zapečateni, arhiv pa zaplenjen.

Kaj bo?

»Država«, splitsko glasilo JRZ, piše o izidu volitev ter naglašja: »Novo leto 1939 se pričena z znamenju boja dveh edino izrazitih političnih skupin: JRZ in gibanja dr. Mačka. Vse drugo je kakor zmotno padlo v vodo. Po tem takem bo usoda naše države odvisna od končnega izida boja ali sodelovanja teh dveh edino pravno priznanih in potrjenih političnih skupin, ki imata za seboj skoraj 2 milijona in pol od komaj 3 milijonov vseh vpisanih volivcev. Torej boj ali sodelovanje.«

V belgradski »Samoupravici« piše njen zagrebški dopisnik Ante Mura med drugim tudi tole: »Noben pameten človek ne more od dr. Mačka zahtevati, da bi čez noč postal od federalista centralist ali pa kaj podobnega. Vendar pa ni dvoma, da bi mogel dr. Maček, ne da bi se odrekal ni ene mu svojih političnih načel, začeti voditi bolj realno

so prekoračili cesto in železnico ter na pol Prsnice v breg in po spodnjem terišču v cilj. Tekmovalci so bili razdeljeni v dve skupini: od 16. do 18. leta in od 14. do 16. leta. Pri prvi skupini je zmagal Rož. Janez (Ilirija) 28,30, 2. Kapovnik Ljubo (Ilirija) 29,15, 3. Slivnik Kristl (Dovje-Mojstrana) 30, 4. Ozvalt Lojze (Ilirija) 31,15, 5. Prištovc Miha (Bratstvo) 32,12, Med mlajšimi v drugi skupini pa je bil prvi Poldo Janez (Dovje-Mojstrana) 30,12, 2. Merhl (Dovje-Mojstrana) 30,30, 3. Hrovat Janez (Ilirija) 31,29, 4. Logar Janez (Bohinj) 32,27, 5. Stana Roman (Bratstvo) 32,30.

Tekme se bodo nadaljevale jutri in sicer bo ob 9 dopoldne veselalom za seniorje na progi, dolgi tri in pol km z višinsko razliko okrog 400 m. Ob 10 bo tek skozi vrata za juniorje, ob 14 bodo skakalne tekme v Kranjski gori. Istočasno bodo skakalne tekme seniorjev v Planici na 65 m skakalnici. Ob 18 je razglasitev rezultatov in razdelitev daril v Kranjski gori.

Dr. Stojadinović se je vrnil v Belgrad

Belgrad, 14. januarja, AA. Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović se je danes dopoldne vrnil v Belgrad v spremstvu šefa kabineta dr. Dragana Protića. Na postaji sta ga sprejela in pozdravila prometni minister dr. Mehmed Spaho, ki ga je za časa odsotnosti nadomestoval, ter notranji minister Milan Acimović. Pri sprejemu predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića so bili danes zjutraj na belgradskem kolodvoru navzoči tudi zastopnik upravnika mesta Belgrada Cirković, generalni ravnatelj državnih železnic Curić, ravnatelj beogradske železniške direkcije Dobelević, ravnatelj agencije Avala Kozomarić, načelniki in uradniki iz kabineta predsedništva vlade in zunanjega ministrstva.

Politično življenje v Belgradu znova oživlja

Belgrad, 14. januarja m. Zaradi bližnjega sestanka narodne skupščine in senata je zavladalo v prestolnici spet živahno politično življenje. V Belgrad so prispeli senatorji in novo izvoljeni narodni poslanci, ki so v glavnem danes v skupščini dvigali od volivnega odbora dana pooblastila zaradi verifikacije mandatov v narodni skupščini. Zaradi priprave za sestanek narodne skupščine v ponedeljek, so imeli poslanci v teku današnja dne več sestankov. Senatorji, člani kluba JRZ, pa bodo imeli posvetovanje jutri dopoldne. Na enem se bodo pogovorili predvsem o sestavi novega predsedstva v senatu, ki ga bo treba izvoliti zaradi novega zasedanja.

Glede novega predsedstva narodne skupščine, kroži po skupščinskih kuloarjih vse polno kombinacij, ki so pa zaenkrat zares še samo kombinacije, ker o tem vprašanju še ni razpravljalo ožje vodstvo stranke. Slovenski poslanci, ki so davi prispeli v Belgrad, so v teku dopoldneva dvignili v narodni skupščini svoja polnomočja, ostali del dneva pa so porabili za posredovanje po raznih ministrstvih.

Belgrad, 14. jan. m. Za višjega veterinarskega prištava je premeščen na okrajno načelstvo v Sjenico Franjo Čuden, doslej v Raški.

Belgrad, 14. jan. m. V umetniškem paviljonu Cvijete Zuzorić je bil danes dopoldne odkrit doprni kip največjega srbskega komediografa, pokojnega Branislava Nušića.

Belgrad, 14. januarja, m. Na predlog vojnega ministra so kr. namestniki podpisali ukaz, s katerim so postavili za člane inštituta za državno obrambo sledeče gospode: dr. Milutina Milakovića, vseeučiliškega prof. v Belgradu, Vojin Djuričića, ravnatelja Drž. Hip. banke, dr. Radivoja Kašanina, izrednega prof. na belgr. univerzi, Miloša Brančkovića, Aleksandra Damjanovića, Slavka Djukovića in Nikola Petrovića, vse iz Belgrada.

Dr. Tiso razlaga naloge Slovakov

Bratislava, 14. januarja, AA. ČTK. Predsednik slovaške vlade Tiso je sprejel večeraj zastopnike časopisja ter pri tej priliki poudaril zgodovinski pomen prihodnjega sestanka slovaške narodne skupščine. Tiso je izjavil, da slovaška vlada posveča svojo največjo pozornost temu, da slovaška skupščina s svojim delom pokaže vsemu svetu, da je Slovaška sposobna sama sebe upravljati. Med drugim je Tiso napovedal, da se bo sestel odbor strokovnjakov pri slovaški poslanski zbornici. Polovico članov tega odbora bodo volili, polovico pa bo imenovanih iz vrst strokovnjakov. Najvažnejša vloga slovaške narodne skupščine bo v tem trenutku, da da Slovaški ustavo. Tiso je tudi izjavil, da bo skupščina v najkrajšem času proučila vprašanja šol, agrarne reforme in judovsko vprašanje.

Na Tešinskem je več čehov ko Poljakov

Na Tešinskem so poljski uradi razpisali nov popis prebivalstva 2. nov. 1938. V ponedeljek je bilo o tem štetju objavljeno uradno poročilo, ki je prineslo naslednje izide: k poljski narod-

nosti se je prišlo 92.648 oseb, k češki narodnosti pa 97.245 prebivalcev. Nemcev je 6591, 1300 pa je »splošne narodnosti«, kar je posebna poljska izjamba. V seznamu niso všteti Židje. K temu številu po uradnem poljskem štetju navajajo zdaj češki listi še dejstvo, da je bilo čez 20.000 Čehov izgnanih iz teh krajev ter je tudi v Nemčijo zbežalo nekaj tisoč Nemcev. Tako govori najnovejša poljska statistika.

Največji češki slavist umrl

V četrtlet je naglo umrl prof. Karlove univerze dr. Miloš Weingert, ki je bil splošno priznan kot eden največjih sedaj aktivno delujočih slavistov na čeških univerzah. Bil je pravi polihistor ter je obvladal vse panoge obširne vede, prav tako lingvistiko kakor tudi literarno zgodovino, da, celo glasbo. Pri vsem obširnem delu pa je bil tudi odkrit katoličan ter je v zadnjem času bil tudi med podpisniki tistih vseučiliških profesorjev, ki so naslovili odprto pismo na vse učitelje, naj vpletjejo v ljudske in druge šole s križem, ki ga je ukazala vlada, tudi krščanskega duha in krščanske vzgoje. O njem in njegovem delu bomo še poročali.

Lvovski vojvoda odstavljen

Varšava, 14. januarja, AA. DNB: Kakor poročajo, bodo nastopile na položaju Lvovskega vojvodstva spremembe. Dosedanji vojvoda v. Bilik, ki se že delj časa mudi na polčinah, bo imenovan za generalnega ravnatelja raznih rudarskih podjetij. Prejšnji pomočnik notranjega ministra Paczkowski bo prevzel vodstvo Lvovskega vojvodstva.

Nova palača nemških kanclerjev

Berlin (po poročilu Nemškega tiskovnega urada). Nova palača nemškega državnega kanclerja, ki jo je 6000 ljudi gradilo nekaj dni več kakor eno leto, je že v uporabi. Nemški kancler je že v njej sprejel diplomatski zbor, ko mu je prišel čestitati k novemu letu. Je to najlepša zgradba v Nemčiji sploh in zgrajena tako, da je vredno bivališče za voditelja Velike Nemčije. Kanclerjeva palača se stoji iz treh delov, iz stare kanclerjeve palače v Wilhelmstrasse, iz zasebne Borsigove palače na oglu Wilhelm- in Vossstrasse, ki je bila odkupljena in v novo stavbo vključena, ter iz nove zgradbe na Vossstrasse in Hermann Göringstrasse vzdolž Tiergartena. V stari kanclerski palači je urejeno Hitlerjevo zasebno stanovanje. Odtam vodi pot v 66 metrov dolga in 26 metrov široko častno dvorišče, ki je obdano od vena široko. Od tam skozi monumentalni peristil v »Dvorano mozaikov«, ki je 46 m dolga in 19 m široka, v »Okrogli prostor« pod 19 m visoko kupolo, odkoder so vrata v ogromno dvorano, ki nosi ime »Dolga dvorana«, ki je

12 m široka, 146 m dolga in 9 m visoka. Na eni strani je 20 ogromnih oken v okvirih iz rdečega marmorja, nasproti pa je pet monumentalnih vrat, ki vodijo v pisarne. Srednja vrata vodijo v »Delovno sobo Hitlerjevo«, ki je 27 m dolga, 14 m široka in 10 m visoka, na notraj vsa obdana od dragocenega lesa z marmornatimi vmesnimi stebri. Pet ogromnih oken se odpira na 170 m dolgo teraso, ki gleda na prostrani vrt. Na obeh straneh Hitlerjeve delovne sobe, ki je središče vse zgradbe, so pisarne Hitlerjevih najbližjih sodružnikov. Na koncu »Dolge dvorane« je »Sprejemna dvorana«, kjer bo Hitler ob velikih svečanostih sprejemal. Zraven je dvorana za vladne seje. V palači je tudi posebna slavnostna obednica, 52 m dolga in 12 m široka, ki ima okna na vrt. V drugem nadstropju je velikanska kanclerjeva zasebna knjižnica. Vsa palača je na zunaj iz rezanega kamna, na notraj pa vsa obložena z belim marmorjem. Le okviri oken in vrat so iz bledordečega marmorja, tla pa iz temno rdečih marmornatih plošč. Povsod ležijo ogromne preproge, nalašč narejene za palačo. Svetilniki so ogromnih obsegov. Pohištvo je preproste zasnove, a iz najbolj dragocenega blaga. Vsi nemški listi z navdušenjem popisujejo novo palačo in izražajo ponos, da je voditelj velike 80 milijonske Nemčije dobil palačo, ki je vredna narodove in državne veličine.

politično, ki pa zato ni treba, da bi bila že oportunistična. In nobenega dvoma ni, da bi tako politiko ogromna večina Hrvatov od srca pozdravila in jo sprejela. Ali se mar dr. Maček vsega tega ne zaveda? Prav gotovo tudi njemu prihajajo take misli. Čemu torej vstraja v svoji pasivnosti?

Drobne novice

Berlin, 14. januarja, c. Znano nemško letalo »Condor«, ki se je na poti z Japonske enkrat ponesrečilo, se je danes popolnoma uničilo. Na zadnjem delu poti proti Berlinu je letalo zašlo v megljo in moralo zasilon pristati. Ko je pristajalo, se je zaletelo v hrib in zgorelo. Ko so reševalci prihiteli na kraj nesreče, je požar že uničil letalo. Vseh 10 članov posadke je tudi zgorelo in so našli samo njihova zgozlenela trupla.

Kopenhagen, 14. januarja, AA. DNB: Danes dopoldne ob devetih je umrl v 80. letu starosti najstarejši član danske kr. rodbine princ Valdemar. Princ Valdemar je pred nekaj časa obolal na gripi.

Washington, 14. januarja, AA. DNB: Parlament je s 397 proti 16 glasovi sprejel predlog o dajanju podpore v nujnih primerih. S tem predlogom je določen kredit 725 milijonov dolarjev. Parlament je odobril predlog, toda z zmanjšanim kreditom Roosevelt je zahteval kredit 875 milijonov dolarjev.

Paris, 14. jan. AA. (Havas) V informiranih diplomatskih in vojaških krogih ni še nič znano o zbiranju italijanskih čet na meji francoske Somalijske, kakor poroča neka angleška brzojavka. Chamberlain ad poluradno

Bratislava, 14. jan. c. Predsednik slovaške vlade dr. Tiso je povabil predsednika osrednje vlade Rudolfa Berana, da naj pride v Bratislavo na prvo sejo slovaškega parlamenta kot gost slovaške vlade. Predsednik vlade Rudolf Beran je odgovoril, da pride v Bratislavo s podpredsednikom vlade generalom Sirovim in pa predsednikom obeh osrednjih zbornic, Malypetrom in dr. Soukourm. Prva seja novega slovaškega parlamenta bo 18. januarja.

Tokio, 14. januarja, AA. Reuter: Angleški veleposlanik je obiskal japonskega zunanjega ministra ter mu izročil noto svoje vlade, s katero London odgovarja na vprašanja japonske vlade, kako Velika Britanija pojmuje novo japonsko politiko na Kitajskem. Doznava se, da angleška vlada vztraja pri načelu »odprti vrata« na Kitajskem in da zavrača vsako enostransko spremembo pakta devetih sil.

Zagrebska vremenska napoved: Topleje in oblačno.

Zemunska vremenska napoved: Po večini oblačno na severni polovici države, kjer utegne tudi deževati ali snežiti. V južnem delu skoro popolnoma jasno. Temperatura se bo nekoliko dvignila v zahodnih krajih, na vzhodu pa bo padla.

Dunajska vremenska napoved: Brez bistvenih izprememb.

Vprašanje Velikega Maribora

Razlogi za združitev okoliških občin z mestom in proti njej

Ze od leta 1930, ko je mariborski mestni svet razpravljaj o združitvi okoliških občin ali njihovih posameznih delov z mariborsko mestno občino, glasovi po združitvi, pa tudi protesti proti združitvi, ne potihnejo. Zdi se, da je vprašanje združitve postalo že tako pereče in tako splošno, da ga ne bo več mogoče, vsaj za dalj časa ne, odstaviti z dnevnega reda in da bo treba najti rešitev, ki bo zadovoljila mestno občino in okoliške občine, ki izražajo bojazen, da bodo z ustvaritvijo velikega Maribora udarjene, mestna občina pa tudi ne kaže navdušenja za tak korak, ker se boji velikih javnih del, ki bi jih bilo treba v slučaju povečanja mestnega občinskega ozemlja izvršiti in ki bi občini naložila velika bremena, pri katerih pa davkoplačevalci iz okoliških občin zaradi svoje slabe davčne moči ne bi obetno sodelovali in bi zato večji del bremena bil naložen finančni moči in finančnim virom, s katerimi razpolaga sedaj mestna občina sama.

Minimalni in maksimalni načrti

Kakor rečeno, je mariborski mestni svet prvič razpravljaj o združitvi v proračunskem letu 1930-31, vendar takrat ni ničesar konkretnega sklenil. Ponovno je bilo vprašanje načeto l. 1933., ko je bilo več sestankov mestnega župana z okoliškimi župani, vendar ti sestanki niso rodili pozitivnega uspeha. V tem letu je mestni svet sklenil dva predloga. Po prvem naj bi se z mestom združila le Krčevina, po drugem pa naj bi se z mestom združile vse okoliške občine, dokler pa se priključitev ne izvede, naj se osnuje skupen odbor vseh županov za reševanje skupnih zadev in s skupnim proračunom. Do realizacije teh predlogov pa seveda ni prišlo. L. 1935. se je vprašanje ponovno pokrenilo. Takratni ban dr. Puc je na mestnem poglavarstvu sklical konferenco županov, ki pa je zopet ostala brezuspešna. V zadnjem času pa je gibanje dela prebivalstva v Krčevini v javnosti zopet vzbudilo zanimanje za vprašanje velikega Maribora. O tem so pred dnevi na posebnem sestanku ponovno razpravljali tudi okoliški župani, o čemer smo že poročali.

Od l. 1930., ko se je jelo razmišljati o velikem Mariboru, so se izkristalizirali trije načrti, po katerih naj bi se ustvaril veliki Maribor.

Po maksimalnem načrtu naj bi se z mestom združile ne le tiste okoliške občine, ki mejijo na Maribor, marveč bi se naj priključile poleg Pobrežja, Studencev, Krčevine, Košakov in Tezna (mišljene so še stare, nekomasirane občine) tudi Limbuš, Pekre, Kamnica, Zrkovci in Radvanje. Po drugem osnutku naj bi se z mestom združile le tiste prejšnje občine, ki jih veže z mestom sklenjena zavezava, to so Pobrežje, Tezno, Studenci, Radvanje in Krčevina, pridružila pa naj bi se tudi nekdanja občina Počehova. Po tretjem načrtu bi v poštev pri priključitvi prišli le posamezni deli teh občin. Ta načrt pa rodi tudi največji odpor na strani okoliških občin, ki zadržujejo, da bi s tem izgubile svoje najboljše dele.

Glasovi za združitev

Zagovorniki velikega Maribora navajajo kot glavni razlog za združitev popolno gospodarsko povezanost med mestom in okolico. Kmetkega življa v predelih, ki bi prišli v poštev pri združitvi, skoraj ni, nezazidana zemljišča so po večini v rokah meščanov in okoličanov, katerim kmetijstvo ni glavni in edini vir za preživljanje. Z mestom ta naselja veže tudi sklenjena zavezava v toliki meri, da ni vidnega prehoda od mesta do okolice. Kot nadaljnji razlog za združitev navajajo policijsko službo, ki bi se morala iz mesta razširiti tudi v okolico, kjer varnostne razmere niso na taki višini kakor v mestu in odkoder se v mesto vtihohtaplajo razni kriminalni tipi, ki v okolici, v katero meščani hodijo na sprehode, motijo varnost izletnikov. Tudi sanitetni razlogi govorijo za združitev. Nič ne pomaga mestu, če ima še tako vzorno izpeljano sanitetno skrbstvo, če uspehe tega skrbstva onemogočuje zaostalost okoliških občin, iz katerih se morejo zaradi nedostajanja kanalizacije in vodovodov širiti bolezni tudi v mesto kljub vsem njegovim sanitarnim ustanovam in ukrepom. Kot utemeljitev za združitev navajajo tudi elektrifikacijo, ki bo mogla biti v okoliških občinah do kraja izvedena le, kadar bodo postale sestavni del mestne občine.

Protesti iz okolice

Kakor kaže, so med okoličani za priključitev navdušeni le državni uradniki in upokojenci, ki od priključitve pričakujejo drugi draginski razred, in nekateri hišni posestniki. Med ostalimi plastmi, vsaj po veliki večini, za priključitev ni zanimanja in ne navdušenja. Proti priključitvi se zlasti borijo okoliške občinske uprave, med njimi menda najbolj studenška, ki načelno odklanja vsako možnost priključitve in poudarja, da je studenška občina sposobna za dobro, samostojno življenje. Druge okoliške občine pa so mnenja, da vprašanje priključitve še ni dozorelo, pri tem pa glasno poudarjajo, da bo treba, kadar bo vprašanje zrelo, priključiti mestu ne le posamezne dele, marveč okoliške občine v vsem obsegu. Kot glavni argument proti priključitvi navajajo visoke mestne davščine, ki jih je po njihovem šte-tju 24, poleg tega pa ima mesto tudi dolgove, ki bi jih morali pozneje, v primeru priključitve, plačevati tudi okoliški davkoplačevalci, katerim poleg tega nova, združena občina ne bi ničesar nudila, češ da jim okoliške občine nudijo vse, kar potrebujejo, česar pa sedaj še nimajo, pa jim bodo v dogljednem času dale tudi močne okoliške občine s solidno davčno podlago. Zaenkrat torej okoliške občine nočejo o združitvi ničesar slišati. Če bi kdaj nastopila nujnost združitve, potem se naj mestu priključijo celotne okoliške občine, ne pa le njih posamezni deli.

V mestu ni zanimanja

Nekako do leta 1935 so se pri mariborski mestni občini večkrat bavili z vprašanjem priključitve, potem pa je zanimanje za to vprašanje zaspalo. Po letu 1935 je mestna občina v zadevi sprememb in popravila meja ustanovila le dva predloga. Po prvem, naj bi se mestu priključil

Mariborski otok, ki leži na teritoriju kamniške občine, po drugem pa naj bi se popravila meja katastrske občine Košaki. Oba predloga nista uspela. Po tem od mariborske občine ni bilo nobene iniciative. Združitev bi naložila združeni občini mnogo javnih del in z njimi velike izdatke, katerih pa se pri občini bojijo. Tako vprašanje priključitve zaenkrat ni aktualno, ker pri prizadetih faktorjih zanjo ni interesa. Poleg tega pa zavira razvoj tega vprašanja še dejstvo, da je za tako priključitev treba posebnega zakona, ki bi zahteval mnogo časa in truda, preden bi se ga dalo spraviti pred narodno skupščino.

Kakšen bi bil veliki Maribor

Po približnem računu na podlagi ljudskega štetja iz leta 1931 ima sedaj Maribor okoli 36.000 prebivalcev, ki živijo na površini 706 ha. Skoraj gotovo je, da se bodo prej ali slej k mestu priključile le tiste občine, ki mejijo na mesto, to so (nekdanje nekomasirane občine): Krčevina, Košaki, Pobrežje, Radvanje, Tezno in Studenci, ki obsegajo teritorij 3634 ha. Po ljudskem štetju iz leta 1931 imajo vse te občine nekaj nad 16.000 prebivalstva, ki se je pa od zadnjega štetja do danes zvišalo vsaj na 20.000. Veliki združeni Maribor bi torej štel blizu 60.000 duš in bi obsegal teritorij 4340 ha. Površina Maribora bi se torej 5-6 krat povečala.

Izjava mestnega župana g. dr. A. Juvana

Mariborski mestni župan g. dr. Alojzij Juvan nam je dal v zvezi z vprašanjem priključitve okoliških občin mariborskemu mestu naslednjo izjavo:

»Uprava občine Košaki se brez razloga vznemirja. Mestna občina sedaj ni pričela nobene akcije za priključitev okoliških občin v sestav mestne občine. Mi sicer vemo, da bi iz upravno-političnih razlogov bilo potrebno pristopiti k reševanju vprašanja velikega Maribora, vendar mestna občina proti volji okoliških občin priključitve ne bo forsirala.

Priključitev bi poleg nezadovoljne okolice, ako bi se priključitev izvršila proti njihovi volji, naložila velika finančna bremena. Kadar bodo okoliške občine same pokrenile vprašanje priključitve, bo mestna občina radevolje vzela tudi to breme nase.

Tudi vprašanje priključitve dela košaške občine ni načela mestna občina, ampak košaški občani sami, ki so prosili mestno občino, naj jih pri njihovi prošnji za priključitev podpira. O tej prošnji prebivalcev Krčevine je mestni svet razpravljaj na svoji zadnji seji in načelno sklenil, da mestna občina nima nič proti priključitvi, ako bodo prošnji pri nadrejeni oblasti dosegli priključitev in da bo prošnja s svoje strani podpirala.

Vse drugo, kar se je v zvezi s tem vprašanjem govorilo in pisalo, sloni na napačnih informacijah ali pa se tudi vsa zadeva izrablja v strankarsko-politične namene.

Hotel Bellevue ob Bohinjskem jezeru

Kdo ne pozna krasot Bohinja in njegovega jezera, biserja Bohinjske doline? Pozimi pa je Bohinj še posebno lep. Najlepa smučišča v okviru mogočnih gora nudijo smučarju najlepše užitke. Zamrznjeno Bohinjsko jezero pa vabi drsalcje na svojo gladino. — Sankači pa morejo najti svojo zabavo na zimskih poteh, ki se spuščajo iz pobočij v dolino. — Sneg je prvovreten v dolini in gorah vse do pomladi.

Blizu malega in velikega gradca, kjer so bila gradišča starih Slovanov, pa stoji danes hotel Bellevue, najmodernejši hotel v Bohinju. — Centralna

kurjava, topla, mrzla tekoča voda, dobre jedi za primerne cene, vse kar zahteva moderen komfort — vse je v tem hotelu na razpolago.

Do hotela, ki stoji na griču in odkoder je prelep razgled na jezero in vso Bohinjsko dolino, je od glavne ceste le pet minut. — Na vse in od vseh vlakov so redne zveze s samimi in avtomobilski.

Kdor hoče uživati lepo zimsko naravo, delati izlete v bohinjske gore, naj se poda v Bohinj, kjer naj se prepusti prijazni, solidni oskrbi hotela Bellevue ob Bohinjskem jezeru.

V osvetlitev naših kulturnih razmer

Na stalni gledališko-strokovni poročevalec nam je izročil privatno pismo, ki ga je prejel 13. t. m. od ravnatelja opere g. Mirka Poliča. Ker se nam zdi to pismo preznačilno za naše kulturne razmere, se je uredništvo odločilo, da ga pokaže javnosti.

Ob priliki uprizoritve operete »Frasquita« je izšla v našem listu 29. XII. 1938 ocena našega glasbenega poročevalca, v kateri se dolika nosilec glavnih vlog ge. Poličeve in g. Sancina, češ »da sta bila za ti vlogi prešibka. Nato pa je načel načelno vprašanje zasedanja vlog v naslednjem smislu z besedami: »Umetnost ima svoje neizprosne postavbe in ne da se ukiniti. In še zlasti odrskim oblikovalcem so te postavbe trdo pisane. Lep je cvet in dober je sad. Toda pomlad ne rodi in jesen ne evete. Vse skrajno hotenje, natrpano z vsem preostalim prirodnim zanosom in nakiten z vsem razkošjem vabljivih oblaci, ne more zadržati preteklosti, ki neizpodbitno tone. Zato je osebnja želja, zadržati se na mestu, ki pritiče sinovom in hčeram, v uredništvu odvratna in to se celo v umetniškem početju, kadar je kolikaj vezano na sodelovanje prirodnih silnic. Priknavati vsakemu času njegove pravice in dolž-

nosti, to je umna rast — zajemati iz vsake dobe bridkost in lepoto, ki je v sebi nosi, to je smotreni razvoj. Umetnost pa je pojav, ki je nam vsem postavljen za cilj hrepenenja in zato nam vsem nadrejen, vodeč in razsojajoč naše početje po svojih stilih, vzvišenih in od naših malenkostnih osebnih želja povsem neodvisnih zakonih. Le kadar se umetniško delo urejuje po teh zakonih, je plodno in smotreno. Podana uprizoritev pa je napravila mimo njih prevelik ovinek, da bi mogla biti umetniško uspešna.

Ne glede na to, da je pisana kritika v izredno obzirnem tonu in ne glede na to, da je v njej zajet povsem splošni kritični princip, ki velja za vse odrske oblikovalke sploh, je vendarle odgovoril na to g. ravnatelj opere osebno s pismom, ki ima to značilno vsebino:

Ljubljana, 11. I. 1939.

Gospodu V. Ukmarju

Ljubljana.

Prilagam Vam pismo gosp. M. Rusa v originalu, da se lahko prepričate, kako sodijo o Vas in Vašem početju neprizadeti in od naših razmer neodvisni gledališki ljudje.

Kar je tam poudarjeno mi je v različnih oblikah povedalo nešteto ljudi raznih stajnov. Kljub temu se nisem mogel še odločiti, da bi prebral Vase ljubeznivosti, ker me je strah, da bi se neki prizori mogli ponoviti v argumentaciji. (G. ravnatelj opere je namreč nekoč v živčni razburjenosti že na ulici pokazal voljo za dejanski napad. Op. uredništva, ki je ta stavek tudi podčrtalo.) Vendar Vas lahko zagotavljam, da se končnemu obracunu ne boste mogli izogniti.

Če Vas mogoče zanima citirani članek (bilo bi mogoče le prav, da se vanj malce poglobite!) Vam sporočam, da je izšel v »Zagrebačkom listu« od 1. I. 1939. Menda je to prva številka.

Prosim Vas, da bi mi priloženo pismo čim prej vrnil.

M. Polič.

Priloženo pismo g. M. Rusa.

Ni važno v tem momentu, kaj piše g. operni pevec M. Rus, ko hoče poučevati kritika, da se gotove stvari tudi »suh rosac« ne smejo imenovati ter da to ni samo »farizejsko« temveč tudi »nečloveško« početje, iznašati take izjave; tudi v tem hipu ni važno, kaj piše omenjeni zagrebški kritik, ki pa — mimogrede povedano, zastopa vprav isto teoretično stališče, kakor ga naš glasbeni poročevalec praktično uveljavlja že leta —; temveč je važno, da g. ravnatelj opere na načelno vprašanje odgovarja osebno z grožnjami osebnega obračunavanja.

Da smo objavili gornje pismo, k temu nas je nagnil odpor proti take vrste zadržanju, ki hoče prepričati vsako objektivno poročanje in kritiko. Taka osebna reakcija g. ravnatelja proti kritikom sploh (kajti tudi poročevalci drugih časopisov vedo o tem marsikaj povedati!), je nevrzdana ter je ovira zdravemu razvoju naše operne kulture.

Slomškov dom na Ponikvi

Ponikva, ob j. žel., 14. jan. 1939

Ponikva s svojo obširno okolico do letos ni imela prosvetnega doma, čeprav je tekla v naši župniji zibelka največjemu slovenskemu prosvetitlju, skofu in vzgojitelju A. M. Slomšku. Ze pred desetletjem je vzklija pri nas misel po zgraditvi »Slomškovega doma« in ljudski prosveti v duhu načel našega velikega rojaka, vendar so pozneje slabe gospodarske razmere našo namero preprečile. Šele lani je naša zavedna katoliška mladina osnovala gradbeni odbor pod predsedstvom našega duha. svet. g. Antona Kocipra. S krepko pomočjo domačinov in drugih Slomških častilcev se je preteklo leto priključila 16 m x 9 m degla dvorana k stavbi naše Posojilnice, ki je bila že pred leti določena kot del bodočega »Slom. doma«. Stavba stoji sredi vasi, v neposredni bližini znamenitega »Slomškovega oreha« ter si utira pogled na rodovitno polje in prijazno cerkvico Sv. Ožbalta, kjer je mladi Slomšek preživel svoja otroška leta.

Obsežna dvorana bo služila Prosvetnemu društvu, fantovskemu odseku in Dekliškemu krožku tako, da bo vsa etavba s posojilnico in etanovanji vred združevala v sebi vse kulturno in gospodarsko življenje v kraju.

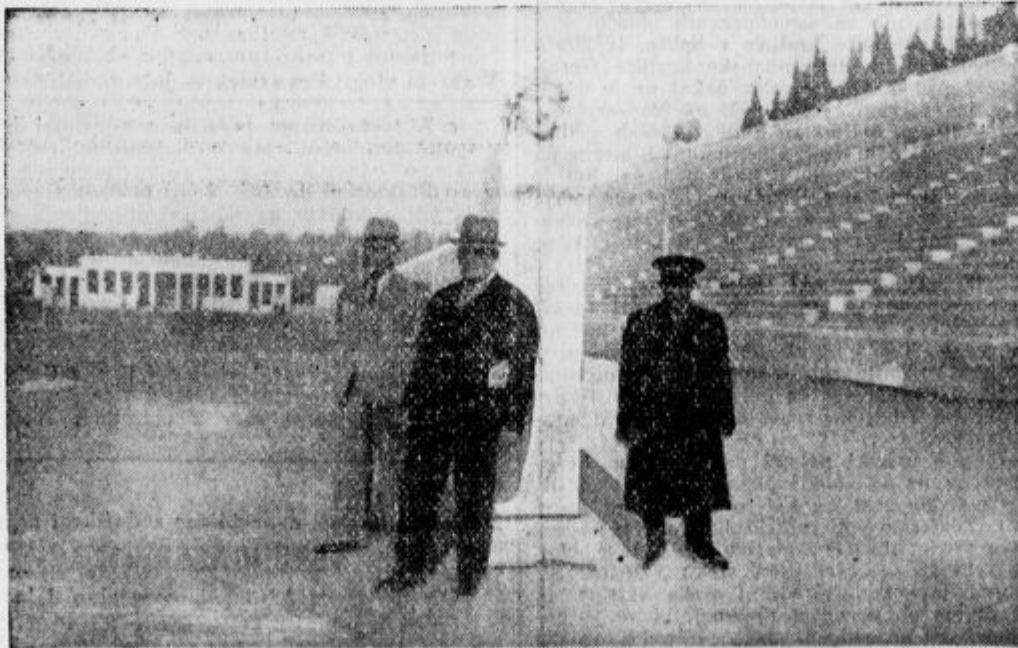
Na praznik sv. Treh kraljev je bila v okusno okrašeni in nabito polni dvorani slavnostna otvoritev z vzpizoritvijo ljubke operete »Mlada Breda« in vzpodbudnim nagovorom g. predsednika.

Vsem dobrotnikom, zlasti g. Slavku Zličarju, ki si je s podrobno organizacijo vsega gradbenega dela naložil najtežje breme, bodi izrečena posebna zahvala! Nov dom naj ba naši mladini v vzpodbudo in ponos, občanom pa v trajen in hvaležen spomin na svojega velikega rojaka

Naš voditelj dr. A. Korošec na oddihu v Atenah

Severovzhodno od atenskega trga se dviga grič, na katerem je še prav dobro ohranjen tempelj Theseion, v katerem so shranjene kosti Theseisa, ki jih je Kimon prinesel z otoka Skyrosa v Atene. Tempelj je bil zgrajen okrog leta 465 pred Kristom. Tempelj ima 6 x 13 marmornatih stebrov, ki so visoki po 5 m 70 cm. Ob svojem bivanju v Atenah si je naš voditelj dr. Anton Korošec ogledal tudi ta tempelj. Na naši sliki vidimo dr. Korošca pred templjem.

Stadion v Atenah kjer je bila pred leti balkanska olimpiada, je naravnost vzoren z ozirom na lego, pa tudi na gradnjo. Saj leži globoko med dvema hriboma, tako da ob najvišjih sedežih rasto zlahka južna drevesa. Tako je nekako vrezan v bregove, pa ves obdan v klesani marmor. Zanimivo je, da stadion nima stojišč, temveč samo marmorne sečeje Postavljen je ves v slogu starih grških stadionov ter ima tudi na tekališču ob ovinkih kipe dvoglavega mladeniča, ki gleda na prehojeno pot in na cilj obenem, kakor so stali tudi v starih grških tekališčih. Ta stadion v Atenah ni antičnega izvora, temveč je moderna stavba v starem slogu ter spada med najdragocenejše stadione Evrope. Tudi ta stadion si je ogledal minister dr. Anton Korošec.

MNOGO PRIHRANITE

če kupujete **kvalitetno blago** za zimске suknje, plašče in obleke pri trdki **Drago Schwab** LJUBLJANA Aleksandrova c. 7 Izgotovljene zimске suknje, obleke itd. vedno v zalogi

Lastni izdelki Moderni kroji

Kaj pravite?

Pri nekem zborovanju katoliških mož je imel znani angleški založnik Sheed nedavno pomemben govor, v katerem je med drugim izjavil:

»Vzrok, zakaj je komunistična nevarnost danes večja, kakor pred desetimi leti, je v tem, da je svet vedno bolj brezbožen. Tajenje Boga postaja vse bolj splošen pojav. Brez Boga pa mora družba propasti!

Katoličan, ki ni za vsakega komunistični otipljiv in zgovoren dokaz za resničnost božjega bivanja, izdaja milost, ki jo je sprejel pri so. birmi. Karel Marx je tajil božje bivanje in ni nikjer poizkušal, da bi to svojo trditelji dokazal. Zastopal je mnenje, da se končno more vse dokazati z gospodarskim činiteljem. Za to je navajal nekakšen »gospodarski« dokaz, ki pa je v resnici znanstveno že davno oprizoren. Toda katoličan more in tudi mora bivanje božje z vsakim svojim najmanjšim delom dokazati.

Domače, slovensko mlo

je prav odlično, se bogato peni in dolgo traja. —

Zato uporabljajte vedno

HUBERTUS

terpentinovo ali navadno mlo.

Koledar

Nedelja, 15. januarja: 2. nedelja po Razglasenju Gospodovem. Pavel, puščavnik; Maver, opat.

Ponedeljek, 16. januarja: Marcel, papež; Bernard in tovariši, mučenici.

Torek, 17. januarja: Anton, puščavnik; Marjan, mučenec.

Novi grobovi

Na Visokem pri Senčurju je umrl daleč naokrog znani vrvarski mojster Franc Sekne v 54. letu starosti. Zapušča poleg žalujoče žene 4 neposkrbljene otroke, ki jim je bil skrben oče. Pokopali so ga v soboto, 14. januarja. Naj v miru počiva!

Osebnostne novice

Pri apelacijskem sodišču v Ljubljani sta opravila sodniški izpit dr. Trampuž Milan in Fortunata Stanko, sodna pripravnik iz Maribora. Čestitamo!

Poročilo se danes v Zlatem polju pri Lukovici g. prof. Milan Potokar z gđ. Režiko Klopčič. Na novi življenjski poti jima želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

Poročilo. Danes se poročita pri frančiškanih v Ljubljani g. Ovsenjak Miha iz Murske Sobote in gđ. Kapus Ivana z Bleda. Obilo sreče!

Na Viču sta se poročila g. Jože Marinko in gđ. Erna Marn, oba dolgoletna cerkvena pevca in vneta prosvetna delavca. Obilo sreče!

Smrtna nesreča v Solčavi

Pretekli četrtek se je pri Semenovi žagi v Solčavi zgodila smrtna nesreča, katere žrtev je postal 30 letni delavec Jože Kumprej iz Ljubnega. Polomilo mu je obe roki in nogi ter je kmalu nato umrl. Zapušča neposkrbljenega otroka. — Josip Tominec, Smarنو ob Dreti.

Proti zaprtju

Leopiltule

Oglas reg. št. 3. br. 3236 dne 19. II. 1934.

— Preložitve sedeža občine. Sedež občine Bloke v logaškem okraju se prenese iz kraja Nova vas v kraj Fara.

— Zveza katoliških kmečkih deklet priredi v času od 18. do 24. februarja 1939 duhovne vaje s tečajem KA v Lichtenurnu v Ljubljani. Vsa mlada dekleta, ki želijo delati v KA, se prijavijo za to duh. vaje do 5. februarja 1939 na naslov: Zveza kat. kmečkih deklet, Ljubljana, Masarykova 12. Celotna oskrbnina znaša 130 din. Vse udeležence naj pridejo v zavod 18. februarja do 6 zvečer. — Odbor.

— Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani bo za Ptuj, ptujsko okolico, Ormož, Ljutomer, Mursko Soboto in Dol. Lendavo v četrtek, dne 19. januarja, v prostorih Združenja trgovcev za mesto Ptuj, Narodni dom.

KINO SLOGA, tel. 27-30 — Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri! —

Lord lakaj

— »Ljudski odere«, naša revija za vse ljudsko odsko delo, bo izšla sredi tega tedna. V tem novem zvezku opozarjamo predvsem na silajni Zupaničev prevod tridejanske Mollirove komedije »Ljubzen zdravnik«, ki je objavljena v celoti. Izšla bo tudi vesela kmečka zgodba »Kisle gobec« v priredbi za oder. Znana je njena priredba za radio. Igrali so jo že ponekod v tej odski priredbi. Zaradi povpraševanja po njej, izhaja sedaj v tisku. Zanimala bo tudi folklorno pomembna »Kmečka svatba iz Spodnjega Stajerja«, ki jo je priredil Karel Bantan in bo neposredno porabna na oder, vsaj na ozemlju Spodnjega Stajerskega. Od člankov je zanimiv pogovor o treh o problemu erotike v igralskih družinah. — »Ljudski odere« velja na leto (6 zvezkov) s skupno najmanj 240 »strani« drobne tiska) samo 80 din in se naroča pri upravi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

BOUVIER
ŠAMPANJEC
GORNJA RADGONA

— Starši, naročite — svojim hčerkam in sinovom-dijakom list »Našo Zvezdico!« V njem imate prijatelja in pomočnika pri njihovi vzgoji. Prijetno in zanimivo gradi v njih dalje vse resnično, dobro in lepo, kar ste Vi sami položili v njihova nežna srca verskega in domačij vzgoji. — Naročite se v pisarni Marijinih družb, Strelška ulica 12, II (Ljudski dom) vsak delavnik od 10 do 12 in popoldan od 5 do 6. Stevilka velja le 50 par. Izhaja vsakih štirinajst dni.

— Nobena gospa ne sme pozabiti, da je »Oven« odlično terpentinovo mlo domač izdelek! Zato ga vedno zahtevajte pri svojem trgovcu!

Drama krasne, nepozabne vsebine in lepote!!! Višek filmske tehnike, režije in igre!!! WILLIAM POWELL kot umetnik, LUISE RAINER kot njegov model

v vefilmu

Maškarada

Režija:

R. Z. Leonhard

Kino Matica, tel. 21-24

Danes ob 10.30, 15., 17., 19. 21. uri! — Rezervirajte vstopnice!

Ljubljana, 15. januarja

Gledališče

Drama: Nedelja, 15. jan. ob 15: »Pikica in Tonček«. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20: »Hollywood. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 16. jan.: Zaprt. — Torek, 17. jan.: Zaprt.

Opera: Nedelja, 15. jan. ob 15: »Don Kihot«. Izvan. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20: »Pod to goro zeleno«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ponedeljek, 16. jan.: Zaprt. — Torek, 17. jan.: Zaprt.

Rokodelski oder

»Luč s gorac« je naslov priljubljeni igri, ki jo vprizori na Rokodelskem oderu igralska družina Vajeniški dom danes zvečer ob pol 8. Hitite z nakupom vstopnic v predprodaji do 10 v Vajeniškem domu, Kernikova ul. 4, od 10—12 dopoldne in pol ure pred pričetkom pa v društveni pisarni, Komenskega ul. 12.

Prireditve in zabave

Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani uprizaro danes ob 5 popoldne v frančiškanski dvorani Cankarjevo dramo v 3 dej. »Jakob Rudac« v režiji M. Skrbinška. Predprodaja vstopnic danes od 10—12 in od 15 dalje pri dnevnih blagajni.

Predavanja

Karitativno predavanje KZ, drugo v sezoni 1938-39, bo prihodnji torek, t. j. 17. t. m. ob 8 zvečer v Beli dvorani hotela Union v Ljubljani. Predavala bo gđ. voditeljica K. Hafner o: »Sola in karitas«. Vstopnine ni.

Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani priredi v torek, 17. t. m. na svojem XXX. prosvetnem večeru ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani skioptično predavanje »o slovenskem slikarstvu«. Pregled skozi štiri stoletja. Predava ob krasnih slikah msgr. Viktor Steska. Predprodaja vstopnic po enotnih cenah 3 din v pisarni »Pax et bonum« v frančiškanski pasazi. Člani popusti!

Za 20 letnico Cankarjeve smrti bo priredilo Slavistično društvo v Ljubljani v petek, dne 20. t. m. ob 20 na drž. trgovski akademiji (Bleivseva c.) javno predavanje. O Ivanu Cankarju bo govoril g. prof. dr. Anton Slodnjak, odloške iz njegovih del pa bo recitiral režiser narodnega gledališča g. Ciril Debevec. Vstop prost.

Pedagoško društvo v Ljubljani priredi v Mostah ob 16. do 21. t. m. vsak večer ob osmih v šoli pedagoški teden — vzgojna predavanja. Vabimo starše.

Ljudska univerza v Ljubljani, Kongresni trg (mal. dvorana Filharmonije). Po božičnih počitnicah se prično v sredo, 18. jan. zopet redna predavanja na Ljudski univerzi. V sredo bo ob 8 zvečer predaval docent dr. Fran Zwitter o »Predhodnikih sodobnega nacionalizma«. Opozorjamo cenjeno občinstvo na aktualno snov. Vstopnine ni.

Železniško strokovno filmsko predavanje bo danes od 10 do 12 v kinu »Sloga«, kjer se bodo predvajali strokovni tehnično-poučni filmi, kot so bili objavljeni v letakih. Vabimo vse železničarje na to zanimivo predavanje.

Sestanki

Prosvetno društvo Ljubljana-Moste. Občni zbor društva bo v nedeljo, 22. t. m. ob 4 popoldne v Društvenem domu. Morebitne predloge je vložiti najkasneje do četrta, 19. t. m.

FO Ljubljana-Sv. Jakob ima v ponedeljek zvečer ob četrni na 9 svoj redni sestanek. Na sporodu je zelo zanimivo predavanje!

Sestanki

Zveza akademsko izobraženih žen vabi svoje članice na sestanek, ki bo v torek, 17. t. m. ob 20.30 v klubski sobi kavarne »Unions«. Predavala bo ga. Pavla Hočvar o kongresu v Edinburgu. — Odbor.

Kino

Zvočni kino Viš predvaja ob 4, 6 in 8 zvečer češki vefilm petja in glasbe »Maryša«. Za doatek zvočni tednik.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva 20, in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78. — V ponedeljek: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska 10, in mr. Bohinec ded, Rimska cesta 31.

Monumentalni kraljevski vefilm, ki je bil po vsem svetu kronan s triumfalnim uspehom

Sascha Guitry-jeva umetnina Kronski biseri

Ni napetjega, zanimivejšega filma! Zato Vam ga nujno priporočamo z ogled Predstave danes ob 10.30 dop. (po znižanih cenah) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri

Telefon 22-21

Kino Union

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril svojo

ново podružnico na Tyrševi cesti št. 22

in se za cenjeni obisk priporočam

Karl Prelog.

— V Službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine od 14. t. m. je objavljen »izid volitev narodnih poslancev za narodno skupščino« dalje »Pravilnik za izvrševanje uredbe o ustanovitvi poslovnih rezerv in rezervnih skladov pri zavarovalnih podjetjih, ustanovah socialnega zavarovanja, denarnih zavodih in združenih organizacijah in naloganju v drž. vrednostne papirje«. »Spremembe in dopolnitve pravilnika za izvrševanje določb zakona o državnem računovodstvu«. »Popravek v navodilih za poslovanje in ravnanje s poslovnimi knjižnicami«. »Razglas o ljudskem delu in odkupnini za samoupravne ceste v letu 1939-40«. »Spremembe in dopolnitve odredbe o pristojbinah Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«.

— Trčila sta dne 13. januarja tovorna avtobusa Vinka Čeha iz Sv. Lenarta v Slov. gor. in mesarja Benketa iz Murske Sobote v Vrhu Sv. Lenarta na voglu Zibertove hiše, kjer je razgled zelo oteženo. Ker sta oba »sojeda« zaradi »bolide« vozila zelo počasno, je škoda na avtobusih le neznatna. Ranjen ni bil nihče.

— Vlom. V noči na 13. januar je vlomil neznan tat v župnišče v Sv. Juriju v Slov. gor. Prišel je že v pisarno, a ni imel časa kaj vzeti, ker ga je kuharica pregnala. V splošnem se dogaja tukaj veliko tatvin, posebno perutnino zelo krajejo.

— V Trojane bodo gradili vodovod. Dolgoletna želja vseh občanov, da bi prišli do zdrave pitne vode, se bo s tem izpolnila. Trojane leže namreč na vrhu precejšnje vzpetosti, čez katero vodi tudi državna cesta iz Lukovice in Črni graben na Vransko in Celje, in nimajo dobrih studencev. Ena vas bo napeljala vodovod iz dva kilometra oddaljenega izvira, druga pa prav tako daleč z druge strani. Skupno rabijo torej Trojanci 4 kilometre vodovodnih cev. Če bo vse po sreči, bodo že spomladai začeli z gradnjo.

— Zidava palače kulturnih ustanov v Zagrebu. Banška uprava savske banovine namerava v kratkem razpisati natečaj za zidavo monumentalne palače, v kateri bodo nameščene vse zagrebške kulturne ustanove. Zemljišče za zidavo te palače je že določeno. Zagrebška inženirska zbornica je ob tej priložnosti naslovila na bansko upravo spomenico, v kateri zahteva med drugim, da mora biti zidava monumentalnih palač rezultat širokih natečajev in mišljenja mnogih strokovnjakov, ne

— »Pazi, tu je obešen človek!« Ze pred nekaj tedni je iz vasi Donji Sarampov izginil 77 letni kmet Andro Gregurinič. Kljub vestnemu iskanju ga niso mogli najti. Te dni pa sta šla skozi gozd Žutica, ki leži tam v bližini, dva kmeta. Precej globoko v gozdu sta opazila na nekem drevesu kos papirja, na katerem je bilo napisano: »Pazi, tu je obešen človek!« Nekaj korakov proč je viselo na veji že močno nagnito truplo obešenca. V truplu sta spoznala pogrešanega Greguriniča. Listek z omenjenim napisom so obesili na drevo neki lovci, ki so tam lovili, pa se jim najbrž ni zdelo vredno, da bi obešenca sneli z veje in obvestili oblasti.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob pol 3., pol 6. in pol 9. ter jutri ob 8. uri

Sveta noč - blažena noč

Velikostni tirolski film o postanku najlepše melodije vseh časov, o neizmernosti krščanske ljubezni, sovrastvu, o odpustanju, o kalvariji dveh trpečih src.

Pesem obtožuje (Louis Graveur)

Celje

c Boj proti jetiki v celjskem okraju. Med najbolj zanimivimi statistikami, ki jih vsako leto priobčujemo po novem letu, je pač gotovo statistika, ki jo vodi protituberkulozni dispanzer v Celju. Iz posebnega zemljevida, katerega imajo v predstavi protituberkuloznega dispanzerja, lahko po posebnih barvnih bucikah, ki so razvrščene po krajih v celjskem okraju, vidimo, kako se ta narodova morilka širi zlasti po industrijskih krajih, pa tudi na kmetih med kočarji in dlnarji. Protituberkulozni dispanzer v Celju, katerega območje sega preko meja celjskega, laškega, konjiškega in gornjegrajskega okraja, zaznamuje veliko delo, ki ga opravlja v korist našega ljudstva. V preteklem letu je dispanzer pregledal 5048 bolnikov. Od teh je ugotovil pri 387 odprto tuberkulozo, pri 1471 kako drugo bolezen, 838 pregledanih pa je bilo zdravih. Rentgenskih pregledov je izvršil v preteklem letu 1934.

c Zveza sester sv. Klare ZVSK ima danes ob 9 dopoldne svoj redni sestanek pri šolskih sestrah.

KINO METROPOL

Danes ob 16., 18.30 in 20.30

največji pevski film sezone »NANON«.

V glavni vlogi: Erna Sack — Johannes Heesters.

c K večeršnjemu poročilu o zagonetni industrijski aferi pred celjskim okrožnim sodiščem dodajamo, odnosno po želji popravljamo, da tehnični direktor g. dr. inž. Menzl obvlada slovenski jezik toliko, kolikor ga rabi pri opravljanju svoje službe z njemu podrejenim osebjem, res pa je, da ne obvlada slovenske tehnične terminologije in ga je sodišče zaradi tega zaslislalo v nemščini. Tudi postavka glede plače baje ni posebno točna, ker so njegovi prejemniki pri »Metalnem« dosti manjši.

c Krajevna protituberkulozna liga v Celju bo imela v četrtek, dne 26. jan. ob 8 zvečer v mestni posvetovalnici občni zbor z običajnim dnevnim redom.

KINO UNION

Danes ob 10. dop. nepreklicno zadnjikrat nastop

»SVENGALIJA«

Ob 16., 18.30, 20.45 monumentalno delo češke umetnosti POROČNIK RJEKIN

c Pazi na denar! Glej oglas na strani 18. pod »Denar«!

c Ponovitev Golijevе igra »Petrickove poslednje sanje« bo danes ob 4 popoldne v celjskem mestnem gledališču.

c Predstojništvo mestne policije v Celju opozarja vse lastnike vozil, ki so registrirana, da jih prijavijo najkasneje do zadnjega v mesecu predstojništvu.

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Zunanjepolitična pozornost je bila v preteklem tednu posvečena obisku angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina in njegovega zunanjega ministra lorda Halifaxa pri italijanski vladi in pri papežu. Z ameriške in azijske celine ni bilo nobenih večjih vestí. Nekoliko manjšo, a vendar značilno zanimanje je vzbudilo zapetno približevanje Poljske in Nemčije, kakor tudi obsežne priprave za razne diplomatske obiske, ki se bodo prihodnji teden križali skoraj po vsej Evropi.

Obisk angleških državnikov v Rimu je velik dogodek. Ne zaradi tega, ker bi pomagal kakšen preokret v italijansko-angleških odnosih, kajti to so popolnoma urejeni s pogodbo z dne 16. aprila 1938, ki je bila uveljavljena v preteklem novembru, marveč zaradi vpliva, ki ga je ta obisk moral imeti na razvoj odnosov med Italijo in Francijo. Nad Evropo trenutno ne visi nobena nevarnost kakšnih trenj med Italijo in Anglijo, pač pa jo zelo razburja viharo ozračje, ki ga je povzročil spor med Italijo in Francijo. Navzlic vsem službenim in poslužbenim zankanjem, da angleška državnika ne bosta niti poskušala vmešavati se v italijansko-francoski spor, je bilo vsakomur jasno, da bo uprav ta prepričanje na mizi posvetov in da se mu sploh ne bo mogoče izogniti, čeprav bi tako hoteli.

Anglija ta spor, v katerem je Italija izrazila težnje po francoskih ozemljih, kar pa Francija ogorčeno odbija, zanima z dveh vidikov. Prvič s španskega vidika, drugič iz sredozemskega vidika.

Anglija bi rada, da bi v Španiji nastopil mir. Italija želi zmago generalu Francu. Franciji takšna zmaga ne bi bila všeč, ker se boji, da bi Francova Španija stala pod vplivom Italije in bi Francija prišla v čuden položaj, da bi na vseh svojih suhih mejah imela nasprotnike, ki so povrh še med seboj povezani. Italija pravi, da iz Španije ne gre, dokler Francija ne neha podpirati rdečih, Francija pa pravi, da tudi ona ne neha podpirati rdečih, dokler bo Italija podpirala Franco. In ker se Italija in Francija ne moreta izopati iz tega peklenškega vrtinca v Španiji, pa skušata druga druga nagajati drugod, tako da bi druga drugo prisilili, da v Španiji odneha. Tako je treba razlagati italijanske zahteve po francoskih ozemljih. Te zahteve bi verjetno takoj usahnile, če bi Italija v Španiji dobila zagotovila, da je zmaga zagotovljena generalu Francu. Angleški državnik so šli posredovati, skušali so dobiti od Italije zagotovila, da bi mogli vplivati na svoje francoske zaveznike, naj tudi oni glede Španije odneha. Kakšen je bil uspeh tega posredovanja, še ni znano.

S sredozemskega vidika pa je Anglija posredovala v francosko-italijanskem prepiru zato, ker prvič Angliji ni vseeno, kdo bo gospodar Tunizije, ki obvlada pomorsko pot skozi Sredozemsko morje, drugič pa zato, ker bi morala Anglija Franciji na pomoč, če bi slednja prišla z Italijo v vojno. Angleška državnika sta hotela zvedeti za točen obseg italijanskih zahtev, da jih obravnavajo svojim francoskim zaveznikom in jim morda svetujejo, naj Italiji nekoliko le ustrezajo, da bo preje mir. Uspeh posredovanja tudi še ni znan.

Obisk angleških državnikov pri papežu je imel svetovni odmev. Predsednik vlade največje države na svetu, ki je po ogromni večini katoliška, se je prišel pokloniti poglavarju katoliške Cerkve in s tem podprl željo Anglije, da v dobi, ko prevladuje evropska sila, okrepi odnose z največjo duhovno silo na svetu.

Posledice obiska poljskega zunanjega ministra Becka pri nemškem kanclerju Hitlerju se že kažejo. Poljska je od voditelja Nemčije morala dobiti neka varnostna zagotovila glede Ukrajine, ker iz časopisa je izginil strah pred tem vprašanjem. Neki listi so celo izrazili misel, da bosta morda enkrat Nemčija in Poljska skupno udarili na sovjetsko Rusjo ter pri tej priložnosti rešili Ukrajince, tako da bi Poljska dobila k sedanjim sedmim milijonom še nekaj novih milijonov tega naroda. Toda vse to leži še v negotovi bodočnosti.

Na ukrajinsko-madžarski meji, kjer so bili pretekli teden krvavi boji med madžarskimi tolpami in češko-slovaškimi obmejnimi vojniki, je sedaj nastopil mir. Toda v mednarodnih krogih prevladuje vtis, da je treba biti pripravljen na nova presenečenja v tem »vražjem kotlu«, kjer posebno madžarske spletke in denar rovarja dalje in povzročajo nemire, ki jih potem madžarska vlada izkorišča za svojo propagando, češ, da je treba to deželo zasedeti.

Važen dogodek preteklega tedna je tudi, da se je **Madžarska priključila trojezični Kominterni** ter s tem stvarno pristopila k zvezi med Italijo, Nemčijo in Japonsko, s pridržkom, da je najbolj tesno priložena na italijansko zavezništvo.

Notranji pregled

10. t. m. je glavni volivni odbor v Belgradu objavil uradne številke izida skupščinskih volitev dne 11. decembra lanskega leta. Skupaj po vsej državi je dobila lista dr. Stojadinovića 1.643.783, opozicijska lista dr. Mačka pa 1.364.524 glasov, od čim jih je Ljotić dobil samo 30.734. Volivnih upravičencev je 4.080.286, od teh je glasovalo 3.039.041.

Mestno gospodarstvo v Kamniku

Kamniki, v januarju. Ko so bile Kamniku priključene okoliške vasi in je bila tako ustvarjena velika občina Kamnik, so nekateri meščani dvignili strašen krik in vik. Predstavili so to združitev v taki luči in navajali velikanske, nepopravljive in usodno škodo, ki jo bo od tega imel Kamnik, da so celo nekateri treznejši meščani mislili, da bodo okoliške vasi planile kot lačne kobilice na mesto in ga ogolodale do belih kosti. Krivi preroki so visoko povzdignili glas in kazali na propast mesta, zraven pa so alarmirali vse instance in jih poklicali na pomoč ogroženemu Kamniku.

Ze prvo leto skupnega gospodarstva pa je pokazalo ravno nasprotno. Kamnik z okoliškimi vasi sicer res ni nič pridobil, izgubil pa še manj. Doklade se niso nič zvišale, vse potrebe mesta se krijejo s tekočimi dohodki in zaključek leta je pokazal, da občina v vseh povojnih letih še nikoli ni tako točno plačevala obveznosti in tudi nikoli ni imela na razpolago toliko gotovine. Na zadnji občinski seji je poročal župan g. Nande Novak, da bo občina vse stroške za židavo nove klanice, to je nad 400 tisoč dinarjev, lahko plačala iz tekočih sredstev in ne bo ostalo na njej niti dinarja dolga. Letos se je tudi občina znebila žalostne dedščine iz nekdanje napredne vlade na našem magi-

V dravski banovini je dobila lista dr. Stojadinovića oziroma dr. Korošca 170.257 ali 78.60%, lista dr. Mačka 45.226 ali 20.8%, lista dr. Ljotića pa 1.127 ali 0.52% vseh glasov. Vseh volivcev je 320.361, glasovalo pa jih je 216.610 ali 67.6%.

Vodja slovenskega naroda dr. Anton Korošec se je 13. t. m. zvečer vrnil iz svojega potovanja po Grčiji v Belgrad. Iste dne so odpotovali iz Ljubljane novoizvoljeni poslanci JRZ, ki so skupaj s svojimi mariborskimi tovariši prispeli v Belgrad 14. t. m., da začno svoje parlamentarno delo.

Na dan sv. Treh kraljev se je pripeljal v Ljubljano minister dr. Miha Krek, ki je prisostvoval seji okrajne organizacije JRZ za ljubljansko okolico. Navzoči so bili tudi vsi župani. Na tej seji je minister dr. Miha Krek, ki je obenem tudi predsednik okoliške okrajne organizacije stranke, imel govor o političnem položaju, nakar so navzoči izrekli dr. Antonu Korošču in dr. Mihi Kreku soglasno zaupnico.

Z merodajne strani se objavlja, da so govorice, češ da bo okrajno glavarstvo v Konjicah ukinjeno, brez vsake podlage in da se kaj takega nikoli ni nameravalo, niti se namerava.

Okrajni čestni odbor Ljubljana je na svoji zadnji seji sklenil, da se zgradi novi betonski most čez Ljubljani pri Zalogu. Potem se izvrše preložitvena, dograditvena in kanalizacijska dela na Jezeru pri Preserju, na Igu, Dobravi, Grosupljem in pri Sv. Jakobu ob Savi, v Polhovem Gradcu pa se zgradi most čez tamošnji potok. Za kritje primanjkljaja se bo pobirala 10% doklada na državne neposredne davke. — Ljubljanska mestna uprava, ki dosledno izvaja svoj velikopotezni gospodarski program, se pripravlja, da razširi ljubljanski vodovod, ker potreba vode v mestu čedalje bolj narašča, dotedanje vodovodne naprave pa še nekaj časa ne zadoščajo.

Zelo napreduje Zveza združenih delavcev, ki se je ustanovila nekoliko pred dvema letoma. Tako je v Trzinu prestopil v to delavsko organizacijo ves odbor JSZ s člani vred. V Kočevju se je ustanovila nova delavska organizacija ZZZ. Na Dobrovi so prestopili v ZZZ vsi tamošnji stavbni delavci, v Duplici pa so stopili v ZZZ delavci tovarne Remec.

Pomemben kulturni dogodek je imenovanje predsednika Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. To častno mesto je po kraljevem ukazom dobil naš znan slavist prof. Rajko Nahtigal, ki slovi po vsem znanstvenem svetu.

V Mariboru za 26 milijonov tobaka v zrak

Ker ni več »ekspornih« cigaret, se je povečala poraba tobaka za dva milijona dinarjev

Maribor, 14. januarja. Mariborčani so strastni kadilci, kar nam kaže vsakoletna statistika o potrošnji tobaka, ki jo napravi tukajšnja finančna kontrola. Lansko leto pa so bili mariborski kadilci še prav posebno marljivi, saj so spihali v zrak za 26.501.439 din tobaka — kar za 2.145.832 din več kakor v letu 1937. Ta napredek v potrošnji pa ne gre v toliki meri na račun porasta kadilske strasti, kakor na dejstvo, da je bila lani ukinjena prodaja »ekspornih« cigaret, ki so bile za polovico cenejše od monopoličnih, pa so Mariborčani znali najti sredstva in poti, da so v veliki meri prišli do njih, dasi so bile namenjene samo običnostim, ki je povalovalo v inozemstvo. Pokadili so Mariborčani največ seveda cigarete, in sicer izkazujejo kot veliki lokalni domoljubi največjo pozornost najcenejši »Dravici«. Dragih »Kragorjčec«, ki so bile julija vzete iz prometa, so pokadili samo 690, »Vardare« brez nikotina se je prodalo 95.100, »Drinac« brez nikotina 115.700, navadnih »Vardar« 260.500, navadnih »Drinac« 591 tisoč 700, »Neretva« 586.300, »Moravec« 11.045.400, »Zeta« 15.088.300, »Ibar« 20.555.500, »Dravec« 37 milijonov 945.800, »Hercegovina« 136.800, »Mirjanac« 549.700, »Bled« 70.700, »Kosovo« 10.360, »Strumice« 4840, »Sumadija« 39.580 in »Mignon« 15.070 komadov. Cigaretnih kolekcij v škafih po 80 komadov se je prodalo 222, po 60 komadov pa 135 škafelj. Poraba luksuznih cigaret nazadnje, prodajajo se večinoma samo v poletju, ko prihaja v Maribor več turistov. Dosti se pokadi v Mariboru cigar. »Flor de Havana« je šlo sicer samo 225, »Perla de Kubac« 315, zato pa »Regalitas« 9480,

Vrba pri Lukovici

Zopet so zapeli zvonovi v St. Vidu in sosednjih cerkvah ter naznanili žalostno vest, da je v starosti 75 let umrla ga. Ivana Klopčič, p. d. Linkčeva mama iz Vrbe. Lansko leto sta obhajala z zvestim zakonskim drugom zlati jubilej zakonskega življenja. V srečnem zakonu se jima je rodilo devet otrok, od katerih jih živi še sedem. Bila je dobra krščanska mati in usmiljena do vsakega reveža. Rada je prebirala krščanske časopise. Bog ji naj bo bogat plačnik!

Ogabni zločini sarajevskega vampirja

Pred nekaj tedni je padel v roke sarajevske policije »sarajevski vampir« Ivica Čokanović, ki je bil več mesecev strah in trepet Sarajeva in okolice zaradi svojih ogabnih zločinov. Z njegovo aretacijo je bil odkrit cel niz pohotnih zločinov, ki jih je izvršil zverinski zločinec nad nedoraslimi dekleti. Prvi zločin se je zgodil meseca oktobra v bližini Pakraea. Neka deklica je nesla skozi gozd kosilo svojemu očetu. Med potjo je srečala mladega neznanca, ki jo je napadel in podrl na zemljo. Dekletčev odpor je bil kmalu zlomljen. Zločinec jo je nato zvlekel globlje v gozd, jo privezal na drevo in izvršil nad njo bestialen zločin. Napol mrtvo so jo našli pozno ponoči starši. Sarajevska policija je z vso vneto prišla zasledovati zločinca, toda dolgo ni imela uspeha. Med tem je bilo izvršenih še več takšnih zločinov. Naposled je policija nastavila zločincu past, v katero se je ujel. Pri njem so našli nekakšno poslovno knjigo o njegovih potovanjih, na podlagi katere mu bodo lahko dokazali nekatere ogabne zločine, ki jih je izvršil ne samo v Sarajevu in okolici, temveč tudi po drugih mestih in krajih Bosne.

Iz Julijske krajine

Sempeter pri Gorici. Ob novem letu smo slišali, da je bilo v lanskem letu krščeni pri našem farnem krstnem kamnu 16 novoročencev, drugod pa še 10; skupno smo tedaj dobili 26 novih duhovljanov. Ravno toliko jih je pa tudi umrlo. Porok smo imeli 13. sv. obhajil je bilo pa 15.300.

Budanje na Vipavskem. V zadnjem času smo praznovali dve poroki: vzela sta se gđe. Dora Ustija in g. France Lemut ter gđe. Marija Rustja in g. Jože Curk. Oba novoročena para sta iz Dolge poljane. Želimo jima obilo sreče in blagoslova božjega!

Planina pri Vipavi. Bilanca ljudskega gibanja je bila ob novem letu v naši duhovni naslednja: v župniji nas je ob koncu l. 1938 bivalo 790. Med letom smo imeli 16 krstov, 9 pogrebov in 6 porok. — 9. januarja je umrl v najlepši moški dobi, star komaj 40 let, posestnik Franc Lavrenčič iz Dolenj. Zapušta vdovo in štiri nepreiskrbljene otroke. Naj počiva v miru! Zalujočim iskreno sožalje!

Ajdovščina je dobila novega župana. Dosedanja župan v St. Vidu pri Vipavi g. Vincencij Ghermandi je bil te dni imenovan za župana v Ajdovščini. Županske posle v St. Vidu bo vodil zaenkrat prefekturni komisar g. Frid. Ticozzi.

Obveščam

vse svoje cenj. odjemalke, da mi je uspelo kupiti v Franciji prav ugodno manjšo količino

čipkastega blaga

in to v najnovejših modnih barvah in vzorcih. — Cena za meter je od Din 60— dalje.

Prosim vse, ki hočejo imeti res lepo in apartno plesno toaletto po več ko ugodni ceni, da se pravočasno oglašite pri nas.

Pristavljam, da imam od vsakega kosa samo za eno do dve obleki.

GUSTAV WEILGUNY
„Pod Lemenatom“

Ljubljana, Nabrežje 20. septembra.

Zdravje iz rož

Kdorkoli je kdaj hodil po gričih in gorah, je brez dvoma opazil med grmovjem nizek grmiček poln rdečega cvetja; pravimo mu navadni volčin, ali izvin, modrasovec, kostenika, volčnik, divji poper, kačja češnja, božje drevo, Jezuevo drevo, kačji ali pasji lesček) itd. Čehi mu pravijo: Lykevee obecný, Poljaki: Wilcze lyko, Rusi: Wolczje lyko, Nemci: Seidelbast in Latince: Daphne mezereum. Volčin je do poldrug meter visok grm, le malo razrasel, z gladkim, sivkastim ali sivkastorjavim lubjem. Listi so sulicasti, priostreni, celorobni in stoje v začetku v žopih. Spodaj so nekoliko bledejši kot zgoraj. Lepi, dišeči in rdeči cveti se razvijajo navadno pred listi. Včasih najdemo tudi belkaste cvete.

Plodičji so kosčičaste jagode, velike kot grah. Raste po Evropi, Aziji in pri nas predvsem po senčnatih in vlažnih gozdovih in je ena izmed prvih pomladanskih cvetnic, saj cvete od februarja ali začetka marca do aprila.

V vseh svojih delih vsebuje, zlasti pa v ličju (lubju) in jagodah precej brezdušično snov mezeerin, dafnin, kokozin itd. Zlasti prvi je hud strup, ki povzroča na koži vnetje, mehurje in čirke; prah te rastline pa kihanje. Zastrupljenje nastopa čisto pri otrocih, ki si privošči jo lepih, rdečih jagod. Zastrupitev se javlja z bljuvanjem, povračanjem, drisko, težkim požiranjem, žejno, vnetjem ledvic, krvavem seču, omotici, krčih, slabosti itd. Včasih nastopi tudi smrt. Pri zastrupljenju je najprej odstraniti strup iz želodca; bolnik naj jemlje živalsko oglje, sluznate snovi, pije naj vodo. Poklicati je zdravnik.

V zdravilstvu ga dandanes le malo rabijo. V domačem le tu ali tam pri revmi, kožnih boleznih, v homeopatiji v istih primerih.

Liga proti alkoholizmu

K ustanovnemu občnemu zboru v ponedeljek, 16. januarja

Dne 16. januarja bo v Ljubljani ustanovni občni zbor »Lige proti alkoholizmu«. Priprava na to veliko in za naš narod prevažno ustanovo je bil »Treznostni tedne« v času od 28. maja do 4. junija 1938. V tem tednu so premostrivali zastopniki uradov in raznih ljubljanskih organizacij alkoholno vprašanje od vseh strani ter so prišli do zaključka, da je nujno potrebno, da podvzamemo kar najobširnejše ukrepe za ureditev alkoholnega vprašanja v naši domovini. V doseg tega je potrebno sodelovanje vse javnosti, vsega naroda. — Kakor sodelujejo v »Protituberkulozni ligi« za omejitev hude narodne bolezni, jetike, vsi sloji, tako naj sodeluje ves narod v boju proti alkoholizmu, ki je, žal, naša druga, nič manj nevarna, a še bolj razširjena narodna bolezen, o čemer nam dovolj jasno priča statistika, ki nam je bila podana v treznostnem tednu.

V ta namen je bil ob zaključku treznostnega tedna izvoljen odbor z nalogo, da sestavi pravila ter vse priprave za ustanovitev Lige proti alkoholizmu. Odbor je opravil svoj nalog in je sklical na 16. januarja ustanovni zbor Lige. Po pravilih bo »Liga proti alkoholizmu« zveza krajevnih lig proti alkoholizmu ter ostalih društev in vseh organizacij v dravski banovini, katerih naloga je tudi delo proti alkoholizmu. Liga bo imela nalogo reševati vprašanja, ki so posredno ali neposredno v zvezi z alkoholizmom. Njeno delo pa se bo razširjalo tudi na druge socialne bolezni, ki so v zvezi z alkoholizmom.

Svoj namen bo dosegla:

a) Z vsestranskim raziskavanjem alkoholizma v dravski banovini.

b) Z vzgojnim in izobraževalnim delom in to: s prirejanjem vsakoletnega treznostnega tedna, s predavanji, sestanki, konferencami, izdajanjem pojedinih knjig in časopisov, letakov in lepakov, s sodelovanjem v časopisih, revijah ter ljudskih čitankah, s posepevanjem obveznega in neobveznega pouka v alkoholizmu v ljudskih, meščanskih, srednjih in strokovnih šolah, s prirejanjem posebnih tečajev za učiteljsko vseh šol, za zdravnike, gospodarstvenike in socialne delavce, z vzgojo žen in deklet, s prirejanjem razstav, kongresov itd.

c) S socialnim in varstvenim skrbstvom, in sicer: s sodelovanjem v vseh vprašanjih, ki se tičejo sanacije mest in podeželja v banovini, tako stanovanjske reforme, prehrane, gospodarstva, zaščite mater, dojenčkov in otrok, z zdravstvenim skrbstvom za šolsko in šoli odraslo mladino, z zaščito po alkoholizmu ogroženih rodov in gospodarstev, z zbiranjem in vzgojo primerne osebja za delo proti alkoholizmu itd.

d) Z zdravstveno službo in to: z ustanavljanjem, vzdrževanjem in podpiranjem dispanzerjev in sanatorijev, zdravilišč, zavetišč in drugih ustanov za zdravljenje in zaščito alkoholiziranih bol-

nikov in po alkoholu ogroženih oseb; z ustanavljanjem in podpiranjem znanstvenih ustanov v svrhu proučevanja alkoholizma in drugih ljudskih bolezni.

d) S sestavljanjem predlogov in njih predlaganjem javnim korporacijam zaradi dopolnitve zakonodaje in administracije ter sodelovanjem z njimi.

e) Z ustanavljanjem in podpiranjem krajevnih in drugih lig ter drugih organizacij ter sodelovanjem z njimi.

f) S sodelovanjem z drugimi protialkoholnimi in treznostnimi organizacijami.

g) S sestavljanjem delovne skupnosti med posameznimi zdravstvenimi ustanovami, humanimi in karitativnimi organizacijami in svrhu skupnih akcij proti alkoholizmu.

S tem obširnim in za blagor naroda tako važnim programom stopa pripravljani odbor pred slovensko javnost s trdnim prepričanjem, da bodo na ustanovnem občnem zboru »Lige proti alkoholizmu« zastopane tako javne oblasti kakor tudi vsa društva in vse organizacije, ki hočejo celiti hudo in nevarno rano na našem narodnem telesu ter da bodo sodelovali v Ligi zlasti voditelji in vzgojitelji naroda ter sploh vsi, ki jim je mar narodno zdravje, narodno premoženje, naroda čast in ugled.

Ustanovni občni zbor Lige proti alkoholizmu bo v ponedeljek, dne 16. januarja t. l. ob pol osmih v magistratni sejni dvorani s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev: Nagovor predsednika pripravljalnega odbora. 2. Nagovori zastopnikov. 3. Poročilo pripravljalnega odbora. 4. Sprejetje pravil in poslovnika za sekcije. 5. Volitev predsednika, članov upravnega in nadzornega odbora. 6. Resolucija pripravljalnega odbora. 7. Predlogi. 8. Slučajnosti. Vljudno vabimo vse, ki se za delo Lige proti alkoholizmu zanimajo, da se ustanovnega občnega zbora udeležijo.

Kamniki

Izjava. Z ozirom na izjavo g. Vilka Cerarja urarja iz Kamnika, da ta prodaja povsem iste aparate »Radione« kakor pa tvrdka Gustav Slatinšek iz Kamnika, toda znatno ceneje, izjavljamo sledeče: Aparate »Radione«, ki jih ima v prodaji g. V. Cerar, je podpisana tvrdka prodala v jeseni leta 1937 neki zagrebški tvrdki. Ti aparati torej niso isti kot jih prodaja g. Gustav Slatinšek, ki prodaja le letošnje aparate »Radione«, in sicer neposredno od nas. Aparati »Radione«, ki jih prodaja Slatinšek, so zadnji tip modela 1939, aparati »Radione«, ki jih prodaja g. Vilko Cerar, pa predlanski modeli 1937. Nižja cena aparatov, ki jih prodaja g. Cerar, je torej zelo utemeljena v blagu samem. — Zastopstvo tovarne »Radione« »Radio«, dr. z. o. z. v Ljubljani.

Ljubljanske novice

Prisrčna božičnica v gluhoemnici

Ljubljana, 14. januarja. Danes ob 5 popoldne je bila v gluhoemnici prisrčna božičnica za gluhoemne gojence tega zavoda. Prireditve sta se udeležila ban dr. Marko Natlačen in mestni župan dr. Juro Adlešič s svojima soproga, načelnik prosvetnega oddelka dr. Lovro Sušnik, predsednik podpornega društva gluhoemnih, predsednik višjega sodišča v p. dr. Papež, zastopnik Društva gluhoemnih g. Ciril Sitar, ves učiteljski zbor z ravnateljem Franom Grmom in njegovim namestnikom Mirkom Dermeljem na čelu, mnogo prijateljev gluhoemne mladine, uslužbenci zavoda in končno 130 gluhoemnih otrok. Ravnatelj Grm je naglašal, da je dr. Natlačen prvi ban in prvi višji predstavnik državnih oblasti, ki je prestopil prag tega zavoda, sedanjih g. ban je že svojčas kot predsednik samoupravne oblasti omogočil z rednimi dotacijami obstoj tega zavoda. Prosil ga je tudi za nadaljnjo očetovsko skrb, ker je zavod potreben razširitve. Gluhoemni otroci naj se usposobijo za koristne člane človeške družbe.

Nastopili so nato gluhoemni otroci, deloma z deklamacijami kakor dečka Taškar in Gišper, ki sta poklonila banu ljubki darilci, g. banici in g. županju pa šopke cvetja, pa tudi v zborih, kakor v skupini sv. Treh kraljev s pastirjem dečkom Nikolajem Predovičem na čelu in skupina deklic, ki jih je vodila gluhoemna Frančiška Kogovšek.

Kratek govor je imel nato g. ban, ki je naglašal, da smatra za svojo dolžnost, da je obiskal ta zavod, in sicer na dan božičnosti, ki jih imajo do zarjal otroka na svoje dolžnosti, ki jih imajo do svojih vzgojiteljev in učiteljev ter jih vzpodbujal, da postanejo koristni člani naroda, ne pa da bi mu bili v breme. Nato je g. ban čestital še vrtnarju zavoda g. Marku Mijliću, ki ga je pred 30 leti privedel v zavod slovenski duhovnik Jeran. Gospod ban je izročil g. Mijliću lepo denarno darilo za jubilej.

Nato je g. ban razdelil med otroke lepa darila. Vsak gluhoemni gojence je dobil zavojček sladkarij in zavoj obleke. Glinjivo je bilo gledati, kako so se gluhoemni otroci glasno zahvaljevali z besedami »hvala lepa«. G. ban je nato obdaroval tudi uslužbenice in vse člane učiteljskega zbora s primernimi darili.

Dvorana gluhoemnice je bila lepo okrašena z božičnim drevescem in jasicami.

Med. univ. dr. STANKO JEREB

je otvoril zdravniško ordinacijo v

Ljubljani, Sv. Petra cesta 29/I

Ordinira od 9.—11. ure dop. in od 4.—5. ure pop.

Telefon 36-28

I V počastjevanje ge. † Josipine Stare je namesto cvetja daroval mg. ph. Anton Ustar, lekarnar v Ljubljani, za mestne reveže 150 din. Mestno poglavarstvo se dobrotniku revežev najlepše zahvaljuje ter opozarja na čim pogostejše upoštevanje gesla »Počastimo rajne z dobrimi deli«.

I Trnovska Elizabetina konferenca se vsem darovalcem, ki so pripomogli k božičnemu obdarovanju revnih faranov, najlepše zahvaljuje. Srčna hvala bode tudi g. Jelačinu za velikodušni dar!

I Nov trgovski lokal. Na Gosposvetski cesti št. 4 je Ljubljana pridobila krasno urejeni trgovski lokal, v katerem bo trgovina z železnino, porcelanom in steklenino trdke B. Žilič & Komp. Poznamo g. lastnika trgovine g. Žiliča kot spretnega in solidnega trgovca ter mu zaradi tega želimo čim več uspeha v novem poslovanju, občinstvu pa ga priporočamo za obilen obisk, ki bo sigurno najboljšo postreženo.

I Sobotni živilski trg. Včeraj dopoldne je bil ljubljanski živilski trg nekoliko bolj razgiban kakor prejšnje dni. Gospodinjje so prišle v kar velikem številu na trg ter je vladala na njem znatna živahnost. Kljub slabemu vremenu ne manjka povrtnine, zlasti ne zimске salate. V izobilju je rdečega radiča, pa tudi take solate, ki jo goje v kletih in v zaprtih greдах. Zimska zelenjava je sicer nekoliko dražja kakor poletna, toda za revnejše kuppe je preskrbljeno z naravnost ogromnimi količinami zeljenih glav, ki jih dovažajo predvsem Posavec in Ljanci na ljubljanski trg. Med prebivalstvom je tudi mnogo zanimanja za okopanine, to je za repo, korenje in podobne pridelke, ki jih je tudi dovolj na trgu. Cene drugim živilom so stalne in skoraj neizpremenjene. Le pri mesu se opaža nekoliko rahla tendenca navzdor.

I Senzacionalen in zanimiv film »Kronski biserie« v kinu Unionu. Sacha Guitry je danes eden najslavnejših teaterskih in filmskih umetnikov, pa tudi pisateljev, ki se ponaka že s celo vrsto odličnih filmskih del, v katerih tudi sam osebno nastopa in igra. Po vsem svetu doživljajo njegovi

filmi triumfalne uspehe, zlasti, ker je on v režiji filma pokazal docela novo smer ter podaja svoje filme v pripovedovalni obliki, tako da gledamo njegove filme, kakor da bi čitali zanimiv, napet roman. Eno njegovih najodličnejših filmskih del je veliki film »Kronski biserie«, v katerem nam podaja zgodovino sedmih draguljev ter nam živo popisuje njihovo zgodovinsko pot od l. 1518. dalje pa do najnovejše dobe, do l. 1937.

I Vsi službovalci, ki imajo služkinje in stalne postrežnice, morajo do 31. januarja nabaviti davčne karte za služkinje. Davčna karta stane 52 dinarjev. Istočasno morajo plačati tudi prispevek za bednostno klad po 25 din. — Takoj po 31. januarju se bo uvedla stroga kontrola in uvedlo proti zamudnikom kazensko postopanje po čl. 95 zakona o neposrednih davkih.

I Sivalni in prikojevalni, kakor tudi gospodinjki tečaji se zopet prične. Prijavite se v pisarni železničarske menze, Pražakova 19.

Poskusite prvovrstne Pelitovne krofe!

Wolfova ulica, poleg »Zvezde« in nasproti Uniona — Telefon 3147

I Akademski odbor Jugoslovansko-češkoslovaške lige v Ljubljani sporoča, da bo tečaj češčine zopet vsak ponedeljek od 18.30—20 v lokalni Ligo (Zvezda, II. nadstropje). Prvi tečaj bo 16. januarja in se na njem lahko javijo tudi novi slušatelji.

I Usodno srečanje z detektivom. Detektiv ljubljanske policije G. Nerad je šel predvčerajšnjim po opravkih po Savski cesti. Na cesti je srečal mlajšega moža, ki je nesel nabito polno aktovko, iz katere se je videlo perilo. Neradu se je mož zdel nekoliko znan, posebno sumljiv pa se mu je zdel nasmeš na obrazu moža. Nerad je sumljivega moža prijel ter odvedel na stražnico. Tam so neznanca preiskali. Med kupom finega perila, raznih krem in dišav, ki so padle iz aktovke, je

bilo tudi 16 stotakov. Mož je sicer trdil, da je vse to blago njegovo, prav tako denar, vendar mu na policiji niso verjeli. Komaj so na policiji delali prvi zapisnik s tem možem, je že prišla za njim brzojavna tiralica iz Preddvorja pri Kranju. Tam je mož namreč ukradel 1700 din gotovine, zlato uro z verižico in nekaj drugih predmetov. Tat se je končno vdal in priznal, da je res zagrešil to tatvino na Gorenjskem. Tat je 27 letni Maks Gajšek, pristojen v Zetale, v okraju Šmarje pri Jelšah. Zaradi tatvin je bil že večkrat kaznovan. Pred kratkim je odslužil svoj prisojeni rok bivanja v prisilni delavnici v Stari Gradski. Komaj pa je prišel iz prisilne delavnice, je že pričel krasti. Za perilo, kreme in dišave pa pravi, da jih je kupil od nekega delavca, v resnici pa jih je najbrž tudi kje ukradel.

I Dve tatvini v Ljubljani. V naselbini Nove Jarše ob Šmartinski cesti je še nekaj starih železnih vagonov, ki služijo revnim strankam za stanovanje. V enem teh vagonov stanuje delavec Franc Hočvar, ki je imel te dni neljub obisk. Njegovo revščino je le dni obiskal neznan tat in odnesel kompletno možko črno obleko ter nekaj perila. Hočvar trpi 1960 din škode. — Podoben obisk je imela hišnica Uršula Seifertova v Gregorčičevi ulici 17. Njeni hčeri Uršuli Cimermanovi je neznan tat odnesel 350 din gotovine, hišnici sami pa 20 din, povrh tega pa še zapestno uro iz kromove kovine.

I Samomor mladeniča na Rožniku. Včeraj malo pred polno je šel poštni inspektor v pok. g. Pavel Glaser na sprehod po rožniških stezah. Tik nad tivoljskim gradom je slišal neko hropenje in ko je stopil bliže, je opazil na stezi v snegu ležati mlajšega človeka, ki mu je lila kri iz sene. G. Glaser je takoj obvestil policijo, ki je poklicala reševalce. Reševalni avtomobil je kmalu prepeljal mladega moža v bolnišnico. Mladenič, ki si je v samomirnem namenu pognal iz revolverja kroglo v glavo, je bil nezavesten. Zdravniki so v bolnišnici nudili mladeniču vso pomoč, toda njihov trud je bil zaman. Mladenič je ob pol 4 popoldne izdihnil. Sprva je bilo težko ugotoviti njegovo ime, pozneje pa so ugotovili, da je bil to 22 letni R. T., sin ravnatelja v pokoji. Vzrok samomora ni znan.

— Pri zaprtju, mošnjah v prehavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Frans-Josef« grenčice.

Mariborske novice

Za nov prosvetni dom v Studencih pri Mariboru

Katol. slovensko izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru moremo šteti med naša najstarejša prosvetna društva v mariborski okolici. Ustanovljeno je bilo 1901. Takratni ustanovitelji društva so uvideli nujno potrebo, da se v kraju, kakor so Studinci, ustanovi društvo, ki bo v predmetu Maribora med delavstvom širilo slovensko in katoliško zavest. Društvo je po ustanovitvi živahno delovalo, dokler mu ni delavnosti onemogočila svetovna vojna. Sedanji društveni častni član g. Breznik je znal spraviti na varno društveno imovino ter jo po prevratu izročiti mlajšemu rodu. Po vojni je društvo zopet pričelo z delom in že pod predsedstvom pokojnega predsednika Janka Mlakarja pričelo misliti na svoj lastni prosvetni dom. Kmalu pa je prišlo veliko razočaranje. Mesto da bi društvo delalo za svoj dom, je bilo razpuščeno. Ko so se obliki zopet razpršili, si je društveni odbor pod predsedstvom g. A. Kristofiča nadel nalogo, da čimprej zgradi društveni dom, ki bi društvu omogočil popoln razmah in nudil fantovskemu in dekliškemu krožku potrebne prostore. Sedaj se društvo s svojimi odseki stiska v majhni sobici v kapucinskem samostanu. Zato je nov »Slomškov dom« v Studencih nujno potreben.

Društveni odbor je zbral toliko sredstev, da je kupil potrebno zemljišče v Jurčičevi ulici, na katerem bo stal bodoči društveni dom.

Odbor prosi, naj nihče ne odkloni prošnje za prispevek k zidanju studenškega prosvetnega doma, ki je tako nujno potreben. Tudi najmanjši dar bo pripomogel, da se bo dom mogel graditi in bo zato prav tako hvaležno sprejet kakor večji in veliki darovi.

Železno pohištvo in otroške vozičke vseh vrst nudi najceneje »Obnova« F. Novak, Jurčičeva ulica 6

m Križ na stolpu stolnice bo pozlačen. Kakor smo že pisali, so na stolpu mariborske stolnice ugotovili, da se mora izmenjati strešna konstrukcija, ker je stara čisto preperela. Tudi konstrukcije kupole na vrhu strehe je gnila ter bo izmenjena. Novo sidro te kupole bodo napravili iz hrastovega lesa. V petek so sneli križ z vrha stolpa ter ga bodo sedaj z jabolkom in zvezdo vred pozlatili. Ta križ je moral biti včasih bogato okrašen z raznimi ornamentmi, kar pričajo sledovi na nosilnem drogu.

m Sprememba gledališkega repertoarja. Zaradi obolevnosti nekaterih sodelujočih, se uprizoni danes popoldne namesto napovedane opere »Aide«, letošnji operetni »Vse za šaloc«.

m 455.018 din je dosegel ob zaključku lanskega leta mariborski protituberkulozni dinar, (sklad za zgradbo protituberkulozne azila). Sklad je v preteklem letu porastel za nad 100.000 dinarjev.

m V Ljudski univerzi bo predaval o sodobni Kitajski v četrtek 19. in v petek 20. t. m. načelnik ministrstva p. dr. Štampar.

m Prosvetno društvo na Pobrežju priredi danes popoldne ob 5 v Slomškovem domu veseloigro »Tisoč vozlov«.

m Mlada JRZ v Studencih ima važen sestanek jutri v ponedeljek ob pol 8 zvečer v gostilni Muhič na Kralja Petra cesti.

m Predavanje o Hamburgu prirediti Zveza za tujski promet in Združenje trgovcev v Mariboru v torek 17. t. m. ob 20 v dvorani Ljudske univerze.

m Fantovski odsek Maribor II. ima jutri, v ponedeljek ob 8 zvečer reden sestanek v običajnih prostorih.

m Stari ljudje umirajo. Na Tržniški cesti št. 1 je umrl bivši čevljarški mojster Franc Vidmajer. Dosegel je visoko starost 86 let. V Dol. Pečohovi št. 6 je pobrala smrt 81 letnega posestnika Janeza Mariničiča. Naj počiva v miru.

m Zvezda vojnja v Monte Carlo — tako imenovana »raille Monte Carlo« bo tudi letos vodila nekatere tekmovalce, ki bodo startali v Palermu na Siciliji, skozi Maribor. Maribor bodo tekmovalci pasirali 19. januarja.

m 4 leta že zaradi uboja. Pred malim sonatom v Mariboru se je včeraj dopoldne zagovarjal 24 letni delavec Gabrijel Damiš iz Zor. Korene. Obtožen je bil, da je dne 29. junija 1938 z debelo gumijevno cevjo večkrat udaril po glavi

V gostilni in restavraciji

zahtevajte vedno izrečno Rogaško mineralno vodo. Ona vam na prav prijeten način pospešuje prebavo in vaš organizem vam bo zato hvaležen.

Ptuj

Sestanek voditeljev tretjega reda. V torek, dne 10. januarja je bilo v minoritskem samostanu v Ptuj letno zborovanje redovnih voditeljev tretjega reda. Navzoči so bili voditelji in vizitatorji od vseh treh vej prvega frančiškovega reda: kapucini, minoriti in frančiškani. Zborovanje je bilo nekaj uro v letošnje jubilejne slovesnosti v Ptuj, ko bo namreč minoritski samostan obhajal 700 letni jubilej svojega obstoja. Zborovanje, ki je trajalo tri ure, je poteklo v najlepšem razpoloženju. Vodil ga je frančiškanski prov. komisar tretjega reda P. Odilo O. F. M. Poleg njega so govorili še p. Mirko Godina O. M. Conv., gvardijan iz Ptuja, p. dr. Gracijan Heric, frančiškanski provincial, p. Ladislav Hazemali O. M. Cap., kapucinski prov. komisar tretjega reda. Glavni referat pa je imel p. Silvin Lenartič O. F. M. o »Apostolatu tretjega reda«. Na zborovanju so bile določene smerice za delovanje tekočega leta. Sklenjeno je bilo tudi, da bomo imeli letos dva tretjerečna tabora, in sicer krajnjega v nedeljo, dne 4. junija v Nazarih v Savinjski dolini — predvsem za dekanije: Gornji grad, Braslovce in Šaleška dolina. — Drugi tabor bo za vso Slovenijo v Ptuj v nedeljo, dne 6. avgusta ob prazniku 700 letnice minoritskega samostana.

Širši katoliški slovenski javnosti. Katoliška slovenska javnost bode opozorjena na naprosena, naj v nedeljo, dne 6. avgusta 1939 ne prireja drugih katoliških slovesnosti, ker bo ta dan vseslovenski tretjerečni tabor v Ptuj. Slovenski tretji red šteje okrog 80 tisoč najboljših katoličanov. Je to največja verska organizacija v Sloveniji in je prav, da se nanjo oziramo. Slovenski tretji red to tudi zasluži.

Trbovlje

Obiščite razstavo kanarčkov od 15. do 18. januarja pri Forteju.

Jesenice

Podoknica za god in 20 letnico. Jeseniški mestni župnik g. svetnik Kastelic Anton obhaja letos v mesecu januarju 20 letnico vodstva velike jeseniške župnije. Na predvečer njegovega godu, to je v ponedeljek, dne 16. januarja, mu priredijo župljani podoknico s pevskimi in godbenimi točkami. Pričetek točno ob 7. Vsi vljudno vabljeni.

Krekovo prosvetno društvo na Jesenicah priredi v sredo, dne 18. t. m. prosvetni večer, ki bo posvečen zadnjemu svetovnemu evharističnemu kongresu v Budimpešti. Na tem kongresu je slovenska delegacija pred svetovnim forumom strumno nastopila. Predavanje bo imel ravnatelj Prosvetne zveze g. Vinko Zor, njegovo besedo pa bodo poljasnjemale številne skioptične slike. Ker se pripravila v Ljubljani v poletju kongres Kristusa Kralja, zato je primerno, da se pripravimo že v naprej za ta nastop.

Kranj

Igro »Črna ženica« bodo uprizarili dne 15. januarja ob 3 popoldne gasilci na Bregu pri Kranju. Sobesilarski in pleskarski tečaj Združenja obrtnikov v Kranju bo od 18. januarja do 4. febr. Natančnejše podatke daje Zdrženje obrtnikov.

Staroznano kranjsko restavracijo »Pri Peterčku« na Mestnem trgu št. 2 (pod pisarno okrajnega cestnega odbora) je prevzel gospod. Pavel Koncilja, prejšnji plačilni natak v hotelu »Stara postaja«. Gosp. Koncilja, ki je že iz hotela »Stara postaja« poznal kot izredno postrežljiv napram gostom, se bo v svojem lokalni še posebno potrudil zadovoljiti svoje goste. V restavraciji so na razpolago tudi vsi naši časopisi.

Sport

Zanimivo predavanje SPD

Nemški alpinist Gorter Wolfgang je imel v torek zvečer v dvorani Delavskega doma zelo zanimivo predavanje o alpinističnem ekspedicijski v Hindukusu, na najvišji vrh Irana, Demavend, na 5070 m visoko goro. S tem predavanjem je Slovensko planinsko društvo izredno ustreglo poslušalcem, katerih se je nabrala skoraj polna dvorana. V priprostem in lepem govoru nas je popeljal predavatelj v tuje in za naše razmere nepojmljivo pogorje. Z neštivilnimi diapozitivi je močno podprl predavanje in nam opisal dolgo in utrudljivo pot, katero je napravil sam s prav majhnim spremstvom in z malimi finančnimi sredstvi. Kdor bi mislil, da pokrivajo to visoko pogorje sneg in ledeniki, bi se zelo motil. Ravno nasprotno: velika vročina vlada podnevi prav do vrha in namesto ledenikov so morali pasirati debelo in razgoreto kamenje, ki se je kotilo pod nogami ekspedicijske; in zato je bilo to predavanje prav v nasprotju z onimi, ki smo jih vajeni slišati o evropskih gorskih velikanih. Predavanje je bilo zelo zanimivo in predavatelj zelo dober in samo želimo, da se nam SPD kaj kmalu zopet predstavi s sličnim predavanjem.

Telovadba na olimpijskih igrah

Finski organizacijski odbor za olimpijske igre leta 1940 je objavil sedaj tudi točen program za telovadne tekme na teh igrah. Olimpijski dvanašterboj se bo pričel v ponedeljek, dne 29. julija, z obveznimi vajami na krogih, v skoku čez konja in v prosti vaji. 30. julija sledi potem poljubni skok čez konja in poljubna prosta vaja. Nato pa obvezne vaje na bradli, drogu in konju z ročaji. V sredo so potem poljubne vaje na bradli, konju z ročaji, drogu in na krogih. Tekme se prične vsak dan ob osmih jutraj na olimpijskem stadionu. Za isti dan zvečer pa imajo v nočtu, da nastopijo štiri najboljša moštva pri akademiji.

Ker smo že ravno pri telovadnih tekmah za prihodnjo olimpiado, bi še omenili, da bo imel tehnični odbor mednarodne telovadne zveze dne 14. januarja v Bazlu sejo, na kateri bodo končno veljavno določili obvezne vaje za tekme. Tudi sodelovanje telovadkinj bodo odločili na tem sestanku.

Norvežani so že definitivno odrekli svoje sodelovanje pri olimpijskih telovadnih tekmah, ker njihovi telovadci še niso sposobni za tako težke borbe.

SK Planina, Ljubljana. Za danes napovedana medklobska smučarska tekma v Dolincah je zaradi neugodnih snežnih razmer preložena na nedeljo 29. jan.

Razpis

provenstva LZSP v klasični kombinaciji za sez. 1938-39. LZSP razpisuje podvezno prvenstvo v klasični kombinaciji v teku in skokih v dneh 21. in 22. januarja 1939 v Zagorju ob Savi v izvedbi Smučarskega oddelka SPD v Zagorju.

Program: V soboto 21. t. m. ob 16: a) tek juniorji (letniki 20—21); b) tek seniorji na cea, 15 km dolgi progi s startom in ciljem pri Sokliskem domu.

V nedeljo 22. t. m. ob 14 skoki za kombinacijo, istočasno konkurenčno skakanje za juniorje in seniorje na skakalnici v Zagorju.

Prvak v kombinaciji prejme naslov »Prvaka LZSP v kombinaciji za sezono 1938-39«. Prvi trije iz vsake grupe prejmejo darila. Ako prejme tekmovalce že eno darilo v kombinaciji, ne more sprejeti tudi darila za tek. Prvi trije najboljši tekmovalci izven ljublj. klubov, članov LZSP prejmejo diplome.

Snežne razmere

Poročilo Tujsko prometnih razmer v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSZ z dne 11. januarja 1939:

Kranjska gora 510 m: —1, delno oblačno, 65 cm snega, osrežen, sankistiško uporabno.
Rateče-Planica 870 m: —3, delno oblačno, 3 cm snega, 53 cm podlage, skakalnišna uporabna.
Pod-Petelinjek 1416 m: —3, delno oblačno, 20 cm snega, 58 cm podlage, smuka ugodna.
Bled 501 m: +1, delno oblačno, 30 cm snega, južen, drsališče neuporabno.
Pokljuka 1300 m: —1, sneži, 10 cm snega, južen.
Komna 1320 m: —3, drobno snež. 23 cm snega, prišč.
Gorjule 1606 m: —2, oblačno, 50 cm snega, mirno.
Zelenica 1734 m: —4, drobno snež. 20 cm snega, 140 cm podlage.
Dom na Kofah 1560 m: —4, delno oblačno, 15 cm snega, 100 cm podlage.
Dom na Kravcu 1700 m: 4—, 15 cm snega, 100 cm podl.
Jezerko 890 m: 0, oblačno, osrežen, sneg.
Polževo 620 m: —1, del. obl., 10 cm snega, osrežen, mirno.
Sodražica: 0, oblačno, 10 cm snega, južen.
Skofja Loka 330 m: +2, oblac., 30 cm snega, južen, mtrno.

ZFO

Smučske tekme Mariborske Fantovske podzveze bodo v soboto 21. in v nedeljo 22. januarja v Guštanju in okolici. Tekmovali bodo člani v teku 18 km, v smuku in slalomu, odsekovna moštva v patrolnem teku. mladi pa v teku 6 km in v smuku. Pozivamo odseke mariborske podzveze, da takoj prijavijo svoje tekmovalce na naslov podzveze. Vse tekmovalce in ostale udeležence tekem ooziramo na navodila, ki jih bomo ta teden sproti objavljali v »Slovenec« pod rubriko ZFO. — Zveza Fantovskih odsekov, podzveza Maribor.

Smučske tekme Slomškovega Fantovskega okrožja, ki bi se morale vršiti danes pri Sv. Lovrencu na Pohorju so zaradi slabih snežnih razmer preložene na poznejši termin.

SVETOVNA RAZSTAVA V NEW YORKU

Nudi se ugodna prilika za obisk svetovne razstave v New Yorku kakor tudi za obiske v Severni Ameriki po znižanih cenah in to:

Odhod ekspresnih veleparnikov v aprilu 1939:

»BREMEN« 6. aprila 1939.

»EUROPA« 15. aprila 1939.

»BREMEN« 22. aprila 1939.

Odhod ekspresnih veleparnikov v juniju in juliju:

»BREMEN« 23. junija 1939.

»EUROPA« 30. junija 1939.

»BREMEN« 11. julija 1939.

Prevozne cene do New Yorka in nazaj preko Bremena v III. razredu dolarjev 175, v turističnem (II.) razredu dolarjev 226; preko Cherbourga v III. razredu dolarjev 162, v turističnem (II.) razredu dolarjev 219.

Vse informacije brezplačno: **NORDEUTSCHER LOYD**, glavno zastopstvo: ZAGREB, Starčević trg 4 — telefon št. 42-00.

Podružnica: **BEOGRAD**, Karadjordjeva ulica 91.

Zastopstva: **LJUBLJANA**, Tyrševa cesta 31.

SOMMBOR, Karadjordjeva ulica 6.

NEMŠKE MARKE

Lastniki zaprtih računov nemških mark (Sperrmark), vrednostnih papirjev, glasečih se na nemško lastna posvet 100% možnost uporabe za vsa potovanja po morju (krožna potovanja), kakor tudi za potovanja po Sredozemskem morju, polarna potovanja, na Spitzberge, Severni rt, Skandinavijo, Norveško in vse delove sveta. — Navodila daje »NORDEUTSCHER LOYD« (Severonemski Lloyd), generalno zastopstvo za Jugoslavijo: ZAGREB, Starčević trg 4 ali zastopstvo **BEOGRAD**, Karadjordjeva ulica 91, **LJUBLJANA**, Tyrševa cesta 31.

Dva svobodna naroda pod Karpati

V krizi, ki jo je izzvalo sudetsko-nemško vprašanje, Slovaki in Ukrajinci urejajo svoje narodno življenje

Karpatska Ukrajina

Deželica na južnem obnožju Karpatov, v zgodovini dolgo znana kot Karpatska Rus, ki je v zgodovini videla že vse mogoče gospodarje, je danes v okviru bivše ČSR več ali manj samostojna država in se danes uradno imenuje Karpatska Ukrajina. Njeni prebivalci namreč nečijo biti Rusi, kakor jih je krstila bivša politika dr. Beneša, ki ni priznavala Ukrajincev, marveč le veliko rusko državo in narod, kateremu so tako zvali Vseslovani Ukrajince prištevati kot pleme. Toda Ukrajinci se tudi pod Karpati čutijo za člane 45 milijonskega naroda, ki se že eno stoletje bori za svojo združitve in svobodo.

Po zlomu avstroogrske monarhije 1918-1919 so skušali Ukrajinci tudi na Poljskem in pod Karpati ustanoviti svojo državo, ki so ji pod monarhijo bili podložni. Toda zapadno Ukrajino je nova poljska država kmalu izbrisala in takratni voditelji karpatskih Ukrajincev so se odločili, da se rajši pridružijo češkoslovaški republiki nego poljski, ki je ukrajinskemu narodu najbolj sovražna in ga sploh neče priznati. Praga tem Ukrajincem obljubila popolno politično in kulturno avtonomijo, svoje obljube pa ni držala, kakor tudi ni izpolnila slovaških zahtev v tem pogledu, kar se je, kakor vemo, leta 1938 pod Masarykovovo republiko kruto maščevalo. Gospodarsko je sicer Praga za Podkarpatsko Rus precej skrbela, tako da se je dežela kmalu dvignila iz velikega siromaštva in kulturne zaostalosti pod bivšim režimom madžarskega veleposestniškega plemstva, toda češka država je obenem skušala z vsemi silami Karpatsko Rusijo potešiti, pozneje pa je skušala Praga v Karpatski Ukrajini ustanoviti domačo »karpatsko-rusko« stranko iz domačih intelektualcev, pravoslavne duhovščine in nekaterih renegatov, ki so bili odvisni od židovske lesne industrije ter iz nižjega uslužbenstva (vse višje in »srednje uradništvo« je bilo skoraj izključno češko, ker ukrajinskega v resnici tudi ni bilo na razpolago). Ta stranka naj bi umetno tvorila nek karpatski ruski narod, čeprav so ti ljudje pod uradnim vodstvom Prage morali ustvariti nek »boljši« ukrajinski jezik, ki so ga okrasili z nekaterimi ruskimi besedami in ga pisali z nekimi napol ruskimi, napol ukrajinskimi pismenkami. Iz tega se razvidi, do kako smešnih metod se zatekajo tako uradni poizkusi potvarjanja dejstev in nasiljevanja ljudske duše. Kljub tem poizkusom pa je ogromna večina ljudstva, ves grško-katoliški kler ter majhen del inteligence ostal zvest svojemu tisoletnemu narodnemu izporočilu, čeprav se je ljudstvo iz stare navade imenovalo »rusinsko« (bivše madžarsko uradništvo jih je bilo krstilo za »Rutenec«). Zanimivo je, da so se od drugih, večinoma po praških vzorcih nastalih strank samo socialisti in komunisti oprijeli čistega ukrajinstva in so zato imeli v Karpatski Ukrajini velik uspeh, pa ne zaradi svojega marksističnega programa, marveč zato, ker so bodisi iz taktičnih razlogov, bodisi zaradi svojih prevratnih namenov, svoje delo naslonili na nacionalni ukrajinski pokret, ki mu je stala na čelu katoliška duhovščina grškega, oziroma vzhodnega obreda.

Zmaga narodne misli

Ko je lanskega leta Nemčija sprožila sudetsko vprašanje in so se Ukrajinci udajali nadi, da bo dr. Beneševa vlada toliko uvidelna, da bo vsaj v tem trenutku ugodila narodnim zahtevam in potrebam tako Slovakov kakor Ukrajincev, so se ukrajinski rodoljubi, čijih delo je vlada ves čas ovirala in skoraj onemogočala, zbrali in zahtevali ureditev države na podlagi narodne samoodločbe. Dr. Beneš pa se je zatekel k svojim stariim metodam ter je sestavil novo vlado za Karpatsko Rus z ministrskim predsednikom Brodyjem, ki so ga po pozneje razkrinkali kot madžarskega špijona, ki je s svojimi prijatelji vred samo mislil na to, kako bi zaradi osebnega dobička Karpatsko Ukrajino prodal Madžarski. Še preden je Praga sama spoznala, s kom ima opraviti, se je vse ukrajinsko ljudstvo dvignilo proti temu prodancu in praška vlada, ki je takrat imela pred svojimi durmi že nemške divizije, ki so bile pripravljene, da vkorakajo v republiko in si jo podvržejo s silo meča, se je morala ljudski zahtevi udati ter imenovati za ministrskega predsednika ukrajinske vlade starega borca za ukrajinsko svobodo msgr. dr. Avgušтина Vološina. V vladi je ostal kot zastopnik rusofilov, ki pa v resnici niso ničesar drugega kakor madžaroni, samo poslanec Baczynski, ki pa je kmalu tudi izginil, ker je bil tudi on osumljen veleizdaje.

Vlada msgr. Vološina je za to, da bi nastopilo v težkih razmerah okrnjene republike in madžarskega ter poljskega navalu, ki je Karpatsko Ukrajino oropal njenih glavnih kulturnih sredstev, pomirjenje, razpustila vse stranke ter ustavila vse rusofilske oziroma madžarsko časopisje ter ustanovila ukrajinski list »Novo svobodo«. Ljudstvo, ki so ga bili celih 20 let begali na eni strani vladni agitatorji, na drugi rusofili in madžaroni, da ne omenjamo razdirajoče boljše-više propagande, je sedaj naenkrat kakor po čudežu doživelo v sebi popoln duhoven preobrat k čistemu in polnemu ukrajinstvu svoje narodne biti in zgodovine, ki je bila nesrečna in polna trpljenja za ta majhni in siromašni, a dobri narod, pa ga docela ni mogla potlačiti. Bodi to opomin vsem zagrizanim centralistom in drugim nasprotnikom naroda! Kot edino politično zastopstvo dežele se je osnoval ukrajinski narodni svet. Večina pravoslavne duhovščine, učitelstva in

ostalih intelektualnih slojev se je zavedla, da je bilo do zdaj na napačni poti in danes odkrito izpoveduje svoje ukrajinstvo. Pod vlado dr. Vološina se ljudstvo prebujalo k novemu kulturnemu življenju in ustanovila se je mladinska organizacija, tako zvana »Karpatska Sič«, ki šteje že 8000 članov in ki se je postavila za cilj, da se vpostavi v polnosti ukrajinska misel, pa da se narod vzgoji ne samo v nacionalni zavednosti, marveč tudi v gospodarskem in kulturnem delu, ki more prav uspevati samo v svobodnem ljudstvu.

Država dobiva obliko

Vodstvo ukrajinskega naroda pod Karpati je v rokah osrednjega narodnega sveta Karpatske Ukrajine. Današnja Karpatska Ukrajina je manjša, nego je bila po svoji ustanovitvi 2. novembra 1938, ker je morala po dunajskem sporazumu odstopiti Ogrski 1423 km², tako da šteje danes 11.175 km² s 377 občinami in 660.000 prebivalci. Ukrajincev je 530.000, manjšina pa šteje 15.000 Madžarov, 13.000 Nemcev, 13.000 Romunov, 20.000 Čehov in Slovakov ter celih 60.000 Židov. Zidi

Pismo iz Slovaške

Od našega dopisnika

Bratislava

Bratislava, v januarju 1939.

Usoda slovaškega tiska

Slovaška vlada je takoj ob svojem nastopu posvetila izredno pažnjo propagandi — dokazano razčistkovitejšemu sredstvu sedanje dobe. In tako je bila med prvimi uredbami slovaške vlade vpostavitve posebnega propagandnega urada z izredno razsežnim delokrogom in polnomočju. Temu uradu, ki je organiziran po svojem vzoru iz sosednje Nemčije in kateremu je podrejen ves tisk, film, gledališče, predavanja, radio, razne brošure, narodna vzgoja in tolmačenja vladnih ukrepov in načrtov, načeljuje mladi in energični Sano Mach, urednik »Slovaka«.

Tako je v pogledu tiska — na Slovaškem danes najrazširjenjega propagandnega sredstva — vlada takoj pristopila k energični rešitvi. Najprej je ukinila vse domače komunistične in socialistične liste in prepovedala dovoz tiskovin z marksistično tendenco iz inozemstva. Dalje je postopoma vlada likvidirala vsa, sicer v slovaškem jeziku, pisana glasila centralističnih češkoslovaških političnih strank. Ta proces je bil končan ob koncu leta, ko je poslednjič izšel »Slovský Deník« (Slovaški dnevnik), vplivni in dokaj razširjen list, katerega je osnovala češkoslovaška agrarna stranka. Pred 20. leti, ob rojstvu češkoslovaške republike, je bilo nujno potrebno tako zaradi jezikovne razlike kakor zaradi teritorialnih razdalj zgraditi slovaški tisk. Dr. Milan Hodža je s pomočjo češke agrarne stranke postavil v Bratislavi ogromno palačo, v kateri je bila poleg obsežnih strankinih prostorov in upravnih pisarn razsežna tiskarna, opremljena z najmodernejšimi pripomočki tiskarske tehnike, in krasna uredništva, kjer je izhajal ves politični in strokovni tisk za Slovaško. Ta palača je — mimogrede povedano — med največjimi zgradbami v Bratislavi. Po ukinitvi »Slov. Denika« se je v to palačo vseлил slovaški propagandni urad in oficijelna glasila sodej vlade: »Slovák«, popoldnevnik »Slovská Pravda« (Slovaška pravica) in tednik »Slovská politika« (Slovaška politika), ki so obenem edini tiskovni predstavniki sedanje Slovaške.

Slovaška vlada se pa pri tem procesu poenostavljena vsega tiska ni ustavila na pol poti, temveč je kot poslednjega ukinila »Slovský Hlas« (Slovaški glas), ki je izhajal v Žilini. Ta izredno skrbno vođeni in dobro opremljeni list je komaj pred dobrim letom osnoval takrat ministrski predsednik dr. Milan Hodža kot svoj politični organ, ki je bil sicer zavrt v položaj neodvisnega dnevnika, vendar je pa tolmačil Slovaškom politične nazore in poglede, ki so izhajali iz Hodžine teorije češkoslovaške narodne skupnosti.

Imajo v rokah skoraj vso trgovino in tisto malo industrije, kar je je v Karpatih, na ukrajinski tisk, kulturo in politiko pa Židje nimajo nobenega vpliva. Sedež vlade, ki je sestavljena iz ministrskega predsednika in dveh ministrov, je mesto Hust s 20.000 prebivalci. Predsednik vlade Vološin, ki se je že pod bivšo Avstrijo 14 let boril za pravice svojega naroda proti Madžarom, je »naš batko«, to je naš oče, kakor ga vse ljudstvo imenuje; on upravlja tudi šolsko in narodno vzgojo. Drugi minister Julijan Revay, ki je poslanec v praškem parlamentu, upravlja važni prometni in gospodarski resor. Tretji minister še ni imenovan. Deželo so razdelili na osem okrajnih glavarstev, ki so jim na čelu sami Ukrajinci. V vseh uradih je uvedena ukrajinsčina, kakor je tudi učni jezik po vseh šolah postal ukrajinski. Vlada bo ustanovila ukrajinsko univerzo v Hustu in več strokovnih šol. V Hustu bo tudi železniška direkcija. Treba bo deželo zvezati s češkoslovaško republiko in urediti finance, zaradi česar bo potreben sporazum s Prago.

Gospodarski položaj

Ukrajini je zagotovljena lepa bodočnost zaradi velikega bogastva na lesu in drugih produktih, za katere je treba najti izvoza. Več kot polovica dežele je lesa, namreč 610.000 ha, od katerih je 90% gostega lesa in od tega dobra polovica bukovine. Več kot polovica gozdov je last države. Lesna industrija je primeroma malo razvita in so tukaj odprte zelo široke možnosti. Seveda je treba zgraditi in izpopolniti prometno omrežje. Poljedeljskega sveta pa je v deželi komaj 10% in najboljša zemlja je pripadla Madžarski. V prvi vrsti bo treba izvesti zemljiško reformo, da se prepreči še nadaljnje razkosavanje kmetске posesti. Tudi je potrebna regulacija rek. Mora se tudi dvigniti živinoreja in pašništvo. Rudno bogastvo pa je treba še proučiti in izslediti, ker zaenkrat se kopije samo rjavi premog in železo, čisto neizrabljena pa so še ležišča svine, bakra, mangana, zlata in srebra. Precej bogata je dežela na soli, koje produkcija se lahko zelo zviša. Predvsem pa čakajo izkoriščanja bogate vodne sile, ki morejo dati električne sile vsej sosedni madžarski nižini. Industrijo je treba iztrgati iz rok Židom in bo deželi potreben kapital od drugod.

Gospodarske možnosti Karpatske Ukrajine so velike in ker uživa deželica velike simpatije Nemčije, kateri se ima zahvaliti, da ni bila razdeljena med Poljsko in Madžarsko, ne bo treba dolgo čakati na kapital, ne na tehnične sile in načrte, da se bodo njeni zemeljski zakladi čim bolj izkoriščali.

na zahteva in življenjski program msgr. Hlinke, je sedaj povsem izpolnjena. Danes ima Slovaška svojo upravo, sodstvo, šolstvo in slov. skupščina, ki se sedaj shaja, si bo izglasovala tudi svojo zakonodajo, kar bo vsekakor najvažnejša naloga tega parlamenta.

Druga ne manj važna naloga bo sprejetje slovaškega proračuna kakor tudi določitev vsote, ki jo bo morala Slovaška prispevati za kritje stroškov za vso državo skupnih ministrstev (vojaška, finance, zunanje), urada predsednika republike in osrednjega parlamenta. Za ta skupni in vsedržavni proračun se bodo porabili dohodki iz državnega monopola, carin in nekaterih direktnih davkov, pri čemur se bo seveda upoštevala davčna moč vsakega prebivalstva, ki je na Češkem in Moravskem nesporno mnogo višja kakor na Slovaškem ali v Karpatski Ukrajini. Gospodarska pregraditev bo vsekakor med najtežjimi problemi, ki jih bo moral rešiti prvi slovaški zakonodajni parlament.

Slovaški parlament stoji tudi pred rešitvijo judovskega vprašanja. Kakor povsod, je tudi na Slovaškem judovsko vprašanje v glavnem narodnogospodarskega značaja, le s to razliko, da je na Slovaškem še povečano, ker je istočasno združeno z raznaroditvijo revnih Slovakov (madžari-zacija). Slovaška vlada, kakor predvsem javno mnenje, podrobno proučuje to evropsko bolešno vprašanje in tako je že danes dejstvo, da bo slovaška skupščina proti Judom energično nastopila po vzoru sosednje Nemčije. Judovsko vprašanje na Slovaškem bo rešeno po zgledu znanih nürnberških rasističnih zakonih.

Razmerje do Nemčije

Po imenovanju slovaške vlade, po dogodkih, ki so v tesni zvezi z dunajskim razsodkom, ko je morala Slovaška odstopiti Madžarski in Poljski tretjino svojega ozemlja in prebivalstva, po vseh teh dogodkih je bilo razmerje med Nemčijo in Slovaško več kot prijateljsko, kar je nemški tisk rad vedno glasno poudarjal in dunajski radijski postaja je v svojih vsakodnevnih slovaških poročilih stalno naglaševala, da je Adolf Hitler največji prijatelj Slovačkov. — To prijateljsko razmerje obeh narodov se je naenkrat vidno ohladilo. Glavni razlog pa leži v tem, ker je slovaška vlada do zadnjega trenutka v največji tajnosti dne 31. decembra razglasila in izvedla neke vrste ljudsko štetje, popis prebivalstva. Slovaška vlada je ta svoj sklep pravilno obrazložila s tem, da nujno potrebuje jasnosti in točnosti o številnem stanju svojega prebivalstva, poudarjajoč pri tem, da je vsa svoboda ostalim narodnim skupinam ustavno zagotovljena. Državni tajnik za nemško manjšino pri slovaški vladi, je proti temu postopku energično protestiral z izjavo, da slovaški Nemci tega popisa ne priznajo, ker se v pogledu narodnosti vrše očitne nepravilnosti, kar je po mišljenju Nemcev razvidno že iz tega, ker bo rezultat znan šele 15. januarja. Za njim se je seveda na isto stališče postavil ves nemški tisk. Sedaj so temu protestu sledili še drugi kakor: slovaška vlada je svojim Nemcem ob nastopu obljubila šolsko avtonomijo, kar še ni storila, vlada je odpravila večje število nemških delavcev, razpustila je dalje nekatere nemške organizacije in še ni pristopila k obljubi, da dovoli vsem Nemcem enotno sindikalno organizacijo. Ta predhacivanja so vzrok, da se je prijateljsko razmerje med Veliko Nemčijo in Slovaško močno skalo in ohladilo. Na drugi strani pa imajo seveda vsi ti očitki tehtne in upoštevane vrednote protirazlogov. Kljub temu pa je iskrena želja Slovaške, da živi v prijateljskih odnosih z Nemčijo in zato je veliko upanje, da se v tem sporu najde zlata srednja cesta, ki bo obe strani zadovoljila, kajti oba naroda sta v današnjem položaju nesporno na sebe navezana!

»Maginotova črta na Karpatih«

Krvavi dogodki zadnjih dni na meji med Slovaško, Karpatsko Ukrajino in Madžarsko, ki so bili podobni pravi bitki, imajo psihološko svoj izvor v razpoloženju, ki ga v madžarski javnosti ustvarja opozicija proti vladi ministrskega predsednika Imredyja. Opozicija skuša vlado rušiti predvsem z ozirom na zunanjo politiko, ki da se je v mirovnih pogajanjih na Dunaju izkazala kot skrajno slabotno. Vodja stranke malih kmetov Eckardt ter šef-urednik »Magyar Nemzet«, vplivni Aleksander Pethö, že precej časa vodita propagando zoper politiko Imredyja, ki da je čisto germanofilska, za približanje k Franciji in ostalim demokratičnim velesilam ter se boji zlasti za gospodarsko neodvisnost Madžarske. Ta opozicija, ki predvsem deluje z levčarskimi gesli in zato nima preglednega odmeva, pa je dobila v zadnjem času močnega zaveznika v grofu Štefanu Bethlenu, ki uživa v krogih madžarske politike (ljudstvo slej ko prej na Madžarskem ne pride v poštev) velik ugled in vpliv.

Grof Bethlen je v »Pesti Naplo« hudo napadel vladno zunanjo politiko. Očita ji, da »meštari za špansko steno« in da je hudo razočarala madžarske rodoljube, ko je pustila, da je pod pritiskom Nemčije Karpatska Ukrajina postala neodvisna država, namesto da bi bila Madžarska dobila svoje zgodovinske meje kot neposredna soseda Poljske. Grof Bethlen seveda igra na stari instrument, ki ga razume vsako madžarsko srce, namreč na bivše »ozenjenje svetločestanske kronce«, ki je segalo do Karpatov. Ze zasedba Engeraua po Nemcih je Madžarska hudo užalila in užalostila, pravi Bethlen, pa tudi z dejstvom, da je Bratislava ostala Slovačkom, se Madžari ne bodo mogli pomiriti. Najmanj pa razume grof Bethlen, da se je Nemčija zavzela za Ukrajince pod Karpati. Neglede na to, da je ta deželica baje bila vedno pod krono sv. Štefana, je treba pomisliti, da so Karpati prirodna meja Madžarske, ki je brez Maginotove črte na Karpatih vojaško nezavarovana. Madžarska — tako se pritožuje grof Bethlen — je dvajset let doprinala največje žrtve, ko se je odrekala vsaki politiki, ki bi bila mogla priti količnik navzkriž s koristimi in bodočimi načrti Nemčije v srednji in vzhodni ter južnovzhodni Evropi. Zato je lahko upravičeno pričakovala, da Nemčija ne bo nasprotovala interesu madžarskega naroda, ki se raztezajo na zgodovinske meje vseh dežel, pripadajo in so pripadale kroni sv. Štefana. Madžari upajo, da bo Nemčija svoje stališče glede slovaškega in ukrajinskega vprašanja izpremenila, saj ne more biti v njenem interesu, če bi bili Madžari prisiljeni, da zavzamejo nasproti Nemčiji tisto bojno stališče, ki so ga zavzemali 400 let nasproti Habsburžanom.

Nemški tisk je na Bethlenov članek odgovoril precej hladno. Opozoril je na to, da se v Berchtesgadeni in Monakovem ter na Dunaju nove meje določile kolikor mogoče po narodnostnem načelu, ne pa na podlagi zastarelega zgodovinskega prava.

Pred sklicanjem slovaške skupščine

Volitve, ki so se 18. decembra vršile v prvi slovaški parlament, so izvenele v mogočen plebiscit, katerega so se doslovno vsi Slovaki udeležili z največjim navdušenjem. Izvoljenih je bilo na enotni listi vsega 63 poslancev, od teh 2 Ukrajinci, 2 Nemci in en Madžar, toda noben Čeh, dasi jih na Slovaškem živi stalno nad 250.000. Predsednik češkoslovaške republike dr. Emil Hacha je sklical slovaški parlament na redno zasedanje na 18. januar in se začetka zasedanja osebno udeležil, da tako poudari, kolike važnosti polaga vsa republika na ta zgodovinski dogodek. Za otvoritev se že sedaj delajo velike priprave; na predvečer bo v Bratislavi kakor tudi v ostalih krajih slavnostni nastop Hlinkovih gard — bodoče slovaške armade — kjer bodo njeni častniki prisegli zvestobo svojemur vrhovnemu poveljniku Karlu Sidorju, podpredsedniku osrednje češkoslovaške vlade. Slavnostna in začetna seja bo v Šafarikovem amfiteatru Komenskega univerze v Bratislavi. Za prvega predsednika slovaškega parlamenta bo izvoljen dr. Martin Sokol, generalni tajnik Hlinkove ljudske stranke.

Slovaška zakonodajna skupščina stopa v življenje z veliko odgovornostjo pred vsem narodom. Znana »Pittsbourghská dohoda«, ki je bila osnov-

Izjava:

Munja, tvornica akumulatorjev d. d. Zagreb

obvešča, da je oddala izključno zastopstvo akumulatorjev za ozemlje bivše Kranjske tvrdrki

A. Gorec družba z omejl. zav. poleg nebotičnika;

VARTA

original, in sicer:
prodaja,
vzdrževanje
in popravila

v najmoderneje opremljeni delavnici

Varta-Service, Gosposvetska 13
(Kolizej)

Poštna hranilnica v letu 1938

Objavili smo že nekatere podatke o prometu Poštne hranilnice ter o stanju vlog na koncu leta 1938. Sedaj poročamo iz Beograda, da je gotov tudi že računski zaključek za leto 1938 v glavnem ravnanstvu (bilanca ter račun z gube in dobička). Računski zaključek je bil podpisan že 12. januarja, pregledal ga je tudi nadzorstveni svet hranilnice ter je tudi finančni minister zaključne račune odobril.

Iz poročila za leto 1938 je posneti, da je čekovni promet narasel za 9 milijard din v primeri z letom 1937, ko je znašal 85,5 milijarde dinarjev. Tudi je za Poštno hranilnico ugodno dejstvo, da se vedno več prometa razvija brez porabe gotovine (s prenosom). 55,7% prometa je bilo izvršenih na ta način (leta 1937 55,06, 53,47%). Nadalje pravi poročilo, da je Poštna hranilnica nadalje znižala lani obrestno mero svojim dolžnikom (t. j. predvsem državi. Op. uredništva). Ugodno so vplivali 3% krediti Poštne hranilnice kmetijskim zadruham in njih zvezi na osnovi oddanih kmetijskih terjatev Privilegirani agrarni banki. S tem so prišle večje vsote kapitala v podeželske zadruge, ki so lahko začele na novo z blagajniškim in kreditnim poslovanjem v večjem obsegu, zlasti pa so omogočili ti krediti večja izplačila vlagateljem.

Obrestna mera za vloge je ostala neizpremenjena: 4%.

Iz računa z gube in dobička je razvidno, da so nastali Poštni hranilnici zaradi ustanovitve novih podružnic na Sušaku in v Podgorici večji iz-

datki, poleg tega so se tudi povečali izdatki zaradi napredovanja in povečanja števila osebja. Na drugi strani pa so se povečali tudi dohodki. Tako je bil čisti dobiček za 6.762.337 din večji kot leta 1937 in je znašal leta 1938, 68.226.853 dinarjev. Skupni promet je narasel od 300,1 na 334,3 milijarde dinarjev.

Naslednja tabela nam kaže razvoj prometa in čistega dobička Poštne hranilnice v zadnjih 10 letih:

	promet milijard	čisti dobiček milijonov
1929	213,9	35,03
1930	239,7	35,34
1931	241,56	24,0
1932	217,9	27,44
1933	227,34	51,36
1934	234,24	55,2
1935	239,6	56,9
1936	255,74	59,2
1937	300,1	61,46
1938	334,3	68,23

Iz tega pregleda je razvidno, da je promet dosegel rekordno višino, saj dosega preračunan na delovni dan promet Poštne hranilnice 1,100 milijonov dinarjev. Tudi čisti dobiček je dosegel doslej najvišje stanje. K višini čistega dobička za 1931 je pripomniti, da je tedaj odpisala Poštna hranilnica na tečajih vrednostnih papirjev 14,16 milij, leta 1932 pa 17,5 milij. din, za koliko bi bil čisti dobiček večji, da ne bi bilo odpisov.

Promet zagrebske borze

Pred dnevi smo objavili podatke o prometu ljubljanske borze za blago in vrednote, iz katerih je bilo razvidno, da je ves promet od 1937 na 1938 narasel od 380,8 na 402,0 milij. din. Sedaj so objavljeni podatki o prometu zagrebske borze, iz katerih je razvidno, da je promet celo padel od 1.846,94 na 1.752,4 milij. din. Nazadovanje prometa je pripisovati predvsem zmanjšanju deviznega prometa. Dočim je devizni promet na ljubljanski borzi narasel od 376,4 na 394,8 milij. din, je na zagrebski borzi padel od 1.767,2 na 1.661,55 milij. din. Valutni promet je znašal v Zagrebu 8,2 (1937 10,2) milij. din. Narasel je pa lani v primeri s prejšnjim letom promet v državnih papirjih, in sicer v dinarskih papirjih od 28,955 na 35,08 milij. din v obveznicah, v tuji valuti pa od 14,2 na 19,34 milijona din.

Promet v delnicah je tudi slab in je še nadalje padel, tako da je na vseh naših borzah prav za prav malenkosten: znašal je v delnicah denarnih zavodov 0,5 (0,75), v delnicah industrijskih podjetij 1,2 (2,1) milij. din.

Blagovni promet je narasel od 23,5 na 26,5 milijona dinarjev.

— Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa, odstranjenju naravna »Franz-Josefova« grenka voda zoprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izbornu urejuje funkcije črev.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

Hotelirji in gostilničarji

Od strani Državne zveze gostinskih združenj kraljevine Jugoslavije smo naprošeni za sledečo objavo:

Vsed številnih vprašanj svojega članstva, ki so v zvezi s poročilom o konferenci in izredni glavni skušnici Jugoslovanske hotelirske zveze, ki je objavljeno v zadnji številki »Hotela«, smatra Državna zveza gostinskih združenj za potrebno, da resnici na ljubo popravi poedina iznašanja dotičnega poročila.

Predvsem ugotavljamo, da na teh seetankih Jugoslovanske hotelirske zveze niso bili prisotni in zastopani hotelirji iz večine banavin. V koliko pa so bili hotelirji prisotni iz nekaterih banavin ali bolje rečeno iz posameznih mest, niso predstavljali vseh hotelirjev dotične banavine, temveč samo svoja lastna oseba. Valed tega zaključki posameznika niso in niti ne morejo biti obvezni za hotelirje iz vse države, niti za hotelirje posameznih mest, iz katerih so se poedini pojavili na teh seetankih. Na konferenci Državne zveze gostinskih združenj kraljevine Jugoslavije, ki je bila dne 24. in 25. novembra 1938 na Sušaku, pa so bili dejansko prisotni zakoniti predstavniki iz vseh banavin ter je samo na tem in takem seetanku mogla biti izražena prava volja in želja celokupnega našega gostinstva in posebejno hotelirstva.

Kar tiče izjave merodajnih faktorjev, katere so po objavi »Hotela« baje dali na seetanku Jugoslovanske hotelirske zveze, ne želimo, da bi na tem mestu dajali obvestila, ker so našemu članstvu dovolj znane avtentične izjave istih faktorjev in

Sprejemmo

mladega rud. nadzornika

(veterinajgerja)

z rudarsko opremo. — Ponudbe na Rtanj Braće Minh, Beograd — poštni predal 106.

Iščemo potnike

Iščemo poštene in agilne potnike, ki bi se hoteli posvetiti akviziciji zavarovanj.

Oglasite se osebno ali pa pismeno na

KARITAS, podružnica, Maribor, Orožnova 8

TA-TA A. D. ODELENJE ZA KUPLJENO BLAGO

išče

prvorazredne in iskušene strokovnjake za:

1. kolonijalno blago
2. parfumerijo
3. pisarniški material in pisalni pribor

Samo mlaži, resni in zaupni reflektanti z dolgoletno prakso in poznanjem nabavnih virov, kateri so dorasili delavnim pogojem v velikih podjetjih, naj pošljejo pismene ponudbe s fotografijo na:

TA-TA a. d. — Beograd
Poštni predal 490

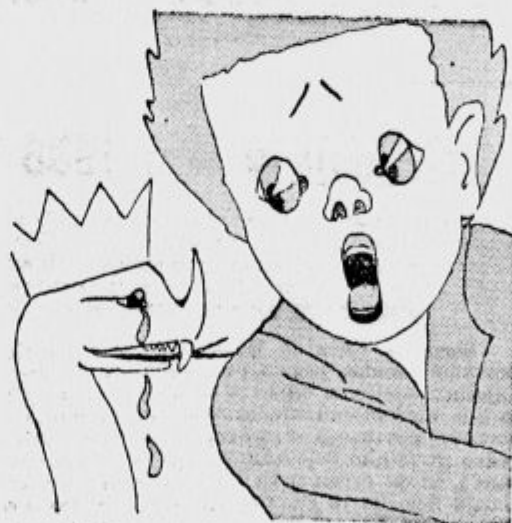
Konč Ahačič:

36

Jaka Spaka in čudodelna dlaka

Jaka je zamišljen ubere po neznani poti in prav nič ne ve, kam bi prav za prav. Tedaj pa zasliši za seboj žalosten sikajoči glas: »Povej majhni deček, kaj dela kraljična Marjetica? Zagledal sem jo na trati, jo vzljubil in poljubil in — umrla je. Oh. Kako kruto so se uresničile besede stare žene!«

Začuden se ozre Jaka in kar vtrepeta od groze. Vstrie njega se plazi ogromna kača z blestečo krono na glavi. Ze poskoči Jaka, da bi zbežal, ko se kača mlo razjoka: »Ne boj se me, deček! Saj ne veš, kako hudo me boli, da me vse zaničuje in da vsakdo pred menoj beži in da mi nihče ne privoščil prijazne besede.« Nato pove začarani vitez Črt Jaki svojo žalostno povest.

Radio

Programi radio Ljubljana:

Nedelja, 15. jan.: 8 Vesel nedeljski pozdrav (plošče) — 8,15 Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve — 8,45 Veskli govor (g. dr. Vilko Fajdiga) — 9 Napovedi, poročila — 9,15 Kozaki poje (plošče) — 9,30 Koncert lahke glasbe: oddelek godbe »Sloga« — 10,30 V svitu božica, Vokalni in orkestralni koncert, Sodeluje Rad. komorni zbor in orkester — 12 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah) — 13 Napovedi, poročila — 13,30 Pevski koncert: g. Jože Gostič, član zagreb. opere, pri klavirju g. prof. Lipovšek — 14 Plošče (oddaja prekinjena od 14,30 do 17) — 17 Kmetijska ura: Kmetičko gospodarstvo pri nas in njegova povezanost s svetov. tržišči (linz. Mežan) — 17,30 30 minut lahke glasbe, Sodelujeta Sornov kvartet in Ruski sekstet — 19 Napovedi, poročila — 19,30 Nac. ura — 19,50 Veseli zvoki, Radijski orkester — 21,15 Pesmi skladatelja A. Dvoraka poje gđ. Vida Rudolf, pri klavirju g. prof. Lipovšek — 23 Napovedi, poročila — 23,15 Lahkih nog naokrog (plošče).

Ponedeljek, 16. jan.: 12 Koncert Radij. šramla — 12,45 Poročila — 13 Napovedi — 13,30 Uverture in fan. izjila (plošče) — 14 Napovedi — 18 Zdravniška ura (g. dr. B. Magajna) — 18,30 Sramiti igrajto (plošče) — 18,40 Sv. Rok pri Jelšah (vsešč. prof. g. dr. Fr. Stela) — 19 Napovedi, poročila — 19,30 Nac. ura — 19,50 Zanimivosti — 20 Večer Antona Lajovica, Sodelujejo: ga. P. Lovščeva (samospel), g. prof. Lipovšek (spremljaval) g. Slavko Ostere (predavanje) in Radij. orkester — 21,30 Plošče: Elgar: Godalni kvartet v e-molu, op. 63 (igra godalni kvartet Stratton) — 23 Napovedi, poročila — 23,15 Poročila — 23,30 Solska ura: Od rude do jarka (g. Jože Zahkar) — 23,45 Poročila — 13 Napovedi — 13,50 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 18 Koncert Radijskega orkestra — 18,40 Priblem malega naroda (g. dr. Fr. Veber) — 19 Napovedi, poročila — 19,30 Nac. ura — 19,50 Vesela kronika — 20 Plošče: Rich. Strauss: Vesela burke Tilla Enspiegla (simf. pesnitev) — 20,15 P. Rosegger: Vesela božja pot, veseloigra (izvajajo člani Nar. gled. v Ljubljani) — 21 Napovedi, poročila — 22,15 Operetna glasba (Radijski orkester).

Drugi programi:

Nedelja, 15. jan.: Beograd: 9. Igra s petjem — Beograd 11.: 21 Koncert — Zagreb: 20 Tamburaški koncert, 21 Iz francoskih oper, 22,30 Za ples — Praga: 19,30 Salonski orkester, 21,10 Koncert — Sofija: 20 Pevski koncert, 22,15 Operetni komadi — Varšava: 22,15 Pevski koncert — Berlin: 20,10 »Madame Butterfly«, opera — Pucini — Budimpešta: 22 Cigarski orkester — Milan: 21 Planinski koncert — Rim: 21 Komedija.

Ponedeljek, 16. jan.: Beograd: 20,10 Prenos evropskega koncerta iz Danziga — Praga: 21,10 Veseloigra — Sofija: 19,30 Beethovneve skladbe, 22,10 Koncert — Varšava: 22 Simfonični koncert — Budimpešta: 22 Salonski kvintet, 23,10 Cigani — Bukarešta: 21,30 Mozartove skladbe — Dunaj: 20,10 Operna glasba

Potrli v globoki žalosti naznanjamo, da je naš predobri soprog, brat, svak in stric, gospod

Miroslav Zampa

okrajni gozdar

dne 14. januarja ob tri četrt na 6 jutraj po daljšem trpljenju v starosti 57 let umrl. Dragega pokojnika spremimo k večnemu počitku v ponedeljek, 16. januarja, ob pol 4. popoldne.

Črnomelj, 14. januarja 1939.

Žalujoča soproga in sorodstvo.

ZAHVALA

Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nam lajšali gorje ob bridki izgubi našega ljubljene, nepozabnega soproga, očeta, deda, praded, brata, strica, tasta in svaka, gospoda

Valentina Accetto

stavbenika

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo gosp. primariju dr. Jenku, čč. duhovščini, čč. sestram, godbenemu društvu »Sloga« za ganljive žalostinke, vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev ter vsem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 19. t. m., ob pol 7. jutraj v župni cerkvi Trnovo.

Ljubljana, dne 15. januarja 1939.

Žalujoči ostali.

KULTURA

Nova slikarija v frančiškanski cerkvi v Kamniku

Delo slikarja Cudermana.

Kamnik, 13. januarja 1939.

Kamniška frančiškanska cerkev, znamenita po svoji zidavi in zgodovini, je bila lani po zaslugi in vnetem prizadevanju gvardijana g. p. Bernardina Mlakarja poslikana. Že večkrat je bila javno poudarjena želja, da bi jo poslikal kak domač umetnik, lani pa se je tega kočljivega in odgovor-

Cuderman: Jezus na Oljski gori (skica).

nega dela lotil naš znani akad. slikar Stane Cuderman, ki je rojen Kamničan. Pred zimo je v glavnem dokončal delo, ki je v čast tej lepi hiši božji in v priznanje umetniku.

Ko vstopiš v cerkev in se ozreš proti stropu, učinkuje slikarija na te prvi hip kot velika pisana preproga, polna svetlih in živahnih barvnih kontrastov. Vse je tako pristno domače, polno življenja, ekoraj veselo, vendar pa lepo v skladu z arhitekturo. Pri podrobnem razgledovanju slik pa opaziš, da se je slikar izkazal posebnega njostra v kompoziciji in razdelitvi efektov. Najprej obrne pozornost na močno, rumenkasto svetlobo, ki ti sije nasproti iz zažarene svode slavaloka. To svetlobo daje slika nad prezbiterijem, ki zavzema ca. 100 m² velike kupole in predstavlja Jakobove sanje. Na pustih sivih skalah, s katerimi je slikar podaljšal, oziroma napravil nadvse posrečen prehod arhitekture oltarja v sliko, leži patron frančiškanske cerkve sv. Jakob in sanja. V zlatorumenih tonih valovijo nad njim težki oblaki, katerih osredje se ritmično oblikuje v stopnišče, ki tiho izven v višave k žarišču vse svetlobe in njenemu izvoru — Bogu Očetu. Vsi angeli, stopajoči po stopnicah, so naslikani v lahni prozornih

barvah. — Najbližja imata mogočno razpeto peroti — problem in delo, ki se ga slikarji navadno najraje izognejo. Mojster Cuderman je to stran zelo dobro izvedel. Barvno zanimiva je daljna krajina, mehko nebo in trdo odrezani obrisi oblakov, kar daje sliki prav poseben stil. Slikarija v kupoli še ni popolna. Zaradi velike razpote izgleda namreč poslikana ploskev na obeh krajih, kjer segajo stranske stene vanjo, zelo speta. Slikar bo zato napravil letos še dve stranski sliki, ki boeta lepo izpopolnili praznino.

Slike v ladji predstavljajo scene iz Kristusovega življenja. Sedem slik nam prikazuje Kristusa kot učenika, čudodelca in odrešenika. V sliki na slavaloku je upodobljena Saloma, ko prosi za svoja dva sinova. Impozantna je figura sedečega Jezusa v sredini, kako s stočnim mirom poslušajo prošnjo priljudne ženske. Okoli glavnih dveh oseb je razporejenih dvanajst apostolov, in sicer v obliki vodavno ležečega polkroga.

Zelo ljubka je slika sv. Družine, kjer v senci hišice sedi Marija, za njo pa stoji sv. Jožef, oprt na sekiro. Oba opazujeta dete Jezusa, ki smehljajoč se hiti čez zeleno trato, nesoč v rokah od studenca vrh vode. Zraven je na drugi sliki lepo poudarjena tragika Oljske gore. Sliki Samarijanke in 12 letnega Jezusa v templu sta tudi zelo posrečeni.

Na imitiranem mozaiku je slikar naslikal z močnim poudarkom štiri evangeliste, sv. Cirila in Metoda ter sv. Mohorja in Fortunata. Banjasti strop v cerkveni ladji izpopolnjuje 12 angelov, ki trošijo evetje in tako sijajno zaključujejo celotno slikarijo. Tudi veliko barvasto okno je delo slikarja Cudermana.

Od katerekoli strani zagledaš slikarijo, napravila kot celota lep vtis, ki bo pa še učinkovitejši, ko bo slikar naslikal še podnožje v ladji in pa nekaj stranskih stenskih slik. Ko bo poslikana še cerkvena fasada, za katero pripravlja mojster prav originalen načrt, bo cerkev sv. Jakoba v Kamniku nudila obiskovalcem našega mesta prav posebno privlačnost, kar bo rezultat dela našega neumornega domačina akad. slikarja g. Staneta Cudermana.

Cuderman: Sv. Marko (skica).

Pregled poljskega kulturnega življenja v letu 1938

Dvajseto leto osvobodjenja pomeni tudi v kulturnem življenju Poljakov velik napredek. Ob desetletnici narodne osamosvojitve so izdali veliko monumentalno knjigo, v kateri so opisali vse svoje panoge v razvoju in napredku. Zdal ob dvajsetletnici take knjige še niso izdali, dasi se brez dvoma pripravljajo, toda njihovi časopisi prinašajo posamezne rezultate zadnjega leta, iz katerih posnemamo bilanco njihovega kulturnega življenja v letu 1938. Ne samo, da se je njihova duhovna kultura v miru razvijala doma, temveč so tudi v tem letu navezali tesne kulturne zveze z drugimi narodi, tako da je poljska knjiga našla lep sprejem tudi v inozemstvu. Tudi številne likovne razstave v inozemstvu — zlasti v Ameriki, severni in južni, kakor tudi nastopi njihovih pevcev in virtuozov za mejami, lahko štejejo v velik plus kulturne bilance. V domači kulturni politiki pa je najbolj značilna poteza ta, da se je kulturno življenje zelo decentraliziralo ter so posamezne pokrajine mnogo doprinele h kulturnemu razvoju poljskega duha v vseh panogah. Tako so regionalna mesta postala važna kulturna središča za svojo okolico.

Državna podpora za razne stipendije, za znanstvene izdaje raznih knjig, podporo raznim znanstvenim društvom in umetniškim ustanovam je to leto znašala 1.235.280 zlotov, kar je nekako 10 milijonov dinarjev. To je šlo iz takole imenovanega Fonda narodne kulture. Pri tej priliki naj omenimo tudi zgodovinske dni meseca oktobra, ko so Poljaki zopet zasedli Cieszyn z okolico, tako imenovano Zaolze, kar so proslavljali po vsej državi kot veliko zmago njihove diplomacije. Viden znak tega priznanja njihovim politikom je bilo tudi odlikovanje takih kulturnih ustanov, kakor so univerze v Lvovu in Varšavi, ki so dale doktorate honoris causae predsedniku republike Moscickemu, maršalu Smiglemu Ridzu ter zunanjemu ministru polkovniku Becku. Poljska akademija za literaturo pa je odlikovala bivšega poslanca v praškem parlamentu dr. Wolffa z lovrijem vencem.

Znanost

V znanstvenem življenju tega leta je bila največja mednarodna pomena »entretien«, ki jo je organiziral Mednarodni odbor za sodelovanje inteligentov ter je bila posvečena razglabljanju novih fizikalnih teorij, ki je združila v Varšavi predstavnike prirodoslovnih znanosti vsega sveta, predvsem Evrope in Amerike. Ni pa bil to edini mednarodni kongres na Poljskem, kajti v Krakovu je bil kongres mednarodne komisije za mostove in inženirske konstrukcije ter tudi evropski ehod ekonomičnega društva, mednarodni kongres lijarjev, kongres mednarodnih zgodovinarjev in kongres filmovega časopisa. Izmed kongresov domačih znanstvenikov je vredno imenovati IV. kongres za cesté, ki je ugotovil, da imajo na Polj-

skem izvrsten material za zidanje ceste. Dalje kongrese orientalistov, poljskih fiziologov ter kemikov. Med drugimi kongresi, ki so imeli splošen državni pomen, pa je bil najvažnejši kongres za poznanje in vzgojo otrok ter za socialno državljansko delo žena.

Poljski znanstveniki so se v velikem številu udeleževali velikih znanstvenih mednarodnih kongresov v inozemstvu, kjer so odlično predstavljali poljsko znanost. Tako so imeli poljski in madžarski zgodovinarji svojo skupno znanstveno konferenco, na kateri so sprejeli sklep, da izdajo zgodovino Madžarov v poljskimi in zgodovino Poljakov v madžarskimi. Poljski znanstveniki izkopavajo predzgodovinska najdišča v Egiptu, dalje raziskujejo podnebja na Islandiji, Finskem, Norveškem in Švedskem, se zanimajo za Spitzbergo in srednjo Afriko. V velikem številu so se udeležili zgodovinarji mednarodnega kongresa zgodovinarjev v Curihu ter ob tej priliki izdali veliko knjigo: Švica - Poljska, v kateri so zbrali gradivo vseh medsebojnih stikov. Poleg drugih kongresov po vsem svetu so se udeležili tudi medicinskega kongresa v Jugoslaviji. Njihove znanstvenike so vabili na razne univerze, kjer so predavali o svojih iznajdbah. Tako je n. pr. ravnatelj krakovske zvezdarnice prof. Banachiewicz predaval tudi v Zagrebu.

V tem letu je bilo ustanovljenih tudi več novih znanstvenih postojank, tako n. pr. stolica letalskega prava na univerzi v Varšavi ter več observatorijskih postaj. Let v stratosfero, ki so ga pripravljali dve leti, pa se je zaradi požara balona ponesrečil. Izmed najvišjih znanstvenih ustanov naj imenujemo samo plodno delo poljske Akademije znanosti in umetnosti ter delovanje in izdajanje knjig društva Kase imena Mianowskiega, ki izdaja tudi troježnični znanstveni časopis »Organon«, v katerem informira inozemstvo o vseh uspehih poljskega znanstva. Več znanstvenikov je dobila velika mednarodna odlikovanja, kot n. pr. predsednik republike Moscicki, ki je postal doktor honoris causae vseh oddelkov sofijske univerze. Znanstvene nagrade pa so prejeli tega leta bivši predsednik vlade prof. Bartel (mesta Lvova), zgodovinsko nagrado Fr. Bujak, znanstveno nagrado mesta Varšave prof. Woycieki. Poljska akademija pa je nagradila celotno delo prof. Brücknerja ter generala Kukiela za zgodovinsko delo »Vojna I. 1912«.

Literatura

Poljska Akademija za književnost je tega leta dobila nova pravila ter je razširila svoj delokrog. Organizirala je predvsem polonistične tečaje med srednješolsko mladino, a čemer je mnogo pripomogla k poglobljanju zanimanja za poljsko književnost. Sedaj pa se je lotila organizacije pomoči za mlade književnike, da bi jih pošiljala na študije v inozemstvo s pomočjo novega fonda ime-

na Pilsudskega. Umrla sta dva akademika, pesnik Lesmiana in dramatik Rostworowski, namesto katerih sta bila izbrana pesnik Wierzyński in kritik Lorentowicz. Nagrado za mlade je v tem letu dobil pesnik St. Pientak za roman »Mladost Jasia Kunefalca«. Vredni literarnih nagrad se je letos povečala za nagrado mesta Kališa, ki jo je dobil pisatelj Ofinowski. Druge nagrade so bile razdeljene takole: Državno knjižno nagrado je dobil kritik in literarni zgodovinar prof. W. Borowy, nagrado mesta Varšave glavni pesnik akademik Leop. Staff, mesta Krakova H. Morstin, mesta Lvova prof. Bruchnalski, ki je nekaj mesecev nato umrl. Letno nagrado časopisa Wiadomosci Literackie je dobil Jeremija Wasiutynski, bralci pa so izbrali Boya Zielenkiewicza. Še več revij je razdelilo nagrade, ki so jih dobili Galzynski, Z. Wajlewski, Gonsierowski, A. Kawczynski ter Z. Nowakowski.

Knjižni trg se je letos izboljšal, čemur se zelo pripomoglo potovalne knjižnice ter novo ustanovljene vaške izposojevalnice. Največji uspeh ne samo tega leta, temveč sploh so dosegli zbrani episi maršala Pilsudskega, katerih je bilo razprodanih 450.000 izvodov. Ob priliki 100 letnice rojstva pesnika Adama Aenika so začela izhajati njegova zbrana dela. Napovedana so zbrana dela Dygasinskega. Nadaljuje se izdaja pisem Orzeskove in St.

Veliko del poljske književnosti je bilo tudi letos predstavljenih v tuje jezike. Naj tukaj imenujemo samo nekaj najvažnejših: Estonci so prevedli Sienkiewiczovo trilogijo, Srbi prvokrat Malega viteza, ki izhaja prav sedaj v »Domoljubcu« *v tretjem elovenskem prevodu. Litvanci so prevedli Reymontove Kmeti, Bulgari pa »Gospoda Tadeja« *Mickiewicza. Izmed modernih pisateljev so prevajali »Zarembino, Nalkowsko, Kunecwiczevo, Piascekiega, Tuwima, Kaden - Bandrowskiega, Ossendowskiega, Morcinka itd. Mnogo so prevajali Pilsudskega ter knjige o raznih poljskih gospodarskih in političnih vprašanjih v angleščini, francosčini, nemščini, madžarsčini itd. Izšlo je več knjig v tujih jezikih tudi o poljskih problemih v preteklosti in sedanjosti, od katerih omenjam dva debela zvezka o poljskih egipčanskih stikih.**

Gledališče

Tega leta se je nenavadno povečal poset gledališč in to ne samo v prestolnici, temveč tudi na deželi. Sedaj je na Poljskem 33 velikih gledališč, od katerih jih je 14 v Varšavi, 6 pa je tako imenovanih potujočih gledališč. Izmed potujočih gledališč kaže največjo življenjsko silo gledališče v Katowicah in v Bialestoku, kjer so letos zidali veliko monumentalno zgradbo. Novo gledališče je tudi postavljeno v Censlohovi in v Varšavi. Staroslavno gledališče Boguslawskiego v Varšavi, v katerem je bilo sedaj kino, bo zopet posvečeno gledališki umetnosti. Največ uspeha na poljskih odrih je imela legionarska igra Z. Nowakowskega »Kittica rožmarinac«. Odlikovali pa sta se tudi drami Iwaszkiewicza »Maskerada« *in Cwojdzinskega »Temperament«. V inozemstvu pa so bile igrane: »Firma«, Hemarija v Ljubljani in Zagrebu, razne igre Nalkowske, Iwaszkiewicza, Perzynskega v Estoniji, Finski in drugod.*

Skoraj vsa gledališča prirejajo tudi dijaške predstave. V Varšavi in Krakovu so celo stalna dijaška gledališča, kjer prirejajo igre iz pedagoških ozirov tudi za otroke. Neizmerno pa je tudi število diletanških gledališč po vsej Poljski, ki se vsako leto s porastom ljudske kulture množijo.

Film

V področju poljskega filma tega leta ni prišlo do velikih sprememb, temveč se je ta panoga kulturnega udejstvovanja razvijala že po utrlih smernicah. Večino motivov je poljski film jemal iz znanih poljskih povesti, ki so že po svoji tradiciji pripomogli k večjemu razmahu kina. Razvoj se je pokazal samo v večji tehnični izpopoljenosti pri izdelovanju fotografij. Izmed filmov, ki so imeli kot umetniško delo največ uspeha, naj imenujemo: Ljudje z Visle, Strahovi, Meja, Profesor Vilcu in Signali. Naslovi drugih tudi dobrih filmov pa so: Prva brigada, Kosciuszko pred Raclavicami, Kraljica predmestja, Zene nad prepado, Vresje, Materino arce, itd. itd. Veliko pozornost in velik napredek pa so vzbudila dela posameznih režiserjev in operaterjev kratkometražnega filma, ki lahko pokaže največji uspeh v filmu »Oderski ženji«, v katerem je uvekovčena igra Ludvika Solskega. Filmski institut PAT ekuša v sporazumu s šolskimi oblastmi dobiti čim več daktičnih filmov, ki bi jih potem proizvajali v šolah kot pomožno šolsko sredstvo. Veliko upanje daje pred kratkim osnovano Društvo prijateljev poljskega filma, ki bo gledalo predvsem na višji umetniški nivo filma ter mu pomagalo tudi v propagandi. Škoda, da k nam tako redkokdaj zaide kak poljski film, če smo ga v Ljubljani sploh že kdaj gledali.

Glasba

Najzanimivejše središče poljske glasbe ni Varšava, temveč Poznanj, kjer je tudi odlično vodena opera. Tam je bil tega leta tudi prvi glasbeni teden na Poljskem z bogatim programom in visoko kvalitativno vrednostjo, ki je prikladal v stolico Velikopoljske veliko tujih ljubiteljev glasbene kulture. Uprava opere v Varšavi sami pa je tega leta pripeljala vse udejstvovanje v katastrofo, kajti uslužbeni pri njej niso bili dobro plačani, kar je pripeljalo do splošnega štrajka. S pomočjo vlade ter drugih socialnih činiteljev se je posrečilo ta štrajk likvidirati v toliko, da opera deluje na istem nivoju, toda obstoj opere je še vedno odprto vprašanje. Kontanca so že pripravljala dela za izdajo vseh glasbenih spisov slavnega Chopena pod uredništvom svetovno znane virtuozin in bivšega predsednika poljske vlade Ignacija Padarewskiego. Tekom meseca januarja 1939 so bo pojavil na knjižnem trgu že prvi zvezek. Tudi druga društva so v temelju izdala nekaj Chopenovih del, pa tudi biser staropoljske glasbe »Missa pulherrima«, ki jo je zložil Pienkel.

V glasbenem svetu so bile zelo pogosto razne izmenjave in gostovanja v inozemstvu. Tako je orkester konservatorskih dijakov gostoval v Stockholmu, opera Poznanjska v Münchenu itd. Poljski pevci so odnesli po svetovnih odrih velike lovrijeve vence, tako pevka Eva Bandrowska v Breslavu, Londonu, Atenah in Bukarešti, Kiepara, slavni tenor, pa v Ameriki, kjer so imeli uspeh tudi Czapielki, Werminka, ter zbor Dana, Wanda Landowska pa v Parizu in Milanu, Niedzielski v Afriki in Ameriki, Ada Sari v Pragi, Litovskii v Bolgariji, Turčiji in Grčiji, itd. itd.

Likovna umetnost

Najvažnejši dogodek na polju likovne umetnosti je bila otvoritev Narodnega muzeja v novem monumentalnem poslopiu, ki so ga prav to leto končali in predali njenemu poslanstvu. V tej palači je zdaj nameščeno tudi vse državno likovno bogastvo v večno hranjenje, kakor pravi oficialni akt predaje. Med najvažnejše razstave pa moramo šteti kolektivno razstavo kralja poljskih slikarjev Matejke, v varšavskem razstavnem paviljonu ter v Krakovu, kakor tudi risbe in načrti v Narodnem muzeju ob priliki stoletnice njegovega rojstva. Prav tako je bila velepomembna razstava Grotigerovih ciklov »Varšava-Polonia-Vojna« *v spomin 75 letnice januarske vstaje. Dalje posmrtna razstava profesorja in rektorja akademije Axiutowicza v Krakovu, jubilejna razstava Bratovšine sv. Luke v Varšavi, ter razstava poljske tkane umetnosti (preproge) davnih in sodobnih časov, kakor tudi razstava švedske in nemške umetne obrti.*

Velik je bil uspeh poljske umetnosti na raznih mednarodnih razstavah, kjer je poljska likovna umetnost dostojno reprezentirala Poljake. Tako so bile na beneški Biennali poljski umetniki Boznanska, Wonsowicz, Szczepkowski in Komaszewski razstavljeni v posebnem paviljonu. »Sodobna Poljska« *je bila kolektivno razstavljena v Rapoperswiliu (skoraj 120 slik), kot svoj čas v Belggradu, prav tako v Atenah in Sofiji (150 grafičnih del). Rim in Milan sta videla razstavo poljske arhitekture, Chicago pa veliko razstavo poljske umetnosti sploh ter lepe poljske knjige. Razstava grafike je bila tudi v Amsterdamu, v Kanadi, v Newyorku, v Braziliji, Argentini itd.*

Velik uspeh kiparjev pomenita tudi nova spomenika Moniuszki v Lodzi, priorja Kordeckega v Szczytnikah, ter Kurpinskega v Poznanju

Šolstvo in narodna prosveta

Razvoj šolstva v Poljski je še vedno aktualen, kajti veliko pokrajino je bilo svoj čas pod Rusijo in drugimi tujimi državami zelo zanemarjenih. Zdal je število šolske mladine 5 milijonov, to je 18% vsega prebivalstva. Skrb vlade gre za tem, da temu številu dijakov in otrok preskrbi zadostno število učiteljev ter da seveda higijenske šole. Kljub zmanjšanim kreditom je bilo letos ustanovljeno 2000 novih ljudskošolskih mest, 275 srednješolskih ter 200 strokovno-šolskih. Graditev novih šol, predvsem v vzhodnih okrajih, hitro napreduje. Pri tem kažejo veliko razumevanja za nove šole posamezne okrajne oblasti, pa tudi privatniki, ki dobro sodelujejo pri ljudski prosveti s svojimi doneski. S prikličitvijo Tešinskega je Poljakom pripadlo večje število šol ter kakih 700 učiteljev. Pomembno dejstvo pri začetku šolskega leta je to, da se je veliko večje število dijakov kot prejšnja leta vpisalo v strokovne šole. Poljaki tako spoznavajo važnost strokovne izobrazbe ter nevarnost inteligenčne nadprodukcije brez stroge specializacije v stroki.

Univerze delujejo normalno, trpe samo na pa pomanjkanju prostorov za svoje laboratorije, risalnice itd. Zato so to leto dopolnili več univerz z novimi specialnimi poslopi in to za štiri milijone zlotov. Ustanovili so sedem vseučiliških kateder. Za stipendije akademikom je država žrtvovala v letu 1938-1939 znesek 1.750.000 zlotov. Katoliška univerza v Lublinu je dobila vse pravice javnosti. Najmlajša univerza pa je Stomatološka akademija, ki bo v kratkem dobila svoje poslopie.

Izvenšolska prosveta pa se je v tem letu posluževala istih metod kot prejšnja leta, združevala se je v krožke pod vodstvom učiteljev (nad 200 takih krožkov) ali pa na tečajih, katerih je bilo 6194. 12.000 učiteljev dela neutrudljivo za splošno izobrazbo zanemarenih vasi, kar je zlasti potrebno na vzhodu. Poleg tega je organiziranih nad 5000 večernih tečajev za odrasle. Število javnih ljudskih univerz je bilo 139, internih pa 17.

Prazgodovinska odkritja in varstvo spomenikov

Delo na izkopavanju starih spomenikov se je to leto vršilo z največjimi uspehi na starem kraljevskem gradu Wawelu v Krakovu, kjer so pri kopanju kriple sv. Leonarda našli na grob škofa Maura iz XI. stoletja; dalje so izkopavali na grajski gori pri Wilni ter na razvalinah gradu kralja Batorega v Grodnju, pa tudi nadaljevali delo ob katedri v Poznanju. V Krakovu so pri cerkvi oo. dominikancev našli na ostanke Leška Crnega, pod Mogilnem pa so odkrili staro poljsko naselbino iz XI. stoletja. Izmed konservatorskih del pa je bila najbolj važna v tem letu rekonstrukcija prelepe romarske cerkve iz XI. stoletja v Inovidzu pod Spalo, ki jo je ustanovil kralj Vladislav Herman. V Varšavi pa so odkrili odlomke stare utrdbe ter so uredili od temeljev stari zgodovinski arsenal.

Kulturna izmenjava s tujimi državami

Kulturne konvencije z drugimi državami so v tem letu zelo napredovale. V zadnjem času so podpisane kulturne konvencije s Finsko, dočim so podpisane že s Francijo, z Belgijo, s Švedsko, z Jugoslavijo, Ogrsko in Romunijo. V inozemstvu je sedem stolic za poljski jezik in književnost ter docentur, poleg tega pa 27 lektoratov poljskega jezika ter 4 instituti poljske kulture. Da pa se te kulturne zveze z inozemstvom še bolj utrde, prireja država poletniške tečaje za inozemce, katerih je bilo to leto 100 in so preživljali odmerjen čas v Varšavi, Krakovu in v Poznanju.

Smrt kulturnih delavcev

Poljsko književnost je v tem letu zadela velika izguba s smrtjo nekaj najboljših poljskih književnikov. Tako so umrli akademik pesnik Boleslav Lesmian in dramatik Hubert Rostworowski ter starosta poljskih pisateljev Aleksander Swietochowski. Izmed likovnih umetnikov sta umrli rektor Axiutowicz ter Stachiewicz. Poljsko znanstvo pa je izgubilo več svojih predstavnikov, tako vseučiliške profesorje K. Twardowskega, Wróblewskega, Pinińskiego, Ziechowkega, Bobowskega, Bruchnalskega, Jankowskega, Szobera. Izmed glasbenikov pa so umrli pevka Szymanowska, profesor Gantokowski, K. Woyciecki ter B. Koskowski.

—td.

Vzdih za Karlom Čapkom

Vsak ti je rekel že kaj za slovo,
le jaz nič, edino jaz:
le roke so padle mrtvo mi ob stas,
ko ti je lek in življenje poslo.

Kako si me strl, moj mali, moj največji,
s svojim odhodom v večnost in mraz;
vкуп sva živila, verjela sva sreči,
umirala vкуп — zdaj odvisna sem jaz.
Olga Scheindflugova-Čapkova. posl. itd.

MLADI SLOVENE

Mirko Kunčič:

V vlaku

Trudna žalost z mano roma
v kraje tuje,
kakor črn gavran mi v srcu
kljuje, kljuje.

V nedogled beže vasice,
potopljene
v svetle sanje opoldanske
mimo mene.

Kakor lastovka nad rodnim
gnezdom kroži
misel moja in z jesenskim
vetrom toži.

Tiho je mladost umrla
tam za logom...
Vlak ropoče v sive dalje:
Zbogom, zbogom!

Že teče...

Pavelček je na cesti brcal žogo. Pa je žoga
odletela z vso močjo v okno bližnje hiše in
ubila šipo. Skozi ubito okno je pomolil glavo
razkašen mož in zakričal:

»Le čakaj, paglavček, šipo mi boš plačal!
»Seveda,« se je zasmejal Pavelček in se
spustil v tek, »glejte, saj že tečem po denaric!

Tončkova modrost

Francek je pripovedoval Tončku:
»Moj očka ima zelo težko službo. Pismo noša
je. Od jutra do večera mora hoditi po mestu
in raznašati pisma po hišah.
Tonček je malo pomislil in zamodroval:
»Ali ne bi bilo boljše, da bi tvoj očka vsa
ta pisma oddal kar na pošto?«

Raztreseni profesor

Neki profesor, ki je bil daleč naokoli znan
kot slaven učenjak, se je napotil s svojim slu-
žabnikom v Afriko, da bi nabiral hrošče v
znanstvene namene.

Nekega dne, ko je profesor ves zamaknjen
ogledoval redkega hrošča, je njegov sluga za-
gledal leva, ki je lomastil proti njima. Sluga je
prestrašeno zaklical:

»Beživa, gospod profesor! Krvoločni lev pri-
hajal!
»Pusti me pri miru!« ga je zavrnil profesor.
»Ujemi ga in vrži v steklenico s špiritom!«

Kako pravimo...

»Tale lonec pa teče...«

Če ima lonec luknjo v dnu, pravimo, da teče.
A tudi dečku, ki beži pred razkašenim kužkom,
pravimo, da teče. Ta beseda ima torej dvojni po-
men. Kako smešen prizorček bi bil, če bi lonec te-
kel po dveh nogah, vidimo na sliki, ki jo je imeni-
to pogodil mladi risar Vekoslav Zivič, dijak
I. drž. rel. gimn. v Ljubljani.

Janezek bo postal pisatelj

Nadebudni pisatelj Janezek Piškur je zadnje
čase napisal nekaj novih reči za svojo zbirko
»Moje povesti«, ki jo bo izdal o sv. Nikoli. Iz te
zanimive zbirke objavljamo danes na eplosno že-
ljo spet tri zgodbe, da bo vsakojni svet videl, kak-
šen pisateljski talent je Janezek Piškur.

Naš kozel

Spisal Janezek Piškur, pisatelj.

Na kozel ima spredaj glavo, zadaj pa rep. Če
se obrne, ima pa glavo zadaj in rep spredaj. To
je zelo čudno. Kdor ne verjame, naj pride po-
gledat! Režunov Blaž, tisti, ki je bil svoj čas za
konjederca, je rekel, da bi taknega kozla lahko
v cirkusu razkazovali. Režunov Blaž je zelo moder
in izkušen mož. Nikoli ne laže. Pod gobcem ima
russaeto brado, na glavi pa roge. Z njimi pobode
vsakega, ki se mu zameri. Zadnjič se je zaletel
v samega gospoda župana, ki so mu z rdečo ru-
tlico mahali in ga dražili: »Mee, kozel, meee!
Kaj se se gospod župan dostojanstveno pobrali, so
si otipali trebušček, če je še cel. Potlej se uradno
požugali s pestjo in rekli:

»To je žalitev slavne oblasti! Slavna oblast
je z menoj vred padla v blato. V ječa s preku-
cuhom!«

Hudo sem se zbal za našega ubogega kozla,
da ga ne bi obsodili na vislice. Pa ga niso. Go-
spodje orožniki so menda pozabili priti ponj.

Sosedov Sultan

Spisal Janezek Piškur, pisatelj.

Pri sosedu imajo psa. Prav takšno ime ima,
kot ga je nekoč imel turški cesar. Zakaj so mu
dali to ime, ne vem. Sultan nima več turškega na
sebi. Še rdečih hlač ne! Edino, kar je podedoval
po svojem znamenitem predniku, turškem cesarju,
je velika požretnost in krvoločnost. Požre vse,
kar mu pride pod zobe. Zadnjič je celo škorenj
našega očeta požrl. To se je zgodilo takole:

Spelzal sem na jablano v našem vrtu, da bi
se prepičal, ali se jabolka kaj trdo držijo vej. Niso
se držala trdno. S lahkoto sem jih trgati in hrustal.

Naš jež

Spisal Janezek Piškur, pisatelj.

Pri nas imamo tudi Ježa. Oče so ga za pipo
plešnivega tobaka kupili od slepega berača, da bi
nam ščurke pokončal. Jež ima ščurke zelo rad.
Kar sive hrušta, kadar je lačen. Kadar pa je
sit, se prijateljsko pogovarja s ščurki. Tako pravi
naš hlapec, ki ima bistre oči kot maček in vidi
marsikaj. Iz kože mu namesto dlake rastejo ši-
vanke. »Oh, kako je srečen, da mu jih ni treba
kupovati!« vzdihujejo naša mati. Naša mati vsak
dan kakšno šivanko izgubijo. Potlej je ogenj v
streh. Oče rentajo:

»Še hišo nam boš spravila na boben! Veak
dan kupiš novo šivanko — v tisoč letih je to že
celo premoženje!«

Jež si ponoči, ko mi smrčimo, v temnem kotu
šiva toplo sukničko za zimo. Sestra Micka mi je
dala častno besedo, da ga je nekoč zasačila pri
delu. Sestri Micki moram verjeti, drugače me na-
šešča.

Stričkov kotiček

pisateljskemu peresu slovo, da sem se nazadnje
vdal in mu brzojavil:

»Janezek Piškur — piši, piši, piši,
da bo spet kaj branja v hiši!«

In Janezek Piškur se je usmili uboge slo-
venske literature in napisal novih povesti na
pretek. Prav danes jo je z velikanskim ce-
karjem primahal k meni. Na glavi je imel kot
rešeto širok umetniški klobuk in pod brado
črno umetniško pentljo. Komaj devet let je
dobljenec, pa je že umetnik od nogo do glave.
Uganila sva marsikatero tehtno in modro. Med
kramljanjem mi je Janezek bridko potožil, da
ga društvo slovenskih pisateljev še ni povabilo
v svoj krog. »To je pa res grdo od tega dru-
štva!« sem ogorčeno rekel in udaril po mizi,
da je Janezku odletel širokokrajnik na tla.
Pobral ga je in mi zaupno povedal, da bo usta-

Leto dni mojega življenja v številkah

Proga, ki sem jo prevozil z vlakom, bi bila
dolga dobrih 3500 kilometrov. To je precejšnja da-
ljava, toda pozabiti ne smete, da sem iz mesta do-
ma. Dečki z dežele so me vozijo tako pogosto...
(Dalje.)

Kako živijo in se učijo slepi otroci v Kočevju

Godba igra za slovo

Tako se je Kotičkov striček dobrodušno seznanil
z vsemi gojenci zavoda. Z vsemi? Ne. Še v pletar-
nico ga je sprejela gđ. upraviteljica. Ko slepi go-
jenci dovršijo šolski pouk, nastane vprašanje: Kaj
pa zdaj? Treba je misliti na njihovo bodočnost, na
vsakdanji kruh. Tako malo je poklicev, katerim bi
se slepi otroci lahko posvetili. S samo šolsko uč-
nostjo bi se ne preinili daleč. Srečni so tisti redki,
ki so s trdnih gruntov doma. Vsaj nekaj malega
lahko s svojimi rokami pomagajo, da niso pri hiši
za peto kolo, v spotiko in nadlego vsem. Večina
gojencev se posveti obrti, ki je najprimernejša za
slepe: pletarstvu.

V zavodovi pletarnici vlada ves dan živahno
vrvenje. Roke slepih gojencev spretno pletejo naj-
različnejše košare pod vodstvom alepega mojstra,
ki je v zavodu že od vsega začetka. Izdelki so tako
lični in popolni, da prav nič ne zaostajajo za izdelki,
ki jih epletejo roke videčih pletarjev. Zavod ima v
svojem slepem mojstru strokovno moč, na katero
ja pač lahko ponosen. Od jutra do večera se ne-
utrudljivo sliši po pletarnici, uči, nadzira in otipa-
va s prsti, kako napreduje delo njegovih učencev.

Med pridnimi delavci je sedel tudi slepi Tone
Curič, katerega največje veselje je sicer godba. Pa
se prav takšno vnetje v živeti tudi v delo
Striček je stopil predenj in ga prijazno vprašal:

»No, gospod umetnik, ali gre delo dobro izpod
rok?«

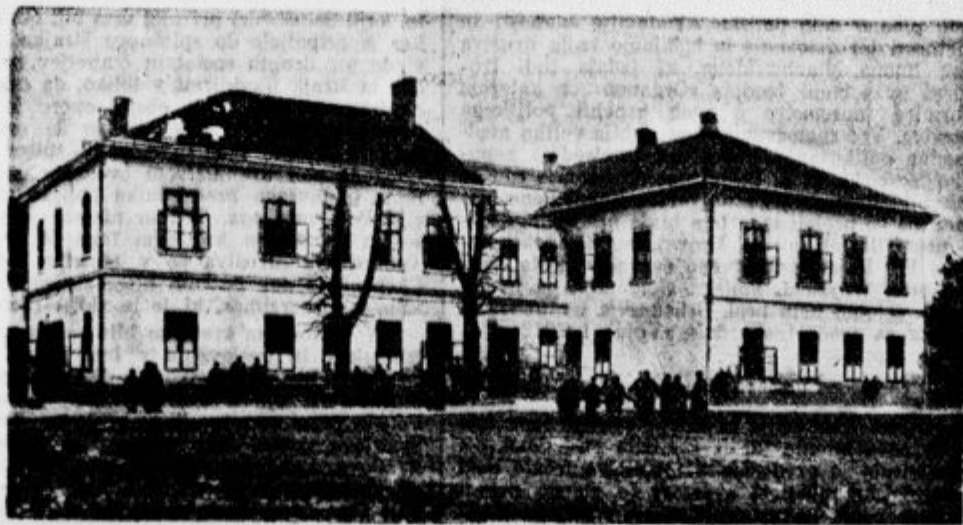
»Saj mora iti!« je samozavestno odgovoril in
vseelo uprl vanj svoje slepe oči.

»Pa nič ne ostanejo prati trdi in okorni?« je
striček radovedno povpraševal dalje.

»Tisto pa, tisto!« mu je zaupno potožil Tone.

Kar videlo se mu je na obrazu, kako je bil tega
vprašanja vesel. Saj se vse njegove misli in želje
sučejo samo okoli — godba. »Ko zvečer po končan-
em delu vzamem gosli v roko, se mi nekaj časa
kar pozna. No, pa se prsti kmalu ugledajo in po-
tlej spet z lahkoto igram.«

Tone Curič vam je glasbeni talent, da mu ga
ni zlepa para. Kar štiri instrumente zna: violino,
čelo, klavir in še citre. In tudi kot skladatelj je
že dobro znan. Predlanskim so na akademiji
slepih otrok v Ljubljani izvajali eno izmed njego-
vih številnih skladb. Konzervatorist g. Šone, ki je
glasbeni učitelj v zavodu, alepega Toneta kar ne
more dovolj pohvaliti. Kakšna škoda, da je slepi!

Zavod za slepe otroke v Kočevju.

novil svoje društvo. »V to društvo povabim
tudi tebe!« je slovesno rekel. Skromen človek
sem, brez visoko letelih misli in želja, zato
sem se branil na vse pretege. Dokazoval sem
trmastemu Janezku, da sem že prestar za takš-
no reč. Da sploh nisem pisatelj. Da včasih sa-
mo za šalo in kratek čas kakšno zinem in na-
čekam. Da nimam širokokrajnega klobuka in
umetniške pentlje takisto ne. Da še nisem pil
bratovščine z znamenitimi pisatelji-cvičkarji.
Da še nisem napisal nobenega romana o ščur-
kih, kot n. pr. on, Janezek Piškur. Ta roman
ima trajno vrednost! Tako sem mu dokazoval
in samega sebe omalovaževal. Pa vse skupaj ni
nič pomagalo. Janezek Piškur je vztrajal pri
svojem in sklenil: »Kaj bi onegavil in se bran-
il! Sprejeli te bomo, pa pika in amen in ko-
neč besedi!« In še to je pristavil: »Če te za
nič drugega ne bomo mogli uporabiti, nam boš
pa rokopise popravljal in na pisalni stroj tip-
kal.« — Kakšna grozanska čast, ali ne?

Ko sva se dobobra pomenila in domenila,
je napočil slavnostni trenutek. Janezek Piškur
je ponosno segel v cekar in mi izročil velikar-
ski kup svojih novih umotvorov. Tri izmed
njih objavljam že danes v »Mladem Slovincu«.
Da ustrežem Tebi in vsem, ki se tako navdu-
šujejo za Janezkovo umetnost.

Lepo pozdravljena!

Kotičkov striček

Iz torbe Kotičkovega strička

R. K., dijak. — V Tvojem pismu je napisano
črno na belem, da poslano pesem lahko kriti-
zam »na vse mile višje«. Dobro, jo pa bom! Naj-
prej Ti odkritostno povem, da ni vredna poč-
nega groša. Takšnih pesmi bi ogavil »verzopisec«
lahko naklepal vsako uro sto. Ali sploh veš, kaj
je pesem? Pesem mora imeti v sebi vsaj drobno
jedrce, vsaj košček srca (doživljaja) in mora peti.
Tvoja pesem pa je samo opis zimskega veselja.
In še ta opis je tako suhoparen in vsakdanji, da
je bilo res škoda truda, ki si ga imel s tem, da si
tako reven motivček v verze preli.

Oglejmo si Tvoj »umotvor« od blizu! V prvi
kitici se izprazni:

Odkod, odkod vsa ta mrzlota
se je vzela zdaj?

Na to vprašanje, ki Ti mori duha in Ti ne dá
spati, Ti kaj lahko dam zadovoljiv odgovor. Vsa
ta mrzlota je prišla — s severa. Prav zares! Svojo
častno besedo Ti dam! Upam, da boš zdaj pomir-
jen in Ti samotano vprašanje ne bo več begalo
srca in grenilo mladost. Hudó bi bilo, če bi zaradi
te preklicane mrzlotte moral s Prešernom tu-
govati:

Ko brez miru okrog divjam,
prijetljivi vprašajo me: Kam?

Druga kitica Tvoje pesmi se glasi:

Nič jim ni (otrokom namreč), če veter tuli,
pa naj brije še tako,
tam po bregu jim drsijo
sanke, smučke prav lahko.

Vidiš, dragi moj, to, kar si v tej kitici povedal,
je bilo že tisočkrat in tisočkrat povedano in sicer
neprimerno lepše. Nič novega nisi strmečemu sve-
tu razodel, kajti samo po sebi se razume, da se
otroci pozimi sankajo in smučajo in da jim veter
brije okoli ušes... Nak, prijateljček, pesnik pa že
ne boš, čeprav ste v tamkajšnjem kraju »precej
udarjeni na pesmi«, kakor sam praviš. Pa si tega
nikar ne ženi k srcu. Vsi ljudje pač ne morejo biti
pesniki, kakor n. pr. ne moremo biti vsi — mini-
stri. Brez zamere in lep pozdrav!

M. U., dijakinja. — Tvojo »hromonogo«
pesem sem vsaj za silo ozdravil in jo spravil v tek.
Oglej si jo zgoraj, primerjaj jo s prvotnim bes-
edilom — in se kaj nauči iz tega!

Trudica Ehartova, uč. II. r. v Ljub-
ljani. — Tvoj spis »Neosvobojena zemlja« je kar
lep, a objaviti ga ne morem. Zakaj ne, povprašaj
očeta ali gđ. učiteljico!

Snažni Nacek

Stric: »Nacek, še od včeraj imaš rdeč madaž
na obrazu.«

Nacek: »To je od barve.«

Stric: »Ali se ne dá izmisti?«

Nacek: »Še nisem poskušil.«

Drugo jutro stric spet sreča Nacka in ga po-
hvali:

»No, vidiš, kako si zdaj lep! Nič več nimajš
tiste grde pake na obrazu; ti si se umil, kajne?«
Nacek: »Kaj šel Sosedov pes me je obilnil!«

polnila? Njegovi varovanci imajo z orkestrom ve-
liko veselje. Naučiti se morajo vse na pamet, zato
je njihova vnaema tembolj vredna občudovanja.
Poslušaj imajo takšen, da bi jih morali zavidati
celo tisti, ki imajo zdrave oči in se vsega lahko
naučijo iz not.

Ura teče, nič ne reče.

Kotičkov striček se je tako vživel v delo in
učenje slepih gojencev, da je pozabil na vse dru-
go. Daleč je bila bela Ljubljana, niti na misel
mu ni več prišla...

»Zdaj se bo pa treba požuriti na vlak!« ga
je predramila iz zamišljenosti gospodična upra-
viteljica.

»Dojmenje, saj res!« se je prestrašil striček
in ešel v žep. Privlekel je na dan veliko uro,
hitro pogledal nanjo in vse zmeden vzdihnil:
»Spet sta se mi kazale odlomila.«

»Ho, ho,« se je na vse grlo zagrohotal kate-
het Skvarča. »Hi, hi,« so se zvonko zasmejale go-
spodične učiteljice.

Kotičkov striček je debelo pogledal. Ni in ni
mogel razumeti, kaj bi bilo na tem smešnega, če
se komu kazale pri uri odkrhneta. Že ga je ob-
šla jezica, že je imel na jeziku pikro besedo —
tedaj pa je sroč, ki jo je držal v rokah, pogle-
dal še enkrat, tokrat natančneje. Od sramu je po-
stal rdeč kot purman. Namesto ure je držal v ro-
kah — čebulo. Saj pravim, raztresenost pa takšna!
Ni mu kazalo drugega, kakor da se je na vso to
od srca zamejati še sam.

Tako je Kotičkov striček v raztresenosti pre-
kosil vse profesorje tega sveta: vzjel je s seboj v
Kočevje — čebulo, uro pa je pustil — doma...

Lukamatija je zaviskal, puhnil dim iz svoje
ogromne pipe, Kotičkov striček je še enkrat po-
mahal v slovo — in prelepa kočevska dežela,
sredi katere stoji zavod za slepe otroke, mu je
kmalu izgnila izpred oči.

(Konec.)

D R U Ž I N A

Dvojčka – (pogled v dušo dojenčkov)

Dvojčka sta bila in imela sta pet mesecev. Levček je bil nežnejši in tišji kot Marček. Njegove oči so bile svetlozlate kakor zrel lesnik. Marček je z malimi prstki grabil po njih, ker so mu bile jako všeč. On sam je gledal velikih, sinjih oči v svet in je bil zmeraj dobre volje. Kadar je Levček skremžil usteca za na jok, tedaj je bratec tako dolgo in glasno kričal, dokler tudi Levček ni začel vresčati in je tako pozabil na jok.

S svojo nežno, blebetajočo otroško govorico sta Levček in Marček pripovedovala drug drugemu pravljice, vse tiste čudne čudovitosti, ki sta jih sleherni uro doživljala. Ta je poškilil v steklenico onega, če je kdaj nastal kak odmor med požiranjem. Videti je bilo, kakor da sta priredila tekmo pitja, zakaj tisti, ki je prvi popil, je začel vzklikati z vriskajočimi, radostnimi glasovi in je hotel, da bi bil pohvaljen, ker je bila njegova steklenica že prazna.

Dokler se ni nekoč vse spremeni- lo. Levček je zbolel in so ga pre- peljali na kliniko. Ondi je mirno le- žal v mavcu in se ni ganil. Le nje- gove krotke, rjave oči so nemirno in vprašujoče begale preko vseh pred- metov v njegovem svetu. Okrog usten se mu je sunkovito gibal pritažen jok. Vendar ni zajokal na glas. Zme- raj je bil neki šegavi vresčeči glasek zraven njega prepodil vse brige in nadloge iz njega, tako mu je jok že iz stare navade oblihal v njegovem drobnem srčku. Pa je bil jako ne- srečen, da je zdaj vse tako tiho osta- lo poleg njega.

Ko se je Marček prvokrat sam prebudil doma v svoji beli otroški postelji, je iskaje potpal okrog sebe. Pograbil je konček blazine, gumijasto lutko, svoj lastni nasek in je bil jako nezadovoljen.

Nato se je spet in spet trudil, da bi dvignil svojo plavalaso glavico. Tako dolgo jo je držal dvignjeno, dokler mu ni od napora kri šinila v glavo in se je začel tresti. A svojega malega tovariša ni za-

gledal. Lekal je dalje in je vse otipal, karkoli je bilo v dosegljivi bližini, in je mahoma spoznal, da brata ni bilo več tu. Takrat je začel tuliti, da je vse v hiši vrelo skupaj. Mati ga je hotela po- ložiti in mu je nežno prigovarjala. Vzela ga je v naročje in ga je zibala. Pa je bilo vse zaman. Marček je kričal in kričal. Tedaj ga je mati po- ložila nazaj in mu je skušala dati steklenico. A jo je divje zadegal preko ograje na postelji, da se je živketaje razbila. Ves dan se je na isti odločni način branil piti mleko. Tudi svoje sladke kaše, najljubše svoje jedi, ni maral jesti opol- dne. Tesno je stisnil ustnice skupaj in jih je odprl le zato, da je obupno bruhal jok iz sebe. Kričal je, dokler ni bil ves vroč in se je izžerpan po- greznil v vročeni spanec, pa je venomer preme- taval ročice okrog sebe in tipaje iskal.

Dva dni je to trajalo. Brez moči in v solzah je vsa družina stala okrog postelje. Dokler se ni zdravnik domislil, da bi Marčka nesli na kliniko k njegovemu malemu bratu. Mati ga je kar po- grabila, zavila v odejo in odhitela na kliniko.

Na kliniki je usmiljenka smehljaje se porinila še drugo posteljico k malemu bolniku, ki je bil pravkar zaspal. Obup novega kričanja jo je ganil. Vzela ga je v naročje in se z njim sklonila k obrazu spečega. Tedaj je Marček še enkrat za- hitel, nato pa je vkanje utihnilo. Zdelo se je, da se je za hip sam začudil, da je bilo nenadoma vse tako tiho. Potem je z nežnimi rokami segel po rjavih bratovih očeh, ki se je bil pravkar zbu- dil. Zašepetal se je in je gručasto kričal, kakor se je bil od Levčka naučil. Nato se je dal mirno po- ložiti v posteljo in je izpil svojo steklenico hkrati z bratom. Od veselja in lakote je pil tako naglo, da se mu je dvakrat zaletelo, pa je le prvi izpil. Prazno steklenico je zmagoslavno držal kvišku in jo kazal Levčku, ki je to z zadovoljnimi sme- ljajem »vzel na znanje«.

Toliko časa sta ostala skupaj na kliniki, do- kler ni bil mali bolnik spet zdrav. Levčka bolezen ni oslabela in ni izgubil teka. Bratec zraven njega, ki je bil zmeraj dobre volje, je poskrbel za to, da je vse tako ostalo, kakršno je bilo zmeraj med njima.

Ne bojim se...

Ne bojim se v temni noči
etez samotnih,
kjer duhovi hodijo iz
bajk strahotnih.

Ne bojim valov naraslih
se hrumenja;
ne prepadov globočine,
ne grmenja.

Ne bojim se plamenečih
bliskov žarnih,
in ne etrašim se bešenja
sil viharjih.

Groza me je le tišine
negotove,
ko srce pogreza v temne
se mrakove.

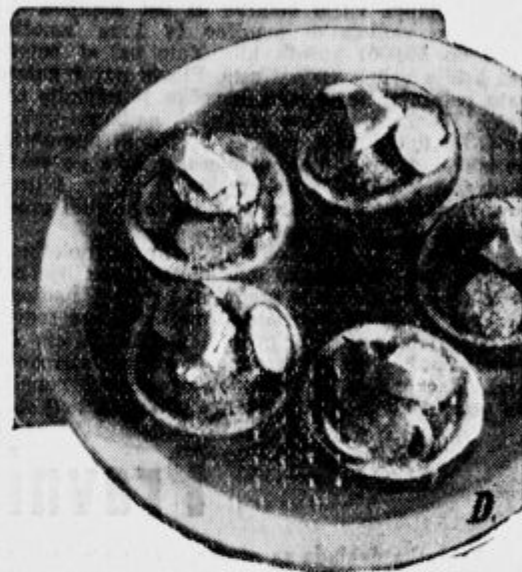
Tega razodeti pa ne
zna beseda,
kar občuti duša, ko jo
dvom razjeda.

(Marija Brenčič)

Posebna jabolčna jed

Potrebujete nekaj debelih jabolk, klobasice, drobtine in presno maslo.

Jabolka umijete, razpolovite in izdolbite. V iz- dolbine natlačite rezine klobasic in položite jabolka v namazano skledo za peko, posušite z drobtinami

Pletena čepica s kronico

Dva pletena mufa

Na slikli vidiš čepico, ki sliči pokrivalu Gren- land. Praktična je zato, ker ai jo v burji moreš potegniti čez ušesa.

Potrebujete eno štrono rdeče in eno bele volne, dalje štiri pletilke št. 10 in štiri št. 14.

Pleteš najprej rob po 1 d. 1 l. Vzorec: 1. vrsto belo, 2. vrsto 3 bele p., 1 rdečo — do konca naokrog, 3. vrsto belo, nato 3 vrste rdeče, pri čemer naj bodo lise bele in naj natančno vpa- dajo v vezivo rdečih. Vrsto začneš z 1 rdečo p., nakar sledi takoj 1 bela. Potem pleteš izmenoma 3 rdeče p. in 1 belo. Vse pa jasno razvidiš s slike.

Začneš čepico spodal in nasnuješ na 3 pletilke št. 10 — 130 pentelj iz rdeče volne in pleteš rob 2 cm visoko. Potem začneš s pletilko št. 14 vzorec, in sicer z belo volno. Precej v prvi vrsti pomnožiš pentlje za 2 pentlji. Ko je čepica visoka 9 cm, spet snemaš po 2 pentlji in začneš kronico in se vedno ravnaš po vzorcu in pleteš: Pleteš 24 pentelj, nato vzameš 2 p. skupaj in to do konca vrste. Nato sledi 1 vrsta brez snemanja. Te dve vrsti ponav- ljaš, pri čemer spleteš pri slehernem snemanju po 1 p manj in paziš natančno na to, da so lise po vsakem snemanju na svojem mestu. Ko imaš le še 40 p. na pletilki, spleteš s tanjšimi pletilkami rob 2 cm visoko, nakar skleneš. Ta rob nato za- vihaš, da tvori obroček.

Kam je šel lovec?

Zakon je razdrt

Na več načinov je moči zakon porušiti, posle- dice porušenega zakona pa so zmeraj pretresljive. Globoko se zasekajo v gospodarsko in duševno življenje obeh zakoncev, se huje vplivajo na otro- ke v družini, ki močno trpijo, če oče in mati nič več ne dasta drug na drugega.

Zakon se utegne porušiti po zlobnih jezikih, po zakonolomstvu tega ali onega zakonca (ali obeh), po prepirljivosti, zanemarjenem gospodin- stvu in gospodarstvu ali zato, če so otroci pre- puščeni sami sebi.

Nikoli pa se ne bo zakon razdril ali omajal zaradi slabih gospodarskih prilik, a način, kako prenašaš pomanjkanje, pa more slabo vplivati na zakon. Vpravi trpljenje in udarci usode bi mo- rali še tesneje povezati zakonca drugega z drugim, a histerični občutki, obtožbe in pritožbe in obupni izbruhi povzročajo hude rane zakonski enotnosti. Tu je na mestu stroga samozataja. Čeprav si v pomanjkanju, ki te zares boli, vendar si tega ne daj videti; rezišna ljubezen je hudo prizadeta ob pogledu na trpljenje svojega druga, čeprav more vsak sam v sebi vse pretrpeti.

Zakon v prvih letih obstanka je ogrožen po nezdravih željah po zabavah, po lepih oblekah že- ne. Dobro je, če se družina že koj v začetku za- veda, koliko sme izdati za gospodinjstvo, koliko za stanovanje, obleke in razvedrilo. Z železno stro- gostjo morata paziti mož in žena na to, da nobeni lahkomiselni izdatki ne ovirajo gospodinjstkih ra- čunov.

Žena spada v hišo, tako so zahtevali v pre- jšnjih časih, vendar moremo tudi dandanašnji reči, da je srečna tista družina, kjer si žena išče srečo v domačem krogu in kjer so ji otroci v najlepšo prisrčno zabavo.

Moške obleke

Na slikli vidiš, da je moderno: Hlače iz fla- nele so kratke. Ta moda je pa nastala tako, da je neki odlični Anglež vzel s seboj sinove, namesto svojih hlač, ki so odšel za več dni na obisk. Da se ne bi kdo norčeval iz njega, je tudi gostitelj obul prekratke hlače iz flanelle. In že so bile take hlače v modi.

Iz rokava gledajo manšeti. Če se moreš vsak dan preobleči v avelo sarajo, že moreš slediti to- modo. Če pa nimaš toliko perila, pa ostani rajši pri stari modi z dolgimi rokavi sukničja, sicer bo videti umazane manšete, ki bodo kukali iz pre- kratkega, a modernega rokava.

Ni potrebno, da greš na vsako svatbo. A če že moraš iti, tedaj se obleci v coutaway in se pokrij s cilindrom. Zakaj ali smoking ništa pri- ravna za take prilike. Isto velja za odlične obi-

ske, če se greš kam predstaviti. Pomni, da ima zdaj frak dolge škrice; v Parizu segajo baje do tal.

Rokavice. Izberi si take, ki so ti prav. Ne imej umazanih belih rokavic; bolje nosenih. Kva- vata? Če imaš frak, ne smeš prejeti črne pentilje, sicer bodo mislili, da si natak. H coutawayu spada črna kravata.

Smučarski telovnik je izjema, je brez modnih postav, a mora biti osebno poudarjena. Naj bo peštra, a taka, da pristoji osebi. Telovnik za k- traku je bele barve. Ovrtniki so odprti, a če se bolje počutiš v zaprtim, ti tega ne more nihče zameriti. — Za razne prilike vprašaj krojača, ki pozna modne predpise. Saj se sicer veče del mo- ških ne ogleduje v zrcalu drugače kot pri britju. (Preudari s pogledom na sliko, katero pokrivalo spada k tej ali oni obleki!)

Neredna stolica

upliva na vas organizem.
Dobrosredstvo za odva-
jati, ki zanesljivo deluje
in ima prijeten okus, je

DARMOL

Zahtevajte povsod naš list!

Naš domači zdravnik

F. I. M. P. Imate 15 let starega sina, ki ima pljučno in kožno tuberkulozo. Ko je bil star 4 leta, se je zdravil v Topolščici. Vrnil se je zdrav domov, čeprav je še 5 let pozimi pokajševal. Pred dvema leti je začel šepati. V bolnišnici je dobil mavec na noge. Internisti so ugotovili, da ima tudi pljuča močno prizadeta, in svetovali, da ga pošljete na Golnik. Kirurgi pa so bili mnenja, naj bi šel iskat zdravja v Kraljevo. Napravili ste prošnjo in čakali 17 mesecev, dokler niste dobili obvestila, da je prostor za njega pripravljen. Medtem pa se je bolezen razvijala in otrok je toliko oslabil, da ga je še samo kost in koža. Zelo kašlja, mnogo izpljuje, vročine ima do 38,5. Po zadnjem rentgenološkem pregledu se je bolezen razširila čez obe polovici pljuč. Svetujem naj vam, če bi bil še za na Golnik.

Upanja vam, žal, ne morem veliko dati. Nadloga se naglo širi in veča. Menim, da bi bil za pot bolnik prešibak. Pokličite pa strokovnjaka za tuberkulozo, ki vam bo najlažje in najbolje svetoval. Pa tudi v tem primeru, če bi vam zdravnik odobril prevoz, se prej točno informirajte, če je prostor v zdravilišču, da ne boste otroka s prevozom brez potrebe mučili. Doma pa se ravnajte takole: Bolnika morate na vsak način izolirati. Naj ima sam svojo sobo, ki naj bo dovolj zračna in sončna ter primerno topla. Pri postrežbi bodite previdni. Okužimo se lahko neposredno, če se n. pr. s takim bolnikom poljubljamo, ali pa posredno. Nevarno je zlasti, če tak bolnik kašlja v nas. Pri kašljanju letijo bolniku iz ust kapljice, ki vsebujejo velikansko množico (v 1 mg izmečka 5000 do 10.000) kužnih klic. Zato naj si bolnik pri kašlju vedno zasloni usta. Pljuva naj v nalaše zato pripravljene posode. Izmečke je najbolje sežgati. Posode pa dobro razkužiti, najbolje prekuhati. Pa tudi s predmeti, ki jih bolnik uporablja, se lahko okužimo. Zato si moramo roke po vsaki postrežbi bolnika skrbno razkužiti, n. pr. z lizolovo raztopino. Razkuževati pa moramo tudi predmete, ki jih bolnik uporablja.

J. K. S. V. J. P. K. Pri rentgenološkem pregledu so vam lansko leto ugotovili razširjenost erca. Zdravnik vam je predpisal kapljice. Nadloga se vam je do jeseni znatno izboljšala, kar sodite in opazujete po srčnih utripih. Cutili pa ste še vedno po hoji in težjih naporih močno utrujanje erca. Zadnje čase se vam to dogaja tudi ponoči, ko popolnoma mirujete. Stari ste 30 let, bolj sla-

botne počivate, a zdrave in žviale rodovine. Menite, da ste dobili to nadlogo pri vzdigovanju težkih bremen in v zadnjem času pri pregorelem izpolnjevanju zakonskih dolžnosti.

Menim, da bi bilo prav, če se ojunate in stopite do strokovnjaka za notranje bolezni. Sreč je zelo košljiv organ. Brez preiskave prav in dobro svetovati je težko. Vsak bolnik rabi kolikor-toliko njemu odgovarjajoče nege. Ni, da bi zdravljenje kar posplošili, češ kar velja za enega, to velja tudi za drugega. Eno vam polagam na srce: Živite pametno, čim bolj mirno in preprosto. Držite se mere pri vseh svojih delih in pravilih, pa tudi v jedi in pijanosti.

K. P. B. P. Pred pol letom ste zboleli za trebušnim tifusom. Od takrat vas stalno žene. Zdravili ste se še ponovno v bolnišnici in privatno, pa brez uspeha. Bolezen je postala kronična. Po vsakem zaužitju hrane vas boli tudi želodec. Oslabeli ste tako, da se bojite jetike. Stari ste 28 let, ne- oženjeni, dela sicer nimate pretežkega, ste pa vedno na nogah.

Sklepam, da imate kronično vnetje črevesja, ki izvira iz prve bolezni. Nadloga je trdovratna in ji je težko priti do živega. Bolnik in zdravnik morata biti polna potrpežljivosti. Zdravljenje traja mesece in mesece. Ne smete pa izgubiti poguma! Ozdravljivi so tudi najtežji primeri! Važna je prehrana. Vendar pa ne smemo skrbeti hrane preveč. Skušnja naš uči, da v takih primerih nimamo uspeha. Večkrat pomaga oslabelem prav to, da jih poredimo. S tem ojačimo odpornost tudi proti tej nadlogi. Predvsem se moramo ogibati jedi, ki vsebujejo dosti celuloze. Ne smete torej uživati: kompota, sadja, stročnic, oreh, črnega kruha, marmelade itd. Pa tudi mleka se morate ogibati. V primerih, kjer ima bolnik malo želodčne kisline, tudi krompirja v kosih ne sme uživati. Prav v težkih primerih pa moramo opustiti za nekaj časa tudi uživanje mesa, dovoljeno je le najbolj suho in fino meso. Da pa se izognemo pomankanju vitaminov, ki so zelo važni za zdravje in rast človekovo, dodamo hrani majhne količine svežega soka ali soka korenja, rdeče pese in paradiznikov. To bi bila navodila, katerih se morate v splošnem držati. Menim pa, da je prav in dobro, če si izberete enega zdravnika in ne menjavate vedno, ker mora v tem primeru vsak vedno z nova začeti. Zaupajte mu, prav gotovo vas pripelje do ozdravljenja!

Pravni nasveti

Robinska doklada za otroke državne uslužbenke. A. J. — Mati je poročena učiteljica, oče je že par let brez vsakega zaslužka. Vprašate, ali pripada materi-učiteljici robinska doklada za otroke? — Po uredbi o robinskih dokladih državnih uslužbenec praviloma nima pravice do robinske doklade za otroke, če je ona državna uslužbenka, oče pa kakršnegakoli drugega poklica. Samo, če je oče siromašnega stanja in tudi nesposoben za pridobivanje, ima mati pravico do robinske doklade za otroke. Ako ji bo robinska doklada za otroka priznana, se ji bo izplačevala od prvega dne prihodnjega meseca po mesecu, v katerem je vložila prijavo.

Gostilnišarska koncesija. F. C. — Obrnite se na domačo okrajno načelstvo, ki vam bo dalo vsa potrebna navodila glede prošnje za gostilnišarsko koncesijo.

Izvršba na doto. K. F. — Bratu ste dolžni izplačati večji znesek dote. Bratov upnik namerava doto zarubiti. Mnenja ste, da sta Vi in brat zaščiteni po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov. Vprašate, ali bi mogoč upnik zarubiti bratovo doto in zahtevati takojšnjo izplačilo? — Po našem mnenju ni nobene ovire za zarubitev bratove dote, ker se ta po uredbi ne smatra za kmetijski dolg in ni zaščiten.

Razširjenje služnosti pota. K. Š. — Preko vrta Vašega očeta je sosed vozil na svojo njivo in z njive. Pred leti je sosed njivo prodal, nakar je oče kupcu dovolil voziti preko vrta stavbni material za zgraditev hiše ter vse druge potrebne vožnje. Oče je posestvo izročil sinu. Vprašate ali sin lahko prekliče očetovo dovoljenje. Kupec, ki je kupil od očeta parcelo in zgradil hišo, namerava del parcele prodati tudi v stavbne svrhe. Ali more prevzemnik vrta zabraniti vožnjo stavbnega materiala za drugo hišo preko vrta? — Ako je bilo očetovo dovoljenje nepreklicno, ga sin ne more preklicati. Iz Vašega vprašanja izhaja, da je prejšnji lastnik vrta dovolil dovoz stavbnega materiala za zgraditev ene hiše. Zato se bo po našem mnenju lahko branilo dovažati preko vrta stavbni material za graditev druge hiše, ker bi to pomenilo samostojno razširjevanje služnostne pravice poti preko vrta.

Krajevni zbor. K. A. — Zakon o občinah izroča skrb za posebne pravice in koristi delov občin, ki tvorijo po svojem položaju in velikosti prirodne medsebojno razmejene enice, krajevni zboru takih delov in krajevni starešini. Tudi Vaša občina je sklicala tak krajevni zbor zaradi elektrifikacije enega dela občine. Nekateri posestniki s sklepi krajevnega zbora niso zadovoljni in se ga tudi udeležili niso. Radi bi vedeli, če jih bo občina lahko prišla, da plačujejo prispevke za daljnovod, čeprav ne bodo naročili elektrike? — V vprašanju samem navajate odstavke iz zakona o občinah, ki ga gotovo dobro poznate. Ker je bilo na Vašem zboru navzočih najmanj tretjina vpisanih volivcev, je zbor mogoč veljavno sklepati. Samo zaradi nepravilnosti v postopku krajevnega zbora se mora vsak volivec v roku 8 dni pritožiti na občinski odbor. Tak zbor lahko sklene pobiranje posebnih krajevnih naklad in to tudi za elektrifikacijo dotičnega kraja. Zato se nezadovoljni veljavni sklepom krajevnega zbora ne bodo mogli uspešno upirati, čeprav se zbora niso udeležili.

Plačilo kupnine z vložnimi knjižicami. K. J. — Pred 4 leti ste kupili hišo od denarnega zavoda in ete del kupnine poravnali z vložnimi knjižicami dotičnega zavoda. Zavod pa knjižic ni vzel v celoti v račun, ampak vam je odbil nekaj procentov. Sedaj ete začeli o tem razmišljati in mislite, da je bilo tako postopanje zavoda nepravilno, zlasti ko vam za ostanek dolga zaračunava visoke obresti. Vprašate, kaj bi se dalo sedaj narediti? — Sami ete pristali, da se pokrpi del kupnine z vložnimi knjižicami in ete gotovo tudi pristali na odbitek, ker drugače ne bi bili izročili zavodu vložnih knji-

žic lahko še kaj več od vas zahteva? — Kot nestalen delavec, najet samo za cepljenje drv, ni bil zavezan zavarovanju pri OUZD in zato ga vam ni bilo treba prijaviti. Nezgoda se je zgodila po nesreči delavca samega in mora zato sam trpeti posledice. Od vas ne more zahtevati nobene odškodnine.

Koliko vajencev sme imeti obrtnik? R. K. Vprašate, ali sme imeti mojster, ki dela sam z enim pomočnikom, dva vajenca. Po uredbi o uređitvi razmerja učencev proti številu pomočnikov v trgovinskih in rokodelskih obratih in v delavnica, v katerih se upravljajo rokodelske obrti, sme biti istočasno na učenju: po en učenec, če dela imetnik obrta ali z enim pomočnikom; po dva učenca, če je zaposlenih v obratu 2—5 pomočnikov; po trije učenči, če je zaposlenih v obratu 6—10 pomočnikov; po štiri učenca, če je zaposlenih v obratu več kot 10 pomočnikov. Več kot štirije učenči ne smejo biti istočasno na učenju v enem trgovinskem ali rokodelskem obratu. V izjemnih primerih, kadar je to po izrednih okoliščinah ali po tehniški dela v taki stroki potrebno, sme odobriti ban po zaslišanju pristojnih zbornic, da se zviša število učencev za dotično stroko nad določeno najmanjšo število.

Veroučna nagrada. A. P. Če vam občina ne izplača pravilno odobrene veroučne nagrade, se obrnite na pristojno nadzorno oblastvo, t. j. na okrajno načelstvo, ki bo že našlo način, da se občina pripravi do izplačila svojih obveznosti.

Potrjen v 28. letu starosti. A. R. T. Mladenč je bil sprva potrjen, a po treh mesecih kot začasno nesposoben odpuščen iz vojaške službe. V 28. letu starosti je bil zopet poklican na nabor, kjer je bil potrjen in je bil nato poklican na odslužitev kadrovskega roka. Vprašate, ali nima pravice do oprostitve, ker bo kmalu 28 let star. Po predpisih zakona o ustroju vojske in mornarice so med drugimi od službe v stalnem kadru odpušteni začasno nesposobni, ki do dovršenega 27. leta starosti ne postanejo sposobni. Ako je bil mladenč po dovršenem 27. letu starosti spoznan za sposobnega in nato vpoklican, bi bil moral v treh mesecih od dne, ko se je izvršil nabor, vložiti pritožbo pri poveljniku pristojnega vojaškega okrožja. Če se je res zgodila pomanjka, lahko vojaška oblast po uradni dolžnosti popravi poslovanje naborne komisije.

Kmetijski nasveti

I. I. G. B. Prosimo ponovite vprašanje, ker uredništvo ni prejelo vašega pisma.

Zmrzla krma je kravam nevarna. I. R. S. — Slišali ste, da krava zvrže, če požre kaj zmrzlega. Radi bi vedeli, če je nevarno brejim kravam pokladati rezanco, ki ste ji primestali zreske pese in repe ter poskropili s slano vodo. Ker pustite to čez noč v krmilnici, vam zmrzne. Je-li taka zmrzla krma škodljiva? — Vsaka zmrzla krma, ki je pokladate brejim kravam, lahko povzroči zvrženje. Zato ne pokladajte take zmrzline. Pustite tako pripravljeno rezanco čez noč v hlevu, da se nekoliko ogreje in da ne more zmrzniti. Samo v takem stanju jo pokladajte, sicer se vam pri brejih kravah lahko dogodi nesreča.

Zmrzla pesa se da še pokrmiti. S. R. O. — V mrzli kleti vam je zmrznila tudi pesa. Radi bi vedeli, če se da pokrmiti in na kak način treba z njo postopati. — Zmrznjena pesa se da še uporabiti za krmno, vendar treba z njo previdno postopati. Zmrznjene pesi ne pokladati, ker je živina ne žre; če jo pa, tedaj se je bati prehlada prebavil, kar zna imeti hude posledice. S zmrznjeno pesjo je ravnati tako-le: Vzemite jo iz kupa toliko, kolikor jo rabite za enodnevno pokladanje v malih množinah. To postavite na topel prostor, na primer v hlev ali v svinjsko kuhinjo, da se počasi odtaja. Ko se je odtajala, jo zložite na še bolj topel prostor, da se nekoliko ogreje. Šele tako toplo pesjo brez nevarnosti pokladate živini. Najbolje se izkoristi zrezana in pomešana med rezanci. Nikar pa ne pustite odtajene pese več časa na toplem prostoru, kajti taka začne kaj rada gniti ali se razkrajati in tedaj ni več za klajo. Bolje je jo pustiti na kupu zmrznjeno tako dolgo, dokler se jo ne rabi, kot na v odtajanem stanju, ker se tako ne škodljivo je tudi, če odtajanjo koštevno pokladamo živini v prevelikih množinah. Tedaj kaj rado slabo vpliva na prebavila in živino oboli.

Krave molsti dvakrat dnevno. F. D. Š. L. — Zelite nasvet, če je dobro v zimskih mesecih krave molsti samo dvakrat na dan in to zjutraj in zvečer. — Seveda je to dobro za večino krav, izveže so le one, ki so po teletu oziroma, jih telet sesa in privesnice. Teletne krave imajo veliko mleka, zato jih ne smemo tako dolgo pustiti neizmožne, sicer se mleka v vimenu ne more naprej tvoriti. Torej pri trikratni molži dobimo pri teh kravah

Vsak nima toliko denarja, da more polovati v kopališče **toda vsakdo** bi moral dati za zdravje letno 100—150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode samo našo znamenito:

Radenski zdravilni vrelec
onega z rdečimi srci iz
RADENSKEGA ZDRAVILNEGA KOPALIŠČA
SLATINA RADENCI

Nepreviden kupec. D. A. C. — Kupili ste parcelo na kateri je bilo vknjižena nekaj dolga. Prodajalec se je zavezal, da bo do določenega roka preiskrbel izbris vknjižbe zastavne pravice za dotični dolg. Besede ni držal. Pač pa se je pozneje še zadolžil in se je novi upnik vknjižil na kupljeno parcelo. Vprašate, kaj bi sedaj storili in ali morete tožiti prodajalca, da preskrbi izbris vknjižbe. — Brez dovoljenja vknjiženih upnikov ne bo mogoče doseči izbrisa zastavne pravice. Upniki pa najbrže ne bodo dali dovoljenja, dokler ne bo dolg poplačan. Zato zahtevajte od prodajalca, da plača dolg. Določite mu za plačilo dolga in za izbris vknjižbe zastavne pravice primeren rok, s pretnjo, da drugače odstopite od pogodbe. Vse je odvisno od tega, ali ima prodajalec kakšno imovino ali ne. Če ima zadostno imovino, boste pač lahko dosegli, da prodajalec izpolni pogodbo. Če pa nima imovine, boste morali pa sami gledati, da upnike plačate in dosežete izbris dolga. Prodajalca pa v tem primeru lahko prijavite državnemu tožilstvu, ki ga bo preganjala radi goljufije.

Všetje vojnih let. B. M. L. — Odgovor na Vaše vprašanje smo objavili v nedeljo 11. dec. t. l.

Rodbinska pokojnina po očimu. M. B. Očim je adoptiral svojo pastorko. Vprašate, ali bi imela pravico do rodbinske pokojnine, ako ji umre mati, ki ima pravico do pokojnine po možu. Ali bi pastorka dobila pokojnino po očimu, če ne bi bila adoptirana. — Niti pastorka, niti adoptiran (posinovljen) otrok nima pravice do rodbinske pokojnine po državnem uslužbencu. Rodbinska pokojnina pripada le zakoniti ženi in otrokom, rojenim v zakonitem zakonu ali pozakonjenim.

dnevno več mleka kot pri dvakratni molži. Pri privesnicah pa zato ni priporočljivo, ker jim treba vime pogosto obdelovati, da se jim bolj razvija in postane krava bolj mlečna. Pri ostalih kravah pa lahko mirno preidete iz trikratne na dvakratno dnevno molžo. Vendar naj bo pri tem razdobje med obema molžema približno enaka: na primer zjutraj ob šestih in zvečer ob šestih. Koristno je tudi krmiti samo dvakrat na dan. Živina porabi manj kreme, tisto pa dobro izkoristi, ker ima dovolj miru za prežvekovanje in prebavljanje. Tudi zaradi mraza manj trpi, ker se hlev prezrači samo dvakrat dnevno.

Naš živinozdravnik

F. H. Č. V okolici Č. se je pojavil nenavaden primer, da poginjajo mladi psi od 1 do 2 leti stari. Psi postanejo otožni, nočejo jesti, iz nosa se cedi neka sluz, počasi hiraajo, dokler ne poginejo. Dolej je na opisani način poginilo že okrog 25 psov. Prosim navodila, kakšna sredstva so proti tej bolezni.

Odgovor: Ker o tej bolezni še nisem poročal v »Slovenec«, jo bom zdaj natančneje opisal.

Pasja kuga je akutna, nalezljiva kužna bolezen, kateri še danes ne poznamo vzroka. Francoski učnjaki menijo, da je vzrok nevidljiv povzročitelj, ki gre skozi najgostejša cedila. Biva samo v začelku bolezni v slini. Če ga ubrižga zdravim psom, dobijo po 3 do 4 dneh vročico, vnetje očesne veznice, vnetje nosne sluznice in kašelj. Po 8 do 10 dneh moližolasto vnetje kože in gnojni nosni izliv, po 2 do 3 tednih pa smrtno kataralno vnetje pljuč. Drugi sumničijo bacil canicidus kot povzročitelja pasje kuge, tudi z njim se lahko umetno povzroča slika kataralne in živčne oblike pasje kuge. V Ameriki imajo bacil bronchicane za povzročitelja. Kužna snov pride v telo najgostejše z zrakom pri dihanju. Če se živali prehladijo, omehkujejo in nepravilno hranijo, nepravilno vzgoje, če izgubijo kri ali pa če imajo angloško bolezen, nagibljajo k pasji kugi. Če je prebolijo, se navadno delj časa ne morejo okužiti.

Čas razvoja bolezni je povprečno 4 do 7 dni, najmanj pa 3 dni.

Pasja kuga je najpogostejša kužna bolezen psov. Napade pse posebno od 1. do 2. leta življenja. Posebno pogosta je poleti in v večjih mestih. Od nje bolehaajo tudi mačke, lisice, volki, šakali, hijene in opice.

Slika bolezni je jako raznolična. Razlikujemo po organih, ki so zboleli razne oblike pasje kuge in to: kataralno, želodčno (gastrično), živčno in očesno obliko.

Kataralna oblika se nahaja v sluznici čutil za dihanje. Zbolijo: nos, grlo in pljuča.

Želodčna oblika se pokaže v kataru želodca in črev, pomanjkanju teka, bruhanju in propadu. (Smrdljivo sluzasto in krvavo blato). V seču najdemo beljakovino in žolčno barvo.

Živčna oblika se pokaže v draženju in omrtvčenju središča živčnega sistema.

Očesna oblika se pokaže v dveh raznih oblikah, ki jih razlikuje samo strokovnjak.

Smrtnost je 50 do 60%. Bolezen traja 3 do 4 tedne.

Zdravljenje: Zanesljivo zdravilo proti pasji kugi ni znano. Zato so jo do pred nekaj leti zdravili po znakih (simptomatično). V zadnjih letih sem imel uspeh z Omnadinom, ki ga naj uporablja samo strokovnjak. Jugoslovanski »Serumzavod« priporoča imun serum proti pasji kugi »Behring« in »Yatren vakcino« proti nuzinfekciji pri pasji kugi. Ker njih učinka nisem preizkusil, uspeha ne morem zagotoviti.

A. B. T. Lj. Radi bi uničili svojega psa »Matte-zerja«, ki je bolan. Vprašate, kako bi to v Ljubljani lahko napravili.

Odgovor: Na klavnic ni ubijajo psov z električnim tokom, temveč samo prašiče. Z injekcijo ciankalija je pes takoj mrtev brez bolečin. Zaradi tega bi se morali obrniti na sreskega živinozdravnika gosp. Kovača ali pa g. dr. De Gleria na banovini. — Najbolje pa je, da se obrnete na konjača, ki ga ustrelji in mu napravi grob.

širite katoliško časopisje!

ODREZITE
„SLOVENCŮ SVETOVALEC“
odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.
„Slovenec“ 15. januarja 1939

Davčna posvetovalnica

P. O. v N. M. — Davčna kazn k pridobitni se vam je predpisala v smislu določb člena 137 zakona o neposrednih davkih, ker niste pravočasno vložili pridobinske prijave.

Ako svojočasno, n. pr. zaradi bolezni, odsotnosti itd. niste bili v stanu, da bi pravočasno vložili pridobinsko prijavo, bi morali pač prositi davčno upravo, da vam v smislu člena 4 zakona o neposrednih davkih rok podaljša za določen čas. V tem primeru ne bi bilo davčne kazni.

Vojnica. Pritožbe proti nepravilnemu predpisu vojnice je vložiti pri pristojni davčni upravi. Rešuje jih finančna direkcija.

V vašem primeru pa ne gre za nepravilno odmero vojnice, marveč za pogrešni vpis vaše osebe kot vojničarja v seznam vojnice, ki ga sestavljajo vojaška okrožja. V takem primeru kakor tudi pri nepravilni kategorizaciji je pa vlagati pritožbo pri komandi vojnega okrožja. Proti rešitvi komandanta vojnega okrožja je dopustna pritožba v 15 dneh na komando divizijske oblasti.

Rentnina. Zakon o proračunskih dvanajstinah za leto 1936/37 z dne 29. julija 1935 (Službeni list št. 68 iz leta 1935) določa v § 46 glede odložitve odmore in izterjave že odmerjene rentnine kakor sledi:

Kljub veljavnim zakonskim določbam se vzamejo zavezanci davka na rente, ki redno prijavljajo davčni upravi svoje terjatve in dogovorjene koristi od njih, ter dokažejo, da zaradi dolžnikove plačilne nezmožnosti ali zbog veljavnih zakonskih predpisov ne morejo dogovorjeno korist ostvariti, v posebno evidenco, davek pa se jim naknadno odmeri, vsakokrat od tistega dela koristi, ki se in kadar se ostvari. Vsako korist, prejeto od takih terjatev, mora upnik v 15 dneh, ko jo je ostvaril, prijaviti. Drugače ga zadenejo posledice iz člena 138 zakona o neposrednih davkih: če pa ga prijavi kdo drugi, ga zadenejo tudi druge, po zakonu določene posledice.

Ta ugodnost ne velja za tiste upnike, ki jih kdo ovadi, preden podajo prijavo, najsi svojih terjatev še niso ostvarili.

Če je pa zavezanec po prej redno vloženi prijavi davka na rente že odmerjen, počaka davčno oblastvo na vloženo in dovolj utemeljeno upnikovo zahtevo z izterjavo neplačanega odmerjenega davka do plačila dotičnih obresti, odnosno kaké druge koristi (rente); odmero in izterjavo rentnine za prihodnja leta pa izvrši po določbi prvega odstavka tega §.

Smisel te zakonske določbe je tale:

Po členu 68 zakona o neposrednih davkih se odmeri rentnina, in sicer vsako leto po višini obresti ali rente, ki mu pritiče, ne glede na okolnost, ali sem dotične dogovorjene obresti (odnosno dotično dogovorjeno rento) v predloženem koledarskem letu bodisi v celoti bodisi delno prejel ali ne.

Za odmero rentnine zadostja torej po zgoraj citiranem členu 68 zakona o neposrednih davkih že pravica do obresti, oziroma pravica do rente. S proračunskim zakonom za leto 1935/36 je pa finančna uprava pristala na željo davkoplačevalcev na to, da se odmera rentnine, oziroma plačilo že odmerjene rentnine odgodi, ako upnik bodisi v celoti bodisi delno ni prejel dogovorjenih obresti ali pa dogovorjene rente.

Teh davčnih ugodnosti je pa upnik deležen le pod pogojem:

a) da je na predpisani način vložil prijavo za odmero rentnine, v kateri je navedel tako višino terjatve kot dogovorjene obresti, oziroma rento,

b) da je v davčni prijavi ali pa s posebno vlogo izrečno zaprosil davčno upravo, da počaka z odmero rentnine, ker obresti, oziroma rente ni prejel v pretečenem letu.

Čim upnik naknadno prejme obresti odnosno rento (bodisi v celoti, bodisi delno), mora to prijaviti davčni upravi, ker ga sicer zadene davčna kazn.

Luža in vojskovodja

Ko je Filippo Maria Visconti sklenil, da bo z vojsko napadel Benetke, je začel iskati novega vojskovodjo. Njegov dvor se je kar tresel, kadar se je vojvoda za kaj velikega odločil. Okrutnost tirana je bila prav tolikšna kakor njegova modrost. Strahotne stvari so se pripetavale o njem, govorili so o grozotnih umorih, ki so jih izvrševali v njegovem imenu.

Vojskovodja, da bi med njimi izbral, je bil še posebej slabe volje. Slugi, ki mu je bil to jutro prinesel zajtrk, se je ponesrečilo, da je polil malce vina; vojvoda ga je dal prebiti. Tajni pisarji in tajniki, dvorni pesniki in ministri so drhte stali v sprejemni dvorani in so se komaj upali spregovoriti.

Slednjič se je pojavil Filippo in je kot je bila to njegova navada, pristopil k velikemu oknu. Lilo je ko iz škafla, in gospodje svetniki, ki so se v ljudno postavili za kneza, so topo in plašno zrla na velikansko lužo, ki se je bila natekla na dvorišču.

Potrebuje, je dejal vojvoda, moža, jeklenega človeka, ki bi imel kaj v glavi in v srcu.

Takoj so začeli svetniki navajati imena. Imenovali so Piccininno, Braccia in še več drugih, a Filippo je molčal. Vsi so se oddahnilo, ko je herold zatrobil v rog in je naznanil prihod vojskovodje.

Filippo je stal pri oknu, gledal, kako so prihili na dvorišče, in je dejal: »Novi vojskovodja je Colleoni!«

Druge je dal odsvoliti in jih ni sprejel, kar je bilo neznanstvo nevljudno, a ta človek se ni nikoli dosti zmenil za ceremonije.

Ko je vstopil Colleoni, velik, plečat mož, plametič, črni oči, je vojvoda z njim jako priščno govoril, prosil ga je, naj se kar po domače uredi v palači in ga je slednjič odsvolil s takim

prijaznim smehljajem, kakršnega ni bil še nikoli nihče deležen.

Dvorjaniki, ki so se bili doslej komaj upali črhni besedi, so vojvodi čestitali, da je izbral takšnega vojskovodjo. Jecljaje so izgovarjali razne vljudnosti, a Filippo jim je na kratko odrezal besedo, rekoč: »Nikar ne čvekajte! Vi bi mi bili čestitali, tudi če bi si bil svojega dvornega norčaka izbral za vojskovodjo!«

Eden od teh strahopetcev, ki je moral zmeraj kakšno povedati, da se je razlikoval od drugih, je spregovoril z globokim priklonom: »Čestitamo ti, vojvoda, čeprav ne razumemo tvoje izbire, in naše čestitke so le poklon tvoji modrosti. Povej nam vendar, kaj te je napotilo, da si izbral vprav tega Colleonia, tega kmetavzarja iz Bergama?«

»Povedal ti bom,« je rekel vojvoda, »čeprav si samo prisrčen čvekač, le da si malo bolj drzen kot drugi.« Nato je vojvoda spet povzel: »Videl sem jih, kako so prihajali. Najprej je prišel mali Piccininno, ta opica, oblečen po španski modi, ves v žamet in v svilu. Stopil je s konja, ko da bi imel krono na glavi, in ko je šel preko dvorišča, se je v velikem loku izognil luži. Nato je prišel Braccio, kot ste videli, umazal si je devije, in ko je odstopil, da bi si izbral drugo pot do vrat. In slednjič je prišel ta Colleoni. Dolgih, okornih korakov je stopal preko dvorišča do luže, in treščil je kar v sredo luže, ta kmetavzar, ves se je umazal, kot ste videli, pa se niti za hip ni zmenil za obleko, še pogledal se ni. Prvi,« je govoril vojvoda dalje, »ki se je luži izognil, bo storil isto, ko bo zapazil prvo oviro na bojišču in se bo dal podkupiti po Benetčinah. Drugi, ki je šel nazaj, bo pri prvi priliki zbežal. Taki klada iz Bergama pa pozna eno samo pot — najkrajšo. Kakor je pljusnil v tole lužo, prav tako bo treščil na sovražnika.«

Vojvoda se je obrnil in je odšel iz dvorane. Še isto leto je Colleoni premagal benečansko armado.

(R. Hess.)

Planinska krčma

Bilo je tihi dan po novem letu. Prazno, ravno cesto na planem je že davno tega zaneželo. A beli sneg je še vedno nepronehoma padal na belo in tiho puščmo med temačnimi vrhovi gora. Skozi padajoči sneg je bilo na vse strani videti kopaste grbavine. To so bili gorski vrhovi. Planota sredi njih je bila ravna ko ralna zemlja. In tiha je bila, tako tiha, kakor prazna cerkev. Tu je vzduh rezal v pljuča in bil sladak kot zrelo sadje. Ničesar ni bilo tukaj, prav ničesar; le snežinke so se tiho in navpično usipale na zapadli sneg.

Visoko zgoraj je bilo nemara nebo; toda težko, kakaj skoraj ni bilo verjeti, da je na svetu še kaj razen te ravne bele planote sredi kopastih gorskih vrhov in nepronehljivega sneženja.

Zdajci je zavel od vzhoda sem človeški dih. Še malo, in pojave se so tri postavle — temne, čeprav jih je bil pobelil sneg. Tihe in sklonjene so se prikazale druga za drugo. Vodnik je imel plašč čez glavo, puško s kopitom navzgor in v jermenom preko desne rame, navprek pa obeseni dve prtneni mošnji streliva. Obut je bil v črne škornje. Mlade in srepe oči so mu trudno strmele v snežni metež. Komaj da je privzdigoval noge in s škornji razgibal sneg in rahlo zemljo.

Drugi je bil v usnjeni suknji na pas. Ena roka mu je mlahavo visela, z drugo se je grabil za prsi. Gredčo se je opotekal, glava pa mu je kinkala in se majala. Z ohlapnega pasu mu je opletal tul e pistolo. Plašč je bil okrvavljen, roka tudi, in na črnih golenicah, ki se je po njih talil sneg v kalne curke, je bila strjena kri. Gledal je izgubljeno, a zobe je imel stisnjene. Včasih je razklepil čeljusti, globoko zajel sapo in zahropel.

Tretji je hodil pokonci. Bil je brez plašča in gologlav. Lasje so se mu kodrali in med kodre so se mu bile nabrale majhne redi snega kakor na kip pozimi. Imel je ponesen in pogumen brodat obraz, ki se ni zdel ne ganjen ne utrjen. Zdaj pa zdaj je stresel svoje veliko telo in sneg je odleščal iz obleke in s težkega sneženja, ki ga je nosil optiv. Vrh tega je imel pod pazduho še dvojje v svrščico zaviti pušk in v desni roki majhen lesen zaboj, navezan na usnjenem jermenu.

Hodili so počasi, sledi si po stopinjah. Odtise nog je sneg sproti zasipal. Za njimi je ostajalo apet tiho, kakor je bilo poprej.

Sprednji mož je postal in dvignil oči, da se razgleda. Drugi se je opotekel vanj, zajčal ob bolečine in se ga s prosto roko optjel, da se je udržal. Tretji je postavil lesen zaboj na tla in preložil svoj sveženj.

»Kje le smo zdaj?« je vprašal.

Njegov glas je vtollo izvenel v tišino, ki je vanjo nekajkrat puhnila vroča sapa, kakor izpuhne sopara iz stroja, ki začne delovati.

»Ne vem,« je zamrmral mož spredaj. »Pogum, poveljnik! Zdaj že ne moremo biti več daleč. Na cesti smo na vsak način. Prav tu pred nami bi morala biti. Pa le nič ne vidim. V kotanji je pač. Zato je ni videti.«

»Kaj je v kotanji, Jack?« je poprašal ranjenec. »Naj ležem kar tu! Spet krvavil!«

»Vztrajajte, poveljnik!« je bodril sprednji. Čez pol minute bomo v planinski krčmi. O Bog!«

»Zadeni mi ga na hrbet!« je velel zadnji. »Ti pa robo nosi!«

»Ni treba. Hodil bom,« je zavrnil ranjeni. »Do tja bom že šel. Ali onih ni nič videti?«

Z očmi so buljili nazaj. A tam je bilo vse mirno. Ne snežilo je, pošastno tiho in kakor da se spušča zavesa.

»Naprej torej!« je rekel oni večji. »Poveljnik, naslonite se name!«

Krenili so dalje. Ranjenec je ječal in noge so mu začele podrsavati. Ne dolgo, in začel je podmolko blesti. Spet so postali. Ne da bi kaj rekli, si je večji nadel tovariša počez na pleča. Drugi si je natvezel opremo in znova se nadaljevali pot.

Vrh pred njimi se je zvečal. Nič več ni bil le brezoblična gmoja. Skozi snežno zaveso se je zdel, kakor da se počasi pomika proti njim in na kviljku. Zrak je postal še redkejši. Bil je redek ko na visoki gori. A kmalu se jim je skozi mrč in sneg za trenutek pokazala daljna ravan med dvema gorskima vrhovoma. Tu spodaj je bila, tiha kakor jezero dno. Pobočja gora so se ugrezala vanjo in postajala temnejša; kakaj tam doli ni snežilo. Torej je bilo na svetu le še tudi kaj dru-

gega kot sneg. Toda na oči je bila ta nezasnežena planota mračna in nepristopna.

»Tu mora biti!« je dejal vodnik. »Zakaj neki ne vidimo? V zavetju te gore je! Nekaj macesnov in skedenj z rdečo streho! Saj sem vendar v tej krčmi že večkrat pil. Kje, za božjo voljo, pa je zdaj?«

»Pojdi naprej! Pa neha govoriti!« se je obregnil kodroglavec.

»Ne bodi nestrpen,« je zagodrnjal vodnik, »šel naprej in se razgledoval v snegu, venomer mežikaje s trepavkami, ker so ga snežinke slepile.« Kaj če smo navezadnje le na napačni poti? Saj pravijo, da ljudje včasih v snegu blodijo v krogu. Z druge strani jo je videti celo na daljo štirih milj, če je vreme jasno; hiša je dvonadstropna in na streho, pokrito s škrliljem, sije sonce. Tudi s te strani jo je videti, ravno z vrha griča. Na njej je črna tabla z napisom »Na prodaj«. Galligan se piše moč čigar je. Na Boga bi prisegel, da smo nekeje blizu!«

»Podvizaj se vendar!« ga je nahrulil kodravec. »V grlu mu grgra. Jezus! Njegova kri mi teče za vrat! Ali ne moreš brž?«

»Hej! Kak kraj pa je to?« je prestrašeno zakričal vodnik. »Ali vidiš razvaline?«

Obstala sta. Trenutek poprej ni bilo pred njima še nič razen snežne zaveske ki se je za njo — kakor v sanjah bolnega otroka — bližala temneča

se praznosta nezasnežene planjave in se ugrezala kakor črn oblak pred vetrovi. In zdaj se je čisto od blizu videl čudno moten kup. Hipoma je zrasel iz snega Hiša v razvalinah! Tudi zaudarjalo je. Izpod razvalin se je tu pa tam vzvil dim, ki je zamrl, brž ko je buknil, pa se spet znova prikazal.

Moža sta strmelca nemih obrazov. Gledala sta pač, a ko brez občutka. Prečudno je bilo vse to! Planinska krčma je bila le še kadeča se razvalina.

»Ni je več,« je zdihnil vodnik.

»Kaj?« je zavpil kodravec. »Da je ni, praviš?«

»Da. Pogorela je do tal. Mar ne vidiš?«

»Tako?«

»Bog se nas usmili! V kakšni zagati smo!«

Kodravec je na lepem togotno zakričal in se z bremenom opotekel naprej. Drugi je široko zazeval, zajel na moč sapa in trudno pobelil glavo na prsi. Potoglavil je naprej, vlekli puško za seboj po snegu in trepetaje s spodnjo ustnico stresal z glavo. Kakor kamijast je začel polglasno prepevati. Okoli razvalin so bili ljudje. Ko sta moža z umirajočim tovarišem bila že tako blizu, da so

ju opazili, so ljudje obstali in se zazijali vanju. Na česti pred hišo je na poveznjenem sodcu sedela ženska. Bila je mršava, dolgega šiljastega nosu in redkih črnih las. V laseh, ki so ji zmršeni viseli po tankem vratu, so bile zataknjene vlasnice. Plašč je imela zapet in ramena ogrnjena z moškimi povrniki. V desni roki je za krajec držala klubok z rdečimi prsti. Zraven sta stala čudno oblečena in zavita deček in deklica. Bila sta mršava in šiljastih nosov kakor mati, ki sta se je tiščala. Neki mož je vlekli nekaj iz okna podrite hiše, drugi pa je molel glavo skozi okno. Nekaj je bil podal. Tretji je desno od hiše nakladal pločevinast zaboj na voz, ki je bil vanj vprežen konj. Tako so bili in zijali v prišlece.

»Bog daj!« je pozdravil kodravec, ko se je ustavil blizu ženske.

Nihče ni odgovoril. Tudi njegov tovariš se je približal in se opotekel k ženski, ki je sedela na poveznjenem sodcu. Otroka, ki sta od strahu molčala, sta se skrila za mater. Stisnila sta se k njej in neslišno nekaj mrmrala.

»Ali ste vi mrs. Galligan?«

»Sem,« je topo in mrzlo odvrnila ženska. »In kdo ste vi?«

»Republikanski vojak,« je pojasnil kodravec. »Z nama je umirajoči tovariš.«

Varno je položil ranjenca na tla. Nihče ni spregovoril in se zganil. Snežilo je še zmeraj.

»Mama, mama!« je zakričal otrok. »Glejte, krvav je! O! Mama!«

Otroka sta na ves glas zajokala. Umirajoči je opetel z rokama okoli sebe in mrmral. Kri se mu je udrila in lila iz njega.

»Za Boga svetelga!« je zavpil kodravec. »Mar ste razbojnik, da se nihče ne prestopi? Ali ne more kdo po zdravniku? Ali ni v hiši nič?«

Sklonil se je nad umirajočega; z obema rokama ga je oklenil in hripavo prigovarjal:

»Le mirno, poveljnik. Pri vas sem. Jack, pomagaj in zategniva mu obvezo.«

Vsa iz sebe sta se oba začela ukvarjati z umirajočim poveljnikom. Otroka sta jokala. Umirajoči je blaznil:

»Pogum, fantje! Vztrajajte! Dobro...«

Vse moči je napel, da bi se usedel. Odprl je usta, a jih ni več zaprl.

Ženska je namršena čela in stisnjenih ustnic zmedeno gledala. Moški, ki so stikali po razvalinah, so se primikali. Tudi ti so se zdeli izbegani in prestrašeni.

Kodravec je klečal zravn in šepetal: »Umril je. Bog se usmili njegove duše.«

Položil je mrtvega na tla. Kri je še vedno lila iz trupla. Tovariš se je odkril in bruhal v jok, prav ko se je hotel pokrižati. Otroci so prišli bliže in se kakor v zadregi odkrili.

»Ali je umrl?« je vprašal eden.

Kodravec se je usedel na pete.

»Umril je. Prekleta naj bo ta deželica!«

»Povejte! Kaj se je pa zgodilo?«

»Zaseda — tu zadaj. Našo četo so ugonobili. Ali nimate v hiši prav nič?«

Ženska se je vreščaje zakrohotala. Otroka sta nehala jokati.

»Če je kaj v hiši, ti podnevni ropar?« je zakričala. »Sam poglej! Hiša je črna razvalina. Le pojdi noter! Pa vzemi, kar dobiš!«

»Roparji!« je vzklilil vojak, ki je bil jokal. »Pojdiva, Curly! Pomagaj! Ropar nisem! Bog! Dajte mi pit! Kaj jesti! Kristus! Umrli mi je!«

Vstal je in se prestopil kot pijan. Kodravec ga je zadržal.

»Jack, bodi pameten!«

»Le oglejta si, kaj ste storili!« je vriščala ženska. »Hišo ste mi pogrnali v zrak! Vaša vojaka mi je ugrabila dom in denar! O Bog! Zakaj se nebo ne zruši name!«

»Mi vam vendar nismo razdeljali hiše!« je zavrnil kodravec. »Od jutra smo iskali zavajala in tavali po gorah. Ženska, vsaj tisti, ki so umrli zate, bi morala spoštovati!«

Ženska je pljunila in siknila vanj: »Naj mrjlo! Zame ne mrjole!« je izbruhnila. »Ze tri leta me ugonabljate! Venomer se bijete, zdaj tu zdaj tam, pa ropate in odganjate pošene popolnike od mojih vrat! Tri dolga leta je bila moja hiša odprta vsem, zdaj se pa celo tu koljete ko stekli pesi!«

»Jezik za zobe!« se je zadržal histerični vojak in hotel pobrati puško.

»Stoj!« ga je okriknil eden od moških. »Ona že ve, zakaj govori! Ona že ve!«

Mož je razburjen opetel z rokama in začel razlagati, ne da bi ogovoril prišlece, ampak svoje znanec:

»Danes so prišli v krčmo najprej republikanci, mi je povedal Galligan. Srečala sva se na cesti, ko je šel po Mc Gilliganov avtomobil. Dejal mi je, da so prišli republikanci, potlej... potlej pa še vladni vojaki, in začelo se je streljanje. Ženakam in otrokom so veleli pod belo zastavo. Toliko, da me niso ustreli, ker sem vzel pod streho vstaje, mi je položil. Hudo je. Človeka ustrele ponoči ali še huše, odpeljejo ga na avtomobil. Bog ve kam! Da ga ubijejo in vržejo v jarek! Pa vendar nima nihče od nas pri vsem tem nič opraviti. Bog mi je priča, da ne lažem! Tri mišje daleč sem prišel v snegu, ko sem srečal Galligana. Njo in otroke bom v Mc Gilliganov avtomobilu odvedel k teti Juliji, mi je rekel.«

»Kam so pa odšli?« je vprašal kodravec.

»Tukaj sem našel že vse v razvalinah,« je nadaljeval mož, pljunil v sneg in se okrenil k ženski. »Galligan mi je rekel, da so naredili to z bombo. Pravil mi je, da je bilo tedaj v hiši šest mož in da so bili vsi ranjeni. Dva je ubilo. Odnesli so ju na vratih. Vse so zvelkli v avtomobil! Še Galligana so hoteli vzeti! Tako, zdaj veste. — Blagoslovljena Devica, obrni svoje oči v nas!«

»Dale!« je vzdihnila ženska. »Dvajset let sem bila v tej hiši, vse odkar jo je oče kupil od John-nyja Reillyja in se odselil iz vasi.«

»Dvajset let,« je ponovila.

»Od danes za naprej bo pač marsikdo hodil žejen po tej gorski poti,« se je oglasil nekdo.

»Ali nam res ne daš nič jesti?« je zavpil histerični vojak in se skušal iztrgati kodravicu, ki ga je še zmeraj držal.

Nekdo je zagodrnjal: »Tu ni nič, doktor se ne vrne Galligan z avtomobilom. Bržčas je že na poti.«

»Torej so vse zaleli,« je momljaj kodravec. »Vse!« so potrdili trije hkrati.

Sedi, Jack!« je velel zdaj kodrolasi.

Potegnil je tovariša v sneg in sedel kraj njega. Glava mu je omahnula na prsi. Ostali so zlobno brezoblično motrili zbegana, izžrpana vojaka in pa mrtvega. Gledali so sovražno. Nepremično in molče so strmeli vanje, a v njihovih očeh ni bilo usmiljenja. Gledali so ju tako resno okrutno, kakor opazujejo otroci mučeno žuželko ter potrpežljivo in hladnodušno, kakor bi opazovali poginjajočo pošast.

Kodravec se je moral zavesti, da ga ogledujejo. Zakaj dvignil je glavo in se skozi naletavajoči sneg bistro zazrl vanje. Vse je bilo tiho: le konj, ki je žvečil seno, je glasno škrljal s čeljustmi. In sneg je padal in v medleči svetlobi zakrival grehe sveta.

Vojak, ki se doslej ni zdel ne boječ in ne utrjen, je na mah obupal. Našobil je ustni in pri-

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kursu. Vri vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše ček. račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: številka 1458-68, Ned Dienst; Luksemburg: številka 5907, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

pri oči. Celo se mu je namršilo in nosnice razsirile.

»Nič več ne morem!« je kričnil. »Nič ne pomagaj. Poslušajte, ljudje! Poslušajte koga poveda, da sva tukaj. Naj naju vzamejo. Naveličan sem bojevanja. Nič ne pomagaj.«

Nihče se ni ganil. Nihče se tudi ni zmenil za žum, ki se je v tem začel s ceste. Negibni so molčali celo še tedaj, ko se je prikazal vojaški tovorni avtomobil. Na avtomobilu so bili vladni vojaki. Puške so imeli naperjene. Počasi so vozili bliže. Potlej so hrumno poskakali z voza in pritekli sem gor.

Oba republikanske vojaka sta dvignila roki, a nista vstala.

»Roparji!« je zavreščala ženska. »Vse vas sovražim. Roparji!«

Njen mož se je pripeljal z njimi. »Mary, v avtomobil naju bodo vzeli,« ji je dejal. »Obljubili so mi, da bodo skrbeli za naju. Fr. Comedine je šel v vojašnico.«

»Prekleti roparji!« je mrmrala in vstajala s sodca.

»A kdo je to?« je vprašal častnik, ki je surovo zagrabil mrtvega.

Dvignil je mrtvečvo glavo.

»Ha!« je kričnil. »Torej smo ga končno le dobili! Hej! Fantje, na avtomobil z njim! Le naglo! Spravite vse na voz!«

Odprljali so mrtvega in ljudi. Kjer je bil ležal mrtvec, je bila zdaj velika črna lisa, ki je nanjo začelo snežiti.

Odprljali so vse, tudi konja in voz. Po strmi gorski poti so odšli v temno dolino, kjer ni snežilo. Na gorski planoti pa je bilo spet vse tiho.

Ostalo ni nič ko črne razvaline in črna lisa. Nočilo se je in snežinke so se kakor nežni beli cvetni listi usipale na te razvaline in to črno liso.

(Angleško: Liam O'Flaherty)

Zagonetna kitajščina

V New Yorku so nekega Kitajca prijeli, ker je bil osumljen umora. Ubogi fant je bil nedolžen. Sodnik ni razumel kitajščine, ubogi rumenopolti fant pa ni znal niti besedice angleščine. Zato je moralo sodišče poklicati na pomoč še drugega Kitajca, ki je bil za tolmača.

Sodnik je prebral precej obširno obtožnico in nato zaukazal: »Razložite obtoženco, česa je obtožen!«

Tolmač je slušal. Kitajec ga je pazljivo poslušal in se globoko zamislil; slednjič je odgovoril: »Hatohi!«

»Kaj je rekel?« je vprašal sodnik.

Tolmač se je prijel za glavo in je začel: »Prav, gospodi! Rekel je, da dne 15. septembra sploh ni bil v New Yorku. Takrat je bil v Čikagu, pri mistres Dupont, neki ljubki Francozinji, ki stanuje na 12. aveniji, št. 138, blizu Mičigenske avenije. Mistres Dupont je priredila zabavo v čast svoji nečakinji, ki je bila prejšnji dan prišla iz Pariza. Obtoženec se zaklinja, da je bil takrat, ob treh ponoči, na tej prireditvi, kjer je plesal z meči. Imel je velik uspeh in zato so ga nato še prosili, naj zapoje še nekaj pesmi o Rumeni reki. In je zapel »Kitajsko modro noč!« in »The valovec in še druge. Šele ob štirih je z drugimi gosti vred odšel iz tiste hiše. Zunaj je čakalo nanje dvajset avtov in vsa družba se je z njimi odpeljala v Saint Louis, kamor so prispeli ob desetih dopoldne. Družba je popivala do opoldne in Kitajec je moral spet predvajati to in ono. Ob treh so se odpeljali nazaj v Čikago, kamor so prišli ob devetih... Obtoženec torej izjavlja, da mu je bilo že telesno nemogoče, da bi bil izvršil ta umor, saj je bival ob tistem času več milij daleč!«

Tolmač je utihnil, si obrisal pot s čela in je pogledal sodnika. Ta je bil že precej nejevoljen; tudi prisodnika se je polotila že precejšnja razburjenost.

Sodnik je nekaj časa premišljal, nato je dejal: »V redu. Vprašajte Kitajca, ali bi mogel privedi dve priči, ki sta bili takrat na tisti večerji z njim v Čikagu.«

Tolmač je prevedel vprašanje. Zdaj pa Kitajec niti malo ni pomišljal, ampak je zažubodral: »Havimajohalittakotala Javataja Hajhi Kola Kajo-tami Lapatikakava Silahihibatakavata Kalipahohitavi...«

Tedaj ga je prekinil sodnik, ki mu je že znoj curjal e čela, rekoč: »Za božjo voljo, tak ustavite vendar tega vragljega Kitajca! Kaj je pa zdaj načeval?«

»Na vaše vprašanje je odgovoril, gospod sodnik!« je odvrnil tolmač.

»In kaj je rekel?«

»Gospod sodnik, rekel je: Dale!«

(Douglas Fairbanks.)

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Nak, kej taga pa še ne. Kene, če b tla jest zdej zbol, b moga pred Frtaučkuga Gustina za duvulejne prost. Jest na vem, kuku je tu, de ni tud še puvedu, če b ga žiher ustnen prusila, al b moga šriftli prošna uluži, pa tak in tak štempel na prošna prpopal, če čem, de bo držala. Lde boži, puvejte m, če ni tu prenaumen. Sej nē na rečem. Frtaučku Gustl sa res en velek gspud. Keder nimaja slučajen kače u varžet, hodja že tku pukone pu Iblan, koker de b mel četa Iblana s Kurja vasio in pa s Krauja dulina puvh u štant. Keder nñn varžet bl votel dunaja, se pa držaja, koker Pust na prat. Jest b s nekol na mislela, de je kašen tak gspud na tem svet, de b ga mogel hodet Iblančani prost, če sa žiher en gvisen čas bouni. No, zdej pa vem, de sa tud tak vesok gspudi med nam. Ampak, jest jim bom že ta dumeshija z glave zbila. Jest se na pestim ud nubenga kumandiral. Sej nisem več utrok, sej sem vender že udrašena ženska. Bote videl, kuku bom jest naredila. Koker bo Frtaučku Gustl umeru, pa bom prou glih tekata nalaš tud jest umrla. Men je useglih, če prou Gustl ud sam jeze iz kože skoč zavle tega. Pa še druge štelčekke mu bom jest našpilala, pa nečem, de b že pred zvedu. Tu ga bom še tku zjezila, de bo pihu, koker gad. Bo že še vidu, kua s je na glava nakupu. Tku mu bo že žou, de je z mana navskriž prou, kulker ma las na glau. Sej me puznate, de sem jest ena mirna ženska, če me nubeden na ujezi. Če me pa ta al pa u ujezi, sem pa še jih ket gad. Jest grem usakmu puštenmu človek rada na roka, če me pros za pumuš. Še sama s morem večkat ud ust ket prtgat, de sojmu bliženmu pumagan. Pa bo mene en takla, koker je Frtaučku Gustl, nazaj zapustaulu.

Jest Gustline tud zdej nalaš puvem, de na bo mislu, de se ga kej bujim, de sem mela tud jest zadenč žoučne kamne u čevch, koker m je dohtar reku. Če je tu res, pa glih na vem, koker on tud na ve. Dohtari se tud učaseh zmotija, koker se usak drug človek zmot. Sej sva mela z Gustlinam lohka tud kej druga. Na trehust jest nisem mela nē napisan, pa Gustl mende tud ne. Če sem mela pa res kamne u čevch, koker je dohtar reku, jih pa nisem mela prou nē mn, koker jih je mon Gustl. Na tu grem z usakmu staut kulker če. Pa jest nisem bla tku umazana, da b jih šla kar hiter pu mest ukul predajat. Če se boja kerkat te kamni nual za ceste flajštrat, jih bom dala cestnem udhor kar brezplačen na razpudajne. Ampak tu s bom pa že naprej izguvarila, de se bo moga tista cesta, ki se bo z mojem kamnem pullajštrala, tku krstet, koker sem jest kršena. Jest na maram, de b m u zahvala za moja pužrtvuválnost, nazadne ofral kašna kurja steza tam dol k u Dvic Mari u Pul, koker je norenhaus. Buh na praden, de b men kej taga naredel. Jest čem voreneg česta al pa raj nē. Še ta narraja b mela kašna taka cesta, de b se lohka na ne usak let ene parkat priredu kašen tek ujedineja, al pa kej druga taga, u moja čast in pa u čast lepe naše dumuvine. Gustl nej pa hod ejo kamne punujat punoč ukul pu gustlinah in kavarnah, koker tist hruvatarji soje lošenke. Če mu nubeden na bo tou nē zajne dat, nej jih pa lepa sprau, pa mu boja Iblančani enkak z nñ kašen lep spumenik pustaul.

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

Ja, tu vam morem pa še useglih puvedat, kuku sem se mela med moja bolezenja, de na bote mislel, de je ta reč tku ajnfoal. Šeer sem mislela, de boja že naš časupisi puročal, kuku se kej pučutem. Sej, če kdu ud ta viši gspode zbuli,

No, za dons sem jih Gustline mende že glih za ta prva putreba dost puvedala. Če me še na bo pustu prgmah, se bova pa še bi pu dumache pumenila. Zdej vam bom raj kej druga puvedala, de na boja mogel lde reč, de m na gre nē druga pu glau, koker Gustl.

zvema usak dan, kuku je z no. Glih zadenč sem brala en tak puručil, ke sa časupisi puročal, de se mu je že na bulš ubril. Prec drug dan sa mel pa usi naš časupisi parteliste ud nega. Sevede, lde sa se pol iz tega nora delat, ke sa naumen. Sej vender usak človek ve, de je svet ena souzna dulina. Asten, če se človek začne za na un svet prpraulat, se mu ja na bulš ubrača. De je naša zemla res ena souzna dulina, je tud tu en jasen dukaz, ke se usak človek pret, ke zagleda luč tega sveta, začne jokati in se emert, koker de b ga iz kože deval. Jest še nekol nisem slišala, de b ta al pa un, ke pride na svet, začne prepevat in pa uriskat ud vesela, pa če sa prou negau starši milijunari. Vite, če se pa ta al pa un začne pušlavlat ud tega sveta, je pa kar tih. Jokaja se pa za nim tist, ke jih je zapustu u te souzne dulin. Sevede tist, ke prakujeja, de boja za nim ket puvverbal, se jokaja zavle leuša. Tist, ki nimaja nē un nega za prčakvat, se jokaja pa zavle tega, ke boja mogel še naprej u te souzne dulin brunda touč.

No, zdej je pa res že zadost ud te bulezni. Če bom še kej doug ud belezen žlebedrala, bote začel še vi jokat. Men že souze lezeja not dol pu brad. Veste, de bulan bit b blu še precej lušten, če b človeka nē na bulel. Če sem zdrava, se nubeden še na zmen ne zame. Zdej, ke sem bla bouna, sem mela pa ud zgodenga jutra pa tu trde nuči zmeri tulk eneh ubisku, de me je kar groza. Usa žlahta, ta narann du trinajstga kulena, me

je usak dan ubiskvala. Kar drejn je blu pr men. Še pu štengah in pa pu vež je blu zmeri pouhen, koker na kašem vulunem shod. Še pulci se je začel tu frdehtik zdet tku, de je blu zmeri pouhen detektivu ukul hiše. Sej je blu res navaren za videt tulk ldi ukul naše hiše. No, pol ke sa zvedel na pulci, de mam žoučne kamne u trehuh, me pa nisa več vahtal, ke se za žoučne kamne pulcija na zanima.

Tu me je še ta narbl skrbel, kuku bo z mana, k emed bulezno na bom zvedla nubeneh nuvic. Mene pa, pu pravice rečen, glih nuvice se ta narbl pukone držaja, druga dobega tku nimam na tem svet. No, pa nuvic sem še več zvedla u soj bulezen, koker pred ke se mbla še zdrava. Če b vedla, de bom dle bouna, b začela še clu družinsk, al pa kašen drug tednih izdajat.

Zadenč sem še clu zvedla, de bo zdej u kratkem enkak turističen klub »Skalak« priredu ena prou zanimiva tekma. Šeer ni blu tu u nubenen časupise za brat Murde nisa nē zvedel, al sa jih pa vulitive tku zmesale, de nisa mogel na nubena druga reč več mislet. Jest sem zvedla use tu kar pud ruko. Ampak čist iz zanesluga, al verodostojna vira, koker se reče, keder se nē tu prauga na ve. Namreč turističen klub »Skalak« je skleno, d ebo zdej enkak priredu zanimiva plezalna tekma. Ta tekma se bo pa vršila pu severn sten useučiliske knižence, ke sa ja sezidal tam u Gradiš. Kdur bo ta peru prplezu gor du streh, bo dubu za nagrada en velek krancel. Tu pa nisem mogla zvedet, al bo ta krancel iz lorbarja, koker se pu navad dajeja odlikvancem, al bo kašen krancel fig. Pa tu se bo že še zvedel. Če dons ne, pa jutur. Tku, zdej pa adija za dons.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

K. N.

Tehnika:

Uplinjač

Odkar je bil zgrajen prvi uporabni eksplozijski motor, je postalo poleg konstrukcije motorja samega pereče tudi vprašanje goriva in priprave goriva. Danes je laiku še najbolj poznan bencinski motor. Pri tem pa največkrat ne mislimo dosti, da se je bencin, kakor ga poznamo danes, začel pripravljati šele z vpeljavo eksplozijskega motorja. Do tedaj pa so od vseh produktov, ki so jih pridobivali iz nafte, še najbolj uporabljali petrolej, in sicer za razsvetljavo.

Za motorje moremo uporabljati z uspehom le tisto gorivo, za katerega je bil motor izdelan. Cenejša goriva zahtevajo največkrat naprave, ki podražijo izdelavo stroja samega. Pa ne samo to. Pri izbiri motorja se moramo ozirati tudi na namen, ki mu bo motor služil. Praksa hoče n. pr., da je za lažja motorna vozila najprimernejši bencinski motor, dočim se za težja vozila vedno bolj uporablja tako imenovani Dieslov motor. Ki se vedno bolj vpeljuje zaradi tega, ker rabi sorazmerno manj goriva za isti učinek kot bi ga porabil bencinski motor in ker je gorivo cenejš.

Poraba goriva je seveda odvisna od tolikih faktorjev, da je nemogoče imeti pregled preko vseh problemov, s katerimi mora računati inženir-konstruktor. Eden izmed takih važnih problemov je priprava goriva v stroju samem.

Vemo, da bencin bencinskega motorja ne priteka naravnost v cilindri stroja, ampak da se v posebni napravi — uplinjaču uplini, to je, da

se potrebna količina bencina spremeni v pare in pomeša z zrakom v pravilnem razmerju, ker šele pravilno pomešana pare ugoravajo v cilindru motorja. Precej težav je bilo treba premagati, da se je posrečilo izdelati take uplinjače, ki dajejo ob vsaki brzini stroja in ob vsakem premenu pravilno zmes.

Prvi uplinjači so bili tako izdelani, da je tok zraka prešel skozi posebno posodo, napolnjeno z bencinom, preden je vstopil v cilindri. Zrak je vstopal v posodo skozi posebne dovode v dnu. Zračni mehurčki so se v bencinu navzeli hlapov in na ta način je nastala potrebna zmes bencinskih par in zraka.

Opisani uplinjači so delovali zelo nezanesljivo. Zlasti v hladnem in mokrem vremenu kar ni bilo mogoče spraviti motorja v tek. Tako so pozneje začeli izdelovati uplinjače, pri katerih je tok zraka iz posebne sapnice potegnil bencin. Bencin je pritekel v tankem curku, se je v zraku razpršil v drobne kapljice, ki se zelo hitro spreminjajo v pare. Plinjači te vrste se uporabljajo še danes.

V zadnjih letih pa se delajo poskusi, da bi se uplinjač sploh odpravil. Namesto da se gorivo najprej spremeni v pare, naj bi se s posebno črpalko ubrizgalo naravnost v cilindri, da bi se tam razpršilo in uplinilo. Do sedaj so izdelali že več večcilindričnih letalskih motorjev na ta način. Pokazalo se je, da se je bilo pri tem porabilo manj goriva kakor pa z uplinjačem, pa tudi upravljanje stroja je bilo mnogo lažje. V izdelavi bencinskih motorjev se nam torej obetajo še zanimive novosti.

Razvezano snopje

Gledališče

Gledališče je nastalo v Atenah v svoji prav značilni grški obliki, ki se je razširila po vsem svetu. V 5. stol. pr. Kr., to je v klasični dobi grške drame, Atene še niso imele stalnega gledališkega poslopja. Samo prizorišče v Dionizijevem svetišču je bilo vedno na enem in istem mestu. Najbrže je bil tudi stalen prostor v obliki kroga za plesanje zbora. Poslopje za oder in gledalce je bilo za vsako uprizoritev postavljeno iz lesa in nato zopet po končanih predstavah razdrto. Šele ob času Likurga, 338 do 327 pr. Kr., so postavili kamnitno gledališče, ki je ostalo v raznih spremembah še do danes. Ta ima prostor za zbor v obliki polkroga. Okoli tega polkroga so bili sedeži v obliki stopnišča. Naslonjal ni bilo in so bili sedeži večinoma vsekanj v skale. Ista stopnica je bila hkrati kot sedež in prostor za noge onega, ki je sedel na višji stopnici. Te polkrožne vrste so bile presekane s stopniščem, po katerem so prihajali gledalci na višje sedeže. V spodnji vrsti so bili marmornati sedeži za svečnike. V gledališču in tudi na sedeže so ljudje prišli skozi dva oboka do vhoda, v sam gledališki prostor. nato mimo polkroga, to je prizorišča, po stopnišču vsak k svojemu sedežu. Na nasprotni strani polkroga, to je na ravni strani, je bila scena, ki je v dolgi zgodovini antičnega gledališča doživela mnogo sprememb. Stena za sceno je bila v začetku prav skromna. Ta stena je doživela v teku časa vedno večji pomen. Postala je gibljiva in se je nadomeščala s kulisami. Prvotno je bila stena skromno okrašena, bila pa je vedno bolj bogata in razkošno opremljena. Glavni deli antičnega gledališča so približno taki, kakor jih imamo še danes. Glavna razlika je edino v tem, da tedanja gledališča niso imela streh. Ker so bila tedanja gledališča nizka in brez streh, je gledališki obiskovalec imel tako tudi lep pogled v prirodo. Pokrito gledališče se je po grško imenovalo odeion, po latinsko odeum. Prvotno je služilo za glabene, pozneje pa tudi za gledališke prireditve. Primer takega gledališča je še danes v Atenah, ki ga je podaril Herodes Attikos okoli 150 po Kr. Atencem. Gledališča so tudi služila za narodna zborovanja in sodne razprave. — Rimsko gledališče je popolnoma odvisno od grškega. Prvo gledališče iz kamna je zgradil Pompej I. 55. pr. Kr. Tudi to je deloma ohranjeno. Najbolj je ohranjeno ono, ki ga je začel graditi Cezar in dokončal Avgust. Najstarejše ohranjeno kamnitno gledališče ni v Atenah, marveč v Sirakuzah, ki je iz pete st. Najboljše ohranjeno pa je v Epidauru. Po velikosti so imela ta gledališča včasih prostora za 6 do 7 tisoč in tudi za 10.000, Pompejeva pa za 12.000 gledalcev. — Povsem različna so gledališča, ki jih imenujemo amfiteater. V gledališču, kot že zgoraj omenjeno, so bili sedeži v polkrogu, pred sedeži pa je bila scena. Amfiteatri pa so imeli obliko elipse in so bili sedeži v obliki elipse okoli arene. V amfiteatrih so se borili gladiatori in so se tam vrizarjale borbe z zvermi. Pozneje, za časa preganjanja kristjanov, so bili amfiteatri prizorišča nečloveškega mučenja kristjanov.

Šah

Božični turnir v Hastingsu je končal z zasluženjo zmago mladega madžarskega vele mojstra Szaboja. Od 9 partij je le tri remiziral, v ostalih pa zmagal. Pustil je za seboj za celo točko vele mojstra Euweja in našega vele mojstra Pirca celo za točko in pol. Ta uspeh mu bo brez dvoma pomagal, da ga homo kmalu mogli zasledovati v borbi s kandidati za svetlovno prvenstvo na najmočnejših turnirjih. Za Euweja je drugo mesto še uspeh, ker na turnirjih on ni tako nevaren kot v matskih, za katere se je posebno izvežbal. Naš vele mojster Pirc je po slabem začetku rešil še častno mesto v dobrem finishu, v katerem je še ujel holandskega mojstra Landaua.

Dr. Euwe — Landau.

1. d2—d4, Sg8—f6 2. e2—c4, g7—g6 (zanimivo je, kako prihajajo med šahovskimi mojstri v modo razne otvoritve. Grünfeldova obramba je že dolgo znana in je bila že večkrat potisnjena v ozadje, sedaj pa postaja vedno bolj priljubljena in jo več mojstrov uporablja z uspehom. Ta partija je za otvoritev Grünfeldove obrambe zelo važna, ker vzame mnogo strupa Bolvinikovi potezi Dd1—b3, 3. Sb1—c3, d7—d5 4. Sg1—f3, Lf8—g7 5. Dd1—b3, d5×e4 (to je najmočnejši odgovor na potezo belega) 6. Db3×c4, Le8—e6 (s to potezo žrtvuje črni b kmeta. Kot pokaže tok partije, dobi črni za žrtvovanega kmeta toliko prednost v razvoju, da bi bilo za belega previdneje, da z Dc4—a4+ ali Dd4—d3 žrtve kmeta odkloni.) 7. Dc4—b5+, Sb8—e6 8. Db5×b7, Le6—d7 (črni grozi sedaj Ta8—b8, Db7—a6, Se6—b4 z odločitvijo in bela dama mora takoj nazaj.) 9. Dd7—b3, Ta8—b8 10. Db3—d1, Ld7—f5 (beli je sedaj prisojen v mučno obrambo, ker so črne figure sijajno postavljene za napad.) 11. Dd1—a4, Dd8—d7 12. a2—a3, 0—0 13. e2—e3, Dd7—d6 (beli je zaostal v razvoju in črni izrabljuje to pa drugo poslavo svojih figur za napad.) 14. Lf1—b5, Se6—d8 (s tem ponudi črni belemu še enega kmeta, ki pa ga beli ne sme vzeti, ker bi po Sd8—e6 grozilo Tb8—a8 in beli ne bi prišel do razvoja svojih figur.) 15. 0—0, Sd8—e6 16. b2—b4 (da bi preprečil črnemu e7—e5, toda poteza ima slabe strani, ker slabi belo pozicijo.) a7—a5! 17. Sf3—e5 (grozi Se5—c4, toda odgovor črne razbije belemu vse nade.) e7—e5! (sedaj b×e5 ne gre zaradi S×e5 in črni bi bil vedno močnejši.) 18. Se5—c4, Dd6—e7 (črna dama je sedaj ostala na važni diagonalni proti belemu kraljevemu krilu, kjer se kmalu pozna odstopnost belih figur) 19. b4×e

22 let po nedolžnem zaprt

Konec justične zmote - Tom Mooney in žaloigra njegovega življenja

Sodnijski primer, ki Ameriki ni dal miru

Svoboden!

Ko je tajnik Delavske zveze Tom Mooney v februarju 1917, ob koncu procesa, ki je vzburkal vso javnost Združenih ameriških držav, izginil za sivim zidovjem kalifornijske kaznilnice St. Quentin, je bil še mlad, življenja poln človek. Ko pa je v teh dneh prišel iz ječe, kjer je prebil skoraj 22 let, je 250.000 ljudi, ki so prihitali v mesto Sacramento, da pozdravijo najslavnejšega kaznjence kakor kakega kralja, videlo plašnega, sivolasnega človeka, ki se je moral opirati na lakot

bili že petdeseto, nemara že šestdeseto prošnjo na kalifornijskega guvernerja za pomilostenje.

Atentat v San Franciscu

Kakšen pa je bil prav za prav zločin Toma Mooneya? Dne 22. julija 1916 so korakali po cestah San Franciska vojaki, ki so vzklikali za vstop Zedinjenih amer. držav v svetovno vojno. Neizmerne množice so spremljale pohod demonstrantov ali pa so se gnetle po pločnikih. Mnogo jih je gledalo skozi okna, stali so na strehah hiš, viseli na drogovi mestnih svetilk. Zdajci se je razpočila bomba. Peklenski stroj je sfrčal v zrak, ljudje so se v lastni krvi valjali po tleh. Nesreča je zahtevala 10 mrtvih in 40 hudo ranjenih oseb. Vsi so bili presenečeni, ko je policija tako brž izsledila hudodelca. Po mnenju policije ni mogel biti zločinec nihče drugi kot Tom Mooney, ki je bil zaradi svojega agitatorskega delovanja v nekaterih delavskih krogih jako nepriljubljen. Osumljen je bil in tudi koj obdolžen. Naše so se pričle, ki so bile pripravljene potrditi sumnjo državnega pravdnštva, pri hišni preiskavi pa so našli bel prašek, ki so ga brez natančne kemične preiskave imeli za razstrelivno snov. Kaj je zaleglo, da je Mooney obupno zatrjeval, da je nedolžen! Priznati je le moral, da je bil kot gledalec navzoč pri demonstracijah. To pa je zadoščalo tistim, ki so hoteli njegovo pogubo; obsodili so ga na smrt.

Bukarešto ogražajo plazovi s streh. Južno vreme, ki je nastopilo po hudem mrazu, je povzročilo nevarnost strešnih plazov, ki so zasuli že več ljudi.

svoje žene in se je z odsotnim smehljajem zahvaljeval za pozdrave ljudem, ki bi ga bili najraje v rokah nosili po cestah. Po radiu, kjer je v tem hipu na milijone ljudi poslušalo poročila iz Kalifornije, je bilo slišati tihi, skoraj jecajoči in za sekunde povsem izginjajoči glas kaznjence, ki je bil pravkar izpuščen, kako se je zahvaljeval tistim, ki niso nikoli dvomili o njegovi nedolžnosti.

Wilson, Bernhard Shaw, Einstein se zavzemajo za kaznjence

Tom Mooney je prost! Vsakdo, ki je v poslednjem četrtnem stoletju zasledoval notranjo politiko Združenih ameriških držav, ve, kaj to pomeni. Preprosti tovarniški delavec je bil postal simbol, ali, kakor je nekoč dejal Bernhard Shaw, palica, ki je v njo delavstvo Združenih ameriških držav udrihalo po vladi. Znano je, da se delavstvo USA ni moglo strankarsko nikoli vplivno udeleževati politike, toda usoda enega iz njih srede je vzbujala simpatije, ki so se raztezale tudi v tabor političnih nasprotnikov. In za Mooneya so se zavzeli predsednik Wilson, ki je zahteval revizijo procesa, dalje znanstvenik Einstein, župan La Guardia, mainski škof, pisatelj Dreiser, njujorški rabin in skoraj sto poslancev, tako da so se celo v angleški spodnji zbornici oglašali klici: »Izpušтите Toma Mooneya!«

Križev pot stare žene

Navzlic temu je moral po nedolžnem obsojeni Tom Mooney čakati 22 let, preden je napočil dan njegove osvoboditve. Vsi njegovi tovariši, ki so se onkraj jetniškega obzidja borili zanj in ki so njegovo ime proslavljali po vsem svetu, bi ne bili dosegli zmage, če bi ne bilo stare žene, matere Toma Mooneya, ki pa ni več doživela končnega zmagozlasja. Mala, slabotna žena, razkuštranih, sivih las, žena delavca, ki je v večnem pomankanju vzgojila svoje otroke, je imela od leta 1917 dalje samo en smoter, osvobodjenje svojega sina. Dvakrat je napravila pot krog sveta, govorila je Kitajkam na Kitajskem, stopala je na čelu čeških, angleških, nemških in egiptovskih delavskih demonstracij, in njene izgarane roke so se oklepale table, ki je bilo na njej napisano: Tom Mooney mora biti prost! Pred dvema letoma je umrla, ko je minilo le nekaj dni, kar so ji od-

Brazilski prodajalec sadja ob reki Amazonki je razprodal sadje in se ulegel med jerbas, kjer je zadremal v njuni senci.

»Sonja Henie« — ime športnemu kraju

V Idaho, v zahodni državi Združ. ameriških držav, so sklenili, da bodo ime športnega kraja Sun Valley spremenili v ime Sonja Henie, v čast slavni drsalci.

Južno vreme — Anglija pod vodo

Po londonskih sporočilih je v Angliji nastopilo po hudem mrazu južno vreme in je zato v Angliji mnogo pokrajin preplavljenih. Nevarnost zaradi povodij je pa še povečana, ker je začel pihati hud južni veter in je kar 16 angleških in Waleskih rek prestopilo bregove. Na tisoče juter zemlje je pod vodo in številni kraji so zaradi povodnji odrezani od slehernega prometa.

Mandžukujski vojaki se vadijo z ročnimi granatami

vojne, če bi bili vsi poslušali govorjenje najbolj radikalnih oseb, ki so hotele prekiniti vsakršno zvezo z državo Kalifornijo, kjer je bil Tom zaprt, in z ostalimi državami USA, in so že izvajali tak bojkot zoper kalifornijske pridelke, da so začeli vročerkvni Kaliforniji že z orožjem groziti vladi.

Ko je Mooneyeva mati oslepela in se več mesecev ni mogla brigati za zadevo svojega sina, so bili ljudje že mnenja, da je vsa ta pereča stvar slednjič zaspala. A stara žena je šla k zdravniku, ki ji je oči operiral, tako da je v drugo spregledala in spet videla svojega sina. Leta 1933 mu je mogla prinesiti dobro novico, da bodo njegovo obtožnico vnovič in dokončno prereševali. Zares so Mooneya oprostili, toda muhasta pravna oblika nove sodbe ga je oprostila umora le ene same osebe. Ostal je spet v ječi, da zadosti za življenje drugih devet žrtve.

V jeseni leta 1938 (to jesen) pa so si mogli demokrati privrati priboriti mesto kalifornijskega guvernerja. Kandidat Olson je obljubil, da bo koj, ko bo postal guverner, izpustil Mooneya v svobodo. To je tudi storil, in Tom Mooney, ki ni 22 let videl drugega ko stene svoje celice, bo zdaj poloval po vsem svetu, a najprej je šel na grob svoje junaške matere-rešiteljice.

Leopard ušel iz angleškega vrta za živali

Iz Londona poročajo z dne 11. januarja, da je iz vrta za živali v mestu Paignton, ki je v jugozahodni Angliji, ušel dorasel leopard, ki ga do zdaj še zmeraj niso našli, davi je policija noč in dan na nogah, da bi ga ujeli, ali ustrelili. Čim je policija zvedela, da je leopard ušel, je odposlala čete s puškami na iskanje. Vso noč so se po okoliških cestah vozili stražniki z motorji. V mestnih kinematografih so oblasti zvečer opozorile starše, da je leopard ušel in da naj obdržijo otroke doma. Posledica tega opozorila pa je bila ta, da so preplašeni ljudje menili, da je leopard v hiši, čim je domača mačka poprskala na vrata ali zamijavkala, tako da so policijo večkrat po nepotrebnem pozvali na pomoč.

Nevarnost je tem večja, ker ušleli leopard ni prišel na svet v živalskem vrtu, marveč živi le pet let ondi in je v džungli dorasel. Ko je ubežal, je napadel svojega čuvaja in ga močno oklal.

Na tisoče stražnikov lovi ubegle zločince

Iz Newyorka pišejo z dne 11. januarja: Pred tednom je vso javnost Združenih amer. držav razburila vest, da so slaboumni kaznjenci iz drž. zavođa v mestu Ohio nasilno pobegnili. Ker je bil eden od teh nevarnih morilec, so vprizorili stražniki pravi pravcati lov na ljudi po vsej okolici Ohio. Lov je bil neuspešen. Štirje pobegli kaznjenci so medtem že napadli državno skladišče orožja v Omabi, ki je 1000 km daleč od Ohio.

Zločince so tem skrbneje zasledovali, ker je neki sojetnik povedal, da hoče kaznjence Haynes s tovariši umoriti svojo ženo in nekaj nepriljubljenih stražnikov. Ker kaznjenci niso imeli drugačnega orožja kot sekire in nekaj britev, so bile vse trgovine z orožjem opozorjene, da naj zapro svoje prodajalne. In zares si je skušalo nekaj kaznjencev najprej nabaviti orožje.

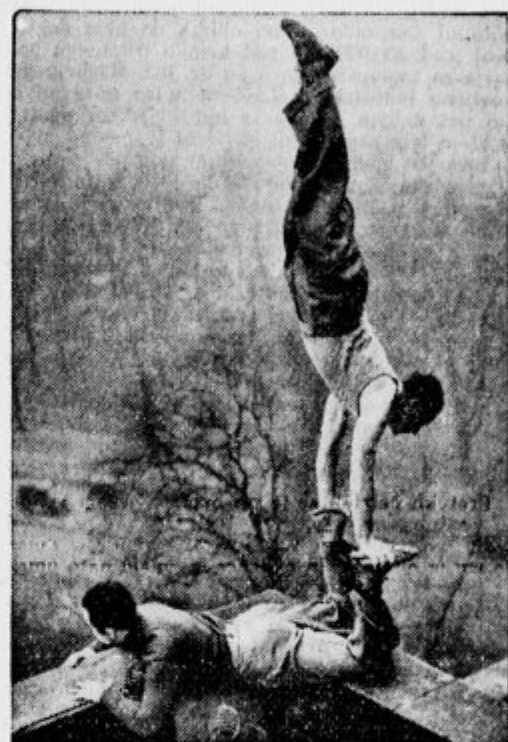
Medtem ko je bil neki Blaz na straži, sta se zaradi umora obsojena Brucks in Haynes splazila v orožarno narodne garde v Omabi, kjer so bili stotnik Kelsa, njegova žena in neki major. Haynes je z gorjačo pobil Kelso in njegovo ženo na tla, medtem ko je hotel Brucks z drogom pobiti majorja. Vendar je major pobil Brucksa, nakar je Haynes pobegnil, a Brucks je tekkel za njim.

Brucks je povedal na policijo, da je pet ubežnih zločincev ukradlo voz, ki so se z njim odpeljali v Chicago. Ondi so si z vlomi priborili orožje in so se nato s tovornimi vlaki odpeljali do Council Bluffs.

Na tisoče policijskih stražnikov je pohitelo proti Omabi, da bi tolpo polovili. Posebno nevaren je neki zamorec, Mario Pierce; petega člana tolpe, Nuckelsa, so v Clevelandu prijeli. Uradniki imajo povelje, da kaznjence dobijo žive ali mrtve v roke. Lov se razteza po vsem območju držav Nebraska in Iowa.

Vsak izgovor je dober

»Obtoženi ste, da ste našli diamantno iglo. Zakaj je niste takoj nesli na policijo?«
»Mislim sem, da je dobro, če nekoliko počakam. Morda bi ji našel par...«

Ljudje brez živcev

Na sliki sta brata William in Emlyn Jones, ki nastopata takole v Londonu v višini 30 metrov nad cesto

Sam sebi je roko odsekal

Kakor poročajo iz Newyorka, je kurjač ladje »Central High School«, Henry Donnet, izvršil dejanje, ki pač nima dosti primer. Ko je ponoči sam kuril, se je pokazala napaka na eni od orjaških peči. Čim je napako popravil, ga je na roko pritisnil 800 kg težak del peči in mu jo je zmečkal. Če bi bil kurjač čakal na pomoč do jutra, bi bil zdavnaj izkrmel. Ker si roke ni mogel drugače osvoboditi izpod orjaške teže, je z levico potegnil nož iz žepa in si sam odrezal roko in je z žico spodvezal rano tako, da ni mogla kri odteči. Nato se je privlekel do prve reševalne ladijske straže, ki ga je odnesla v bolnišnico, kjer so videli, da je bila ta operacija sijajno opravljena.

Lakota po »vicih«

»Ali že veš tisto o tistem profesorju, ki je svoji dijakom kazal dve lobanji in je trdil, da je ena od dvajsetletnega, druga pa od petdesetletnega Janez Skorca?«

»Nisem je še slišal... Povej mi jo no!«

Priloge za potovanje angleške kraljevske dvojice Angleška kraljevska dvojica bo v maju odpotovala v Združene ameriške države in sicer z ladjo »Repulse«, ki jo je videti na sliki

Odgovor

na »Odpri pismo« dr. inž. Gvida Mayerja v »Slovenec« od 1. 1. 1939

Ne zaradi pisca samega, marveč zaradi slovenske javnosti in ugleda gostilničarskega stanu odgovarjamo podpisani na »Odpri pismo« dr. inž. Mayerja, ki je bilo naslovljeno na nas tri, dejansko pa namenjeno delničarjem GPL, da bi postali vendar enkrat dovolj zbežani in dostopni za plemenite namene dr. inž. Mayerja. Te slovenski javnosti in tem delničarjem GPL dajemo z ozirom na vsebino odprtega pisma sledeča stvarna pojasnila.

Sredi 1937 je obvestil mene, dr. Roša, neki ugleden znanec iz Ljubljane po telefonu, da me želi zaradi GPL obiskati zastopnik pivovarniškega kartela dr. inž. Mayer ter me prosil, naj ga sprejemem. Kmalu nato sem prejel dopis, v katerem mi neki drugi znanec pisemno javlja prihod dr. Mayerja s priporočilom, naj se z njim razgovarjam. Ko se je dr. inž. Mayer v najavljenem času zgledil pri meni, sem ga brez nadaljnjega sprejela. Skušal mi je dokazati, da je GPL ponesrečena stvar, ki bo zahtevala še ogromnih investicij, ne da bi obetala kak dobiček ter izjavil, da bi bil s svojo skupino pripravljen prevzeti zemljišče in poslopja GPL v Laškem za neko drugo večjo industrijo, ki jo pripravlja. Prosil me je, naj vplivam na svoje tovariše v upravnem svetu GPL, jih prepričam, da GPL nima bodočnosti in jih pripravim do tega, da bi prešla GPL v njegovo, oziroma njegove skupine roke. Pri tem mi je namignil, da bom dobil za svoje »delo« posebno nagrado.

O tem sem obvestil takoj svoje tovariše Majena, inž. Uhlifa in Kovača Karla, jim tudi povedal, da mi je ponudil dr. inž. Mayer podkupnino ter jih prosil za nadaljnja navodila. Dogovorili smo se, da naj vodim z dr. inž. Mayerjem a videz razgovore in jim čim dalje zavlačem, od dr. inž. Mayerja pa si naj dam podkupnino, na katero je namigoval pri prvem razgovoru, objubiti v čisto konkretni obliki, da bomo imeli na ta način v rokah dokaz, kakšnih sredstev se poslužuje dr. inž. Mayer. Tako sem tudi postopal. Pri nadaljnjih razgovorih mi je dr. inž. Mayer obljubil »nagrade« v tej obliki, da bom dobil za svoj trud 300.000 din pod krinko triletnega honorarja za zastopstvo nove po dr. inž. Mayerju ustanovljene industrije v Laškem in še upravno mesto pri nekem uglednem industrijskem podjetju. O vsem tem sem sproti obveščal že omenjene svoje tovariše, sporazumno z njimi sem poslal dr. inž. Mayerju tudi pismo od 25. 3. 1938, katero citira v svojem »Odpri pismo«. Vse to se je zgodilo samo v namenu, da držimo dr. Mayerja v šahu, dokler ne bo prišlo na trg prvo pivo GPL. Če trdi dr. Mayer, da ga je kdo izmed nas v 1. 1937. vabil k sebi, trdi neresnico! Prišel je sam, in sicer le k meni, dr. Rošu, dočim sva ga podpisana Majcen in inž. Uhlif spoznala šele 3. 10. 1938. Tudi ni nihče od nas predlagal dr. Mayerju kako transakcijo z delničarji GPL. Razgovore je pokrenil on sam na svojo lastno iniciativo in ga nihče od nas ni klical. Kar pa omenja dr. Mayer o transakciji, zaradi katere je bila bajne položena bančna garancija za znesek 2.205.000 din zato, da bi se s prevzemom 14.000 delnic omogočilo razširjenje GPL potom ustanovitve tovarne za izdelovanje jedilnega olja in o rezerviranju provizije 400.000 din a strani neklih »naših prijateljev«, vse to smo izvedeli podpisani šele iz »Odpri pisma« dr. Mayerja, ki naj svobodno objavi dotično listino, ker bi tudi mi radi poznali imena onih »prijateljev«, ki so se brez naše vednosti, brez vsakega pooblastila GPL, pa tudi brez vsake poslovne zveze z GPL, baje spuščali v take transakcije. Pričakujemo torej, da bo dr. Mayer objavil dotično pri javnem notarju overovljeno listino. Čim prej bo to storil, tem prej bo stvar popolnoma razjasnjena.

Ko so ta navidezna pogajanja ostala na mrtvi točki, je začel dr. Mayer s pomočjo raznih svojih sodrušnikov izdajati na delničarje GPL vznemirjalne okrožnice. Te okrožnice so prejemali vsi delničarji, kar nam je bilo dokaz, da si je znal dr. Mayer brez naše vednosti in za našim hrbtom preskrbeti seznam vseh delničarjev. Kako si ga je preskrbel, to naj pojasni on sam. Ker pa smo takrat že vedeli, da bo prišlo prvo pivo GPL v promet v začetku decembra 1938, smo sklenili preprečiti nadaljnje beganje delničarjev ter z obnovitvijo pogajanj uspraviti dr. Mayerja. Zaradi tega smo konec septembra 1938 njemu sporočili, da smo pripravljene k nadaljnjim razgovorom. Dr. Mayer se je vabilu odzval, sestanek se je vršil dne 3. 10. 1938 ob 16 v Kolodvorski restavraciji v Ljubljani. Udeležil se ga je za GPL poleg nas treh še g. Kovač Karel, dr. Mayer pa je pripeljal s seboj svoja dva zastopnika gg. dr. Lučka in dr. Ogrizka. Ker smo se hoteli zavarovati pred možnostjo vsakega sumničanja s katerekoli strani, smo naprosili ljubljanskega odvetnika dr. Cepudra, naj prisostvuje sestanku kot naš za-

stopnik. Podpisani in g. Kovač smo imeli dne 3. 10. 1938 v navzočnosti dr. Cepudra že ob 14 poseben sestanek, pri katerem smo si točno razdelili vloge za razgovor z dr. Mayerjem. Midva, dr. Roš in inž. Uhlif, bi naj pri razgovoru z dr. Mayerjem kazala neko popustljivost in dostopnost za kompromis, jaz, Majcen Ciril, in moj tovariš Kovač Karel pa naj bi odklanjala vsak kompromis! Ta načrt se je tudi dosledno izvedel pri sledenjem sestanku, pri katerem si je dr. Cepudra sproti zapisoval izjave navzočih. Ne moremo za to, če je industrialec, dr. inž. Mayer naselil ter dobil prepritanje, da si med seboj nismo enotni in da bo dosegel svoj namen. Lahko nam pa verjame, da smo bili po zaključku tega sestanka zelo zadovoljni, ker se nam je posrečilo to, kar smo nameravali!

Ne v novembru, marveč že v oktobru 1938, sem nato jaz, dr. Roš, o priliki nekega razgovora dr. Mayerju omenil, da bi moral prispevati tudi nekaj za Gostilničarsko kreditno zadrugo. O tem sem seveda takoj obvestil svoje tovariše ter sem nato jaz, inž. Uhlif, preciziral ta zahtevek z zneskom 2.000.000 din. To sem storil, ker sem videl, koliko je dr. Mayerju leželo na izvedbi njegovega načrta in sem se bal, da bo pristal na vse prejšnje pogoje, ki smo mu jih na videz stavili, s čemer bi prišli v nekoliko mučen položaj. Ta naša navidezna zahteva je bila predmet sestanka, ki se je vršil 30. 11. 1938 v Laškem. Ker je dr. Mayer pripeljal s seboj svojega zastopnika dr. Ogrizka, se midva, dr. Roš in inž. Uhlif, sestanka nisva hotela udeležiti, dokler dr. Mayer ni privolil, da prisostvuje sestanku na njegove stroške g. dr. Dominik Drnovšek kot najin zaupnik. Čim je dr. Mayer ta pogoj sprejel, sva dr. Drnovška takoj počutila, da gre le za navidezna pogajanja, s katerimi se naj dr. Mayerju vežejo roke, dokler ne pride v promet pivo GPL, nakar bomo seveda razgovore z dr. Mayerjem enkrat za vselej prekinili. Dr. Drnovšek torej ni bil navzoč samo kot priča, marveč izrecno kot naš zaupnik ter je bil predhodno obveščen, da so vsi razgovori in vsi zahtevki, zlasti tudi zahtevek glede darila 2.000.000 dinarjev Kreditni zadrugi, le navidezni.

Dr. Mayer citira sicer svoj dopis od 3. decembra 1938, ni pa objavil našega odgovora od 5. decembra 1938, ki se glasi:

»Od vsega početka, odkar ste stopili pred nas, smo se zavedali, s kom imamo opravka, v čemur so nas potrdile tudi dobljene informacije. Zato so se vsi razgovori, ki so se z Vami vršili prvotno po dr. Rošu in pozneje po inž. Uhlifu, nato še skupno, vršili po predhodnem informiranju celotnega odbora in po medsebojnem sporazumu in v naprej dogovorjenem namenu in po točno določenem načrtu. Pri tem se je zasledoval cilj: odbiti in varovati se nasprotnikov z onimi sredstvi, ki so se jih posluževali oni sami, to je z zvijačo vse do tedaj, ko nam ne bodo mogli več škodovati. Vse Vaše ponudbe in vsi naši odgovori so bili znani že v naprej tudi popolnoma neprizadeti uglednim osebam, ki bodo vsak čas pripravljene to tudi v javnosti potrditi.

Vaše pismo z dne 3. t. m. nam je potrdilo pravilnost našega postopanja! Vaš ultimat prihaja tedaj pričakovano in je nad vse značilen za Vašo miselnost. Navdli ste g. dr. Mayer, ako ste upali, da bomo nasvidi Vašim obljubam ali obljubam neke Vaše imaginarne zgrupe. Čudimo se nadalje Vaši brezmerni naivnosti, s katero presojate Slovence in pa naše slovenske gostilničarje, ki so si ustanovili pivovarno iz razloga, da se osamosvojijo in da prelomijo kartel v pivovarniški stroki.

Ta cilj je dosežen! Vaš ultimat in Vaše grožnje so več kot smele, zato jih odločno odklanjamo, poudarjajoč pri tem, da Vašo zgrupno ne zastopate posebno srečno. Mi vodilni člani GPL smo imeli in imamo pred očmi čut prevzetih dolžnosti napram vsem delničarjem brez razlike in pa cilj, oživitviti idejo lastne pivovarne, kateri je treba osigurati tudi njen uspešen obstanek. Zasedujoč ta cilj nismo opustili ničesar, kar služi temu cilju. Zato smo izrekli iz Vas, kar smo potrebovali, pri čemur smo se pa vedno tudi zavedali, da bi bilo v korist konkurenci in nam, če se odstranijo vsa nepotrebna medsebojna trenja na polju proste in solidne konkurence. Zato, da ta ni naša primernejši potov.

Pričakujemo sedaj Vaših napovedanih groženj, ki jih bomo znali parirati z vso odločnostjo in brezobzirnostjo, ako ne bodo Vaši mandanti znali poiskati drugih smernic.

Z očiščanim spoštovanjem
Majcen I. r., dr. Fran Roš I. r., inž. Uhlif I. r.

Nismo krivi mi, če smo se morali poslužiti teh svojemu značaju tujih načinov borbe. K temu nas je primoral dr. inž. Mayer, ki je sicer jugo-

slovanski državljan in katoliške vere, ki pa kaže ne le v svojem obrazu, marveč tudi z načinom svojega nastopanja sledove svojih prednikov, o katerih niti sam ne bo trdil, da so bili arjel. Le na ta način nam je bilo mogoče preprečiti, da dr. Mayer ni preveč zbežal delničarjev GPL. Ta cilj smo dosegli, pivovarna je v obratu in vsa javnost ima priliko okušati njeno pivo. In to pivo je po svoji kakovosti najboljši dokaz solidnosti podjetja, najboljša jamstvo njegovega prospeha, predvsem pa najjačje pomirjevalno sredstvo za delničarje.

Dr. Mayer pravi, da je padel konsum piva v naši banovini v času od 1930 do danes od prejšnjih 120.000 hl na sedanjih 30.000 hl letno. Padel je res še pod 30.000 hl, toda zadnja leta konsum narašča in je sedaj dosegel letnih ca. 40.000 hl. Tudi ni res, da bi GPL v sedanjem stanju ne mogla producirati več kot 5000 hl piva na leto. Ta količina je preokračena že danes, v par tednih pa bo mogla GPL brez vsake zadolžitve producirati preko 10.000 hl na leto. Sicer pa zadošča v tem oziru opozorilo na eno izmed obvez, ki jo je bil dr. Mayer pripravljen prevzeti, jo omenja sam v svojem »Odpri pismo« in se glasi: »Nova skupina se obveže da izdeluje pivovarna skozi dve leti najmanj po 5000 hl piva na leto, dalje skrbeti za izboljšanje kakovosti piva ter za to, da pivovarna v Laškem dela brez deficita, če bodo sedanje gospodarske razmere trajale še naprej.« Torej priznava dr. Mayer sam, da obratuje GPL brez deficita lahko že pri produkciji 5000 hl piva na leto! Ker pa je znašala kapaciteta GPL že pri otvoritvi preko 5000 hl na leto, sledi iz tega, da je bila GPL že v začetnem obsegu po lastnem priznanju dr. Mayerja donosna.

Dr. Mayer izjavlja, da jamči osebno za to, da se bo sprovedel čeprav brez našega sodelovanja in proti naši volji njegov za delničarje baje ugodni načrt. Ker je dr. Mayer jugoslovanski državljan, mu je odprta vsa širna Jugoslavija in res ne razumemo, zakaj se je zagledal ravno v GPL. Trdi, da ga vodi le skrb za interese njenih delničarjev. Prav, toda potem ne razumemo njegove špekulacije. Z nakupom 9.000 delnic hoče dobiti v svoje roke večino doslej podpisanih delnic in postati s tem absoluten gospodar nad manjšino. Za teh 9.000 delnic je bil pripravljen plačati 4.000.000 din, ker bi plačal polovico delnic po nominalni vrednosti 500 din, polovico pa le po 400 din. Ker priznava, da podjetje že v današnjem stanju ni deficitno, da imajo torej delnice svojo polno vrednost, bi profitiral že pri nakupu delnic od »nezadovoljnih delničarjev« 500.000 din. Poleg tega bi pa postal gospodar podjetja, ki predstavlja že danes ogromno vrednost in bi lahko diktiral manjšinskim delničarjem svojo voljo. Dr. Mayer je hotel riskirati tudi 1.000.000 din kot »darilo« ubogi Gostilničarski kreditni zadrugi, poleg tega lep »honorar« za mene, dr. Roša, in provizijo 400.000 din za neznanega našega »prijatelja«. Očividno je storil tudi to le iz ideleane brige za interese ubogih slovenskih delničarjev GPL! Dr. Mayer živi v Zagrebu, je pa doma tudi v Belgradu in ima v svoji neposredni bližini dovolj prilike zanimati se za resnične žrtve raznih krstnih in nekrstnih zelenasov. GPL pa naj pusti v miru! Kot je odletel sedaj, tako bo odletel tudi v bodoče pod pritiskom stanovske zavesti in solidarnosti slovenskih gostilničarjev in delničarjev GPL. K ostalim njegovim trditvam:

1) Glede Gostilničarske kreditne zadruge: Ustanovljena je bila pred dvema letoma v pomoč slovenskim gostilničarjem. GPL nima nobenega njenega deleža, pač pa je njena komitentinja. Ravno potom te zadruge se je posrečilo GPL mobilizirati znatne zaostanke delniške glavnice pri zamudnih delničarjih brez vsakršnih stroškov za delničarje. Na obnem zboru zadruge od dne 31. maja 1938 je bilo ugotovljeno, da so kriti iz donosov poslovanja vsi režijski stroški in so neopornani le še ustanovni stroški v malenkostnem znesku 683.50 din. Pri tem poudarjamo, da sva podpisana dr. Roš in inž. Uhlif navidezno zahtevala od dr. Mayerja znesek 2.000.000 din v korist rezervnega fonda te zadruge in da se rezervni fond po pravih sploh ne more razdeliti med zadrugnike. Denar bi torej prišel v dobro le zadrugi kot taki, ne pa posameznikom.

2) Glede ostalega: Dr. Mayer seveda ni zavlačeval dobave strojev GPL potom intervenciji pri Prvi strojni tovarni v Brnu, pač pa je kot eksponent kartela podvzemal vse mogoče proti dovoljenju za uvoz teh strojev ter napravil s tem GPL in njenim delničarjem, za katere se sedaj tako zavzema, veliko škodo. Pivovarniški kartel, ki ga dr. Mayer zanika, dejansko obstoja. Če uporabljamo dr. Mayer za ta kartel ponižni naziv »lokalni sporazum pivovaren o rajoniranju«, je to stvar okusa in poslovnega naziranja. Kar pa se tiče koncesije za izdelovanje kvasa, je GPL to koncesijo leta 1932 že imela. Ker pa zaradi denarne zapore že pričetke izdelovanja kvasa ni mogla spraviti na obseg, ki bi omogočil rentabilnost, je to izdelovanje ustavila in je koncesija zaradi tozadevnih predpisov propadla. Ko pa je GPL prosila vnovič za tako koncesijo, je storil dr. Mayer po lastnem priznanju vse, kar je mogel, da tej prošnji ni bilo

Prihranek na takšah Vam plača
naše knjigovodstvo.
Ljubljana, Tyrševa c. 15. Tel. 33-38

ugodeno. Tudi to je dokaz idealne ljubezni dr. Mayerja napram GPL in njenim delničarjem!

Naša »lepa mesta« v upravi GPL! Nihče od nas doslej še ni imel nobenega dobička od svojega mesta v upravi, marveč le pota in stroške. Jaz, dr. Roš, sem moral kot odvetnik v resnici vlagati tožbe proti raznim zamudnim delničarjem, le kakih 10 tožb sem vodil sam, vse druge so vodili moji substituti izven Laškega. Moj malenkostni zaslužek pri tem je pa daleko odtehtan, ker sem opravljal za GPL brezplačno ogromno pisarniško delo in sem na lastne stroške odposlal na tisoče dopisov. Zalagal sem iz lastnega visoke takse, sestavljal listine, pogodbe, zemljiškoknjižne predloge itd., pa za vse to nisem nikdar ničesar računal. Jaz, Majcen Ciril, sem opravil že nebroj potov zaradi GPL, pa sem kril vse stroške iz lastnega žepa. Tudi jaz, inž. Uhlif, nisem nikdar niti zahteval niti dobil nič drugega kot delno povračilo gotovih izdatkov, ki sem jih imel s potovanji za GPL, čeprav sem opravil in opravljam vsa s postavitvijo in vodstvom pivovarne zvezana tehnična in upravna dela že devet let.

Tudi zadolžitve GPL naj prav nič ne skrbijo dr. Mayerja, ki naj ve, da so delničarji in člani upravnega sveta GPL močnejši, ki so si znali s svojo lastno pridnostjo in sposobnostjo, brez vseh podkupovanj in provizij ustvariti svoje današnje existenco in toliko sredstev, da so jih lahko deloma potrošili za nakup delnic GPL. V svojem lastnem interesu, v interesu slovesa slovenskega gostilničarja bomo znali vsi skupaj voditi podjetje, da bo zdravo in donosno za delničarje. Če obstoja v zemljiški knjigi zaznaba vrstnega reda za nameravano najeto kredita, se naj dr. Mayer zaradi tega ne razburja, kajti resnična višina obvez je znatno nižja. Zaradi tega so vse njegove kalkulacije popolnoma zgrešene in je napačna tudi njegova bilanca. GPL nima izgube 2.000.000 din ter ni izgubljen doslej niti najmanjši del vplačane delniške glavnice. Da se to tudi v bodoče ne bo zgodilo, zato bomo skrbeli vsi, ki nam ni za prazno govorjenje in užaljeno trmoglavljenje, marveč za resno delo, za katero bomo lahko vsak čas polagali račune. Seveda, samo delničarjem GPL, ne pa dr. Mayerju!

Onim delničarjem pa, ki bi v resnici želeli, da dajo svoje delnice iz rok, smo naproseni objaviti, da jih lahko prodajo Gostilničarski kreditni zadrugi v Ljubljani, Aleksandrova cesta 5, proti takojšnjemu plačilu. To zaradi tega, da se ne bo mogel nikdo napram sodelničarjem in javnosti zagovarjati, zakaj je prodal svoje delnice ljudem, ki hočejo našo Gostilničarsko pivovarno upropastiti. Oni delničarji, ki so na podlagi napačnih informacij morda že prodali ali objubili prodati svoje delnice, naj to čimprej sporočijo imenovani zadrugi, da se ukrene vse potrebno v njih zaščito in morebitne take dogovore o prodaji delnic razveljavi.

S tem odgovorom je polemika z dr. Mayerjem za nas zaključena. To lahko izjavljamo zato, ker je dr. Mayer s svojim »Odpri pismo« dosegel ravno nasprotno od tega, kar je hotel. Ogromna večina delničarjev GPL in celokupne javnosti je ravno zaradi tega »Odpri pisma« spregledala. Zato lahko piše industrialec dr. inž. Mayer kar hoče, javnost si je ustvarila svojo sodbo, ki je zanj vse prej kot ugodna. Ta naša javnost in zvesti deličarji naše GPL naj sprejmejo našo iskreno zahvalo za zagotovilo: GPL obstoja, že njeno prvo pivo je prvovrstno, bo pa postalo še boljše in ga bo že poleti toliko na razpolago, da se bodo mogli z njim naslajati vsi, ki jim to danes še ni mogoče.

Ljubljana, dne 13. januarja 1939.

Majcen Ciril, dr. Fran Roš, ing. Uhlif Hugo.

Dolores Vieser:

25

Podkrnoški gospod

Roman. — Poslovenil Janez Pucelj.

»Res, vaša gnada — in če bi se spremenil v smolov grm, bi ga zavohal! Človek ne bi verjel: lansko jesen, tedaj sem sedel pri planšarici gori na Peci in sem ji pomagal mesti v pinji. Kar se odpre okence in črna svinja prismoči noter. Jaz — ne bodi neumen — ji voščim dober večer. »Hoo, Tvežek! Kako ti je všeč moj rilec?« meni peklenec in izgine! Ubogi deklič je bil čisto ob moč od samega strahu! Hahahahaha!

»Kaj bo pa tedaj, če kdaj pride po te?« se zasmjeje Lenart.

Tevža si podrži šapo pred usta.

»Mi ne pride nikdar preveč blizu!« zašepeče skrivnostno. »Je že nekaj let od tega, tedaj sva se srečala v ruti. Peklenec reče: »No, Tveža, se boš moral obrniti!« Jaz pravim: »Umakni se tle!« Peklenec vli: »Sem pojdi!« Jaz pravim: »Pojdi ti sem, če si upaš!« Peklenec se popraska po buči. Jaz pa sežem v vrečo in potegnem iz nje tale pihavniček. Imam ga zmeraj s seboj, polnega svinjskih ščetin — kakor fičafaj. In ko pride peklenec bliže, potisnem rajmeželj — hohoho — to bi morali videti, kako je hudir poskočil! Ga nisem nekaj časa potem več srečal. Ščasoma pa se je spet pokazal in mi je bil sladak kakor otroku močniček. — Saj, saj — ti ne skazi veselja, samo na predebelo ne smeš biti prijatelj z njim!« Tveža je kar noro vesel, kadar vidi, da so njegove laži všeč mlademu gospodu.

»Gredo res že domov, vaša gnada?« vpraša vselej žalosten, kadar skoči Lenart na konja. »Vedel bi še za prav dobro mesto!«

»Jutri, Tveža!« reče prošt in udari lovca po rami, da se stresejo vsi usnjati trakovi.

Potem odjezdi Lenart proti Podkrnosu. Tveža pa koraca proti svoji gozdni koči, kjer pripoveduje prav do pozne noči svoji strogi stari o dobrem gospodu.

Ob nedeljah naj kristjan ne hodi na lov. Kadar pridejo časi, ko bodo dedci svete dneve preživljali na lovu, tedaj konec sveta ne bo več tako daleč.

V nedeljo pride Lenartu na um, da bo danes praznoval opat vetrinjski svoje slavje. Opoldne se še posmehljivo zasmjeje mehkužu. Toda ko se plazijo popoldanske ure tako sivo in počasi naprej in mu misel na večernico skazi dobro voljo, se skoraj odloči, da si ogleda vetrinjski čudež.

Kaj pa je na tem?

Naglo odpre okno in zakliče na dvorišče:

»Markej!«

Hlapč priskače gori po stopnicah.

»Prinesi mi črno — ne, usnjena bo tudi dobra!«

Hlapče ga začudeno pogleda, toda podviza se uslužbo. Z gospodom se zdaj ni dosti šalit; vprav včeraj še so vzdignili bič.

Markej pomaga gospodu v tesno obleko iz svetlorjavega, mehkega usnja, ki je skoraj prav iste barve kakor gospodov ponosni obraz. Pri nese mu drzno čepico in široki pas, na katerem visi na veržici kratek meč, privihane rokavice in nevarni bič.

Lenart stopi k oknu in pogleda na dvorišče, kjer že koplje Zupan, in zaukaže čudno muhasto:

»Prinesi mi Rudeša!«

Ves teden je moral ubogi revež čepeti v kletki! Zdaj, ko ga nese služabnik v sobo, sokol veselo udarja s peruti in vreči pri tem skoraj očita.

Lenart se zasmjeje in poboža modro žival. Nasadi mu naglavico, obroča pa mu ne natakne. Rudeš ljubi gospoda tako močno, da ne bi odletel od njega niti zastran najolštejšega

goloba ne. Dobro si je zapomnil, kdo mu je takrat obvezal hudo rano.

»Hej, Rudeš, danes bova obiskala prav zlahtnega lisjaka!« mu pripoveduje Lenart, kd gre doli po stopnicah. Rudeš sedi gospodu ponosno na rami in reče: »Piu, piu!« in je popolnoma iste misli.

Ob Vankerti lahko jaha Lenart. Pogovarja se s sokolom, mu da, odleti in ga spet kliče nazaj. Nato jaha spet dolge daljave in mračno molči. To žali Rudeša, da hudo ščetini perje okoli vratu.

V Vetrinji so v prelaturi že našli sveče, okna žare rdeče skozi mrak. Ob velikih vratih in na portih, kjer je še pred nekaj leti vladala svečana tišina, lenarijo danes hlapci zlahtnih gostov in zapeljujejo starega vratarja, da bi šel z njimi kockat.

Ko prihaja Lenart do vrat, priskočita dva samostanska hlapci in mu primeta stremena. Spremita ga po širokih stopnicah gori pred prelaturu v malo dvorano, kjer vidi, da zidarji in slikarji še niso dodelali. Razrušene stene so skrbno zakrite z oleandrovim grmičjem in razpraskana in oškropljena tla so nagosto potresena z zelenim listjem.

Stranske duri se odpro in Lenart mora ta trenutek požreti smeh: rjav mladenič stopi skozi duri, je oblečen v kaj čudno kratko srajco in ima zlat trak v razkuštranih, kodrastih lasih. Na dlani strahoma ziblje plitvico in klekajoča gorjanska hoya se noče nič kaj podati h klasični obleki.

Medtem ko gleda Lenart še ves oveseljen za čudno prikaznijo, odpro sluge velika dvokrilna vrata v novo slavnostno dvorano. Val luči in vonjave in barve se vlije v hladni prostor pred dvorano in šuma zmeda glasov omami za trenutek novega gosta.

Tedaj ustrumni podkrnoški prošt ponosno dostavo in stopi v dvorano, kjer se takoj obrne

mnogo tujih obrazov po njem.

Opat Virgilius, ki se mu na prsih iskri dragocen križ, mu prihihi veselo naproti.

»Salve, amice!« zakliče in razprostre roke. Lenart se malce začudi, da ga opat pozdravlja tako po domače, ko je bil vendar sam enkrat z njim, pa pozdrav opatov mu da nekaj samozvesti in tako stisne ponudeno mu belo roko kar se da prisrčno.

Pripravljali so se vprav, da bi sedli za mizo. Virgilius popelje prosta takoj na sedež blizu sredine mize, ki je bogato okrašena z rožami in srebrnom.

»Sem bil že obupal, da bi vas danes videl. Dame so se že jezile name, da vam nisem poslal še posebnega sla. Glejte, kako so zdaj zadovoljne!«

Zares se zaiskre od povsod vsečno zroče oči po plavalasem mladeniču, ki mu »božanstveni Virgilius« izkazuje toliko časti.

»Človek kar ne more verjeti, da mu je mati kmečka ženska! Lej, Berta, kako pozdravlja gospodo!« zašepeče rudečelasa Veronika Velcenska plavalasi tetki.

In čudovito lepa, blede gospa bogatega pliberskega rudniškega gospoda Hakla poda Lenartu drobno roko in se smehljaja kakor vzhajajoča luna. Ne reče nobene besede, zakaj sramuje se, da ne bi kdo slišal njene slabe nemščine, ki se ji vse smeje. Je Grkinja; jo je pripeljal mož iz Benetk. Šušlja se, da jo je odkupil od pristaniškega krčmarja, v čigar krmi je bila za plesalko. Vendar ji ni moči — in to obžaluje vse gospe na vso moč — nič več kaj drugega slabega očitati.

Ko »prošt Lenart« slednjič le sedi pri mizi in pregleda družbo, vidi, da so vsi navzočni bogato okrašeni z zlatom in dragulji in oblečeni v žamet in kožuhovino. Hipoma ga postane sram usnjene suknjiča in misli, da pač zato vse gleda nanj. Toda to je le za trenutek, ima se koj spet v oblasti.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Potnik
sprejme zastopstvo z majhno kolekcijo proti proviziji. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 534. (a)

18 let star fant
išče službo v gostilni, hotelu ali trgovini. Jože Hrovat, Reber 16, pošta Žužemberk. (a)

Mesarski pomočnik
vaje vseh del, vojašine prost, išče službo. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 537. (a)

Trgovska pomočnica
verzirana v vseh strokah, želi službo takoj ali pozneje v mestu ali na deželi. Naslov pove upravo »Slov.« pod št. 496. (a)

Perica in likarica
poštena, z dobrim spričevalom, išče službo. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 471. (a)

Absolventka trg. tečaja
mest. žen. real. gimnazije, išče službo. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Pridna in poštena« št. 435. (a)

Pošteno dekle
delavno, staro 17 let, veče običajnega domačega dela, išče službo kot pomočnica v gospodinjstvu. Zna nemško. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 601. (a)

Prodajalka
mlajša moč, mešane stroke, izveščana v manufakturi in galanteriji, z znanjem nemščine in knjigovodstva, želi nameščenja za takoj. Cenj. ponudbe uprav. »Slov.« pod »Pridna in zmožna« št. 642. (a)

Pisarniška moč
z večletno prakso, s perfektnim znanjem nemške korespondence, išče službo za takoj ali pozneje, event. tudi samo dopolnilno ali popoldne. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Korespondentinja«.

Pošten fant
želi službo inkasanta ali kaj podobnega. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Kavcija 10.000 din« št. 350. (a)

Podeželsko gostilno
oddam takoj na račun pridni in pošten natakariet, zmožni kavejce. Informacije: Sevnica Bata in Kranj, Mencingerjeva št. 8. (a)

Prodajalka
izučena v trgovini meš. blaga, pridna in poštena, želi premeniti mesto. — Voljna tudi gospodinjstvskega dela. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 499. (a)

Mlad fant
z lastnim motornim vozilom in šoferskim izpitom išče službo trgov. sluge, raznašalca ali kaj sličnega. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 500. a

Prodajalka
zanesljiva in pridna, išče mesto v trgovini z meš. blagom. — Pomagala bi tudi v gospodinjstvu. — Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Poštenje« št. 404. (a)

Iščem službo
ekladističnika, oskrbnika na posestvu ali kaj podobnega. Sem vajen vsakršnega dela, trgovskega ali poljedelskega; pošten, trezen, oženjen, star 50 let. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 575. a

Poizvedbe
Šofer Gorišek Smiljan
naj se takoj zgleda informativno Ljubljana, Tyrševa 29.

Rezervno kolo
od avta zgubljeno med Kamnikom in Ljubljano. — Oddati proti nagradi Deso, Gosposvetska cesta. (e)

Pozabljen je bil
pred mesecem v uradu ali lokalno nov svilen moški dežnik. Prosim sporočila na naslov: Bajželj, Kreditna banka, Ljubljana. (e)

Službo dobe

Viničarja s 4 močmi
sprejemem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 548. (b)

Tri krojaške pomočnike
za splošno delo — takoj sprejemem. Josip Tominec, Šmartno ob Dreti.

Več mizar. pomočnikov
za fino pohištvo sprejme Trebar Anton, mizarstvo, Zadruga, p. Križe. (b)

Kmečki par
zanesljiv, ki ima veselje do dela, se sprejme. — Naslov: Florjanska 16. (b)

Mesto poslovojdje
razpisuje Kmetijska zadruga v Vianjgori. Informacije daje načelstvo zadruge. (b)

Hlapec
samski, močan, vojašine prost, se sprejme. Ponudbe uprav. »Slov.« pod »Posten« 564. (b)

Služkinjo
pridno in pošteno, vajeno pospravljanja in kuhe, ljubiteljica otrok — išče tridianska družina. Nastop takoj. Pismene ponudbe v upr. »Slov.« pod »Sposobna« št. 551. (b)

Pisarniško moč
za odvetniško pisarno, veče stenografije in strojepljaja, sprejemem takoj. Ponudbe z navedbo zahtevkov v upr. »Slov.« pod značko »Pridna« 552

Tehnika
stavbne stroke, tudi z nedovršeno šolo, sprejemem takoj v stalno službo. — Prednost: lep nastop za obisk strank, event. nemščina, vojašine prost. — Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Pridnost« št. 474. (b)

Dober risar
za stavbne ali grafične umetne dekorativne svrhe, dobi stalno mesto, če ima lep nastop in veselje za obiskovanje strank. — Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Zmožen« št. 475. (b)

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILNI
ČAJ

Pijte samo
zdravilni
PLANINKA
ČAJ

Apoteka Mr. BAHOVEC, Ljubljana
S. br. 2007-32

Kuharica
samostojna, ki opravi vsa druga hišna dela, se sprejme. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 594. (b)

Služkinjo
na kmetijo, ki razume tudi gospodinjstvo, sprejme posestnik v ljubljanski okolici. Naslov pove uprava »Slov.« pod 439.

Sobarica
ki je služila v boljših hišah, snažna, ki zna servirati in lepo likati — se sprejme k mali družini v Kranju. Nastop 1. februarja. Ponudbe v upr. »Slov.« pod 468.

Šivilje
dobro izveščane v moškem delu, dobi takoj stalno delo na dom. Goričar, Sv. Petra cesta 29. Istotam se sprejmejo popolnoma samostojne šivilje za boljše damске obleke. (b)

Šofer
samski, trezen, pošten, izkušen in siguren vozač, dobi službo. Ponudbe z navedbo zahtevkov in s prepisli spričevala je poslati v upr. »Slov.« pod šifro »Trezen šofer« št. 510. (b)

Vrtnar
samostojen, iniciativen in vreden ter pošten, samski, dobi službo na večjem posestvu. Ponudbe z navedbo zahtevkov in s prepisli spričevala poslati v upr. »Slov.« pod šifro »Samostojen vrtnar« št. 511. (b)

Služkinjo
zmožno kuhe, vseh hišnih del, malo šivanja — takoj sprejme maločlanska družina v Ljubljani. Plača 300 din. Ponudbe uprav. »Slov.« pod »25—35« št. 582. (b)

Provizijske potnike
dobro uvedene, za znan artikel, rajon dravskega b. novina in posebej za štajersko, išče mo. Ponudbe uprav. »Slov.« pod »Provizija« 559. (b)

Služkinjo
zmožno kuhe, vseh hišnih del, malo šivanja — takoj sprejme maločlanska družina v Ljubljani. Plača 300 din. Ponudbe uprav. »Slov.« pod »25—35« št. 582. (b)

Tujskoprometno podjetje
veče, išče dobro kvalificirano uradniško moč z znanjem tujih jezikov. — Ponudbe z natančnim »curriculum vitae« in s sliko na upr. »Slov.« pod zn. »Živiljenjska ekstenca« št. 560. (b)

Kuharica
erednjih let, samostojna, vajena vseh hišnih del, se sprejme v trajno službo v Ljubljano k štiri osebam. Predpogoj: značaj, zdrave in kuberne do otrok. Ponudbe s sliko na upr. »Slov.« pod »Zadovoljna« 617. (b)

Podjetnika

z bosanskimi konjički za prenos drv na lepem terenu, takoj sprejemem. Miklavžina, Braslovče. (b)

Gostilniško kuharico
samostojno, mlado, za gostilno v Kranju, sprejemem takoj. — Naslov v upr. »Slov.« št. 661. (b)

Prvovrstni mojstri
in pomočniki, dobro izveščani v izdelavi damskih plaščev dobe stalno delo pri »Elite«, konfekcija — Prešernova ulica 7. (b)

Krajevne zastopnike
za prodajo brizgalnic za zatiranje škodljivcev na trti in sadnem drevju ob primerni proviziji išče Express Zagreb, Ilica 106. (b)

Knjigovodjo
veščega, sprejemem za lesno trgovino. Prednost upokojenci. Dela malo. — Ponudbe na naslov: Majcen, lesna trg., Mokronog

Trgovski pomočnik
se sprejme v trgovino dvokoles. raznih strojev in njih delov v Ljubljani. Ponudbe s točnimi podatki poslati na upr. »Slov.« pod »Zmožen« št. 591. (b)

Pisarniška moč
z znanjem strojepljaja, stenografije ter vseh pisarniških del, išče primerne namestitve. — Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Pridna in hvaležna« pod št. 593. (b)

Samostojno uradnico
za pisarniška dela, zmožno tudi nemške korespondence, sprejme za takojšen nastop lesna trgovina. Ponudbe z zahtevkom pri popoldni oskrbi na podružnico »Slov.« v Celju pod »Samostojna« 674. (b)

Služkinja
popolnoma izveščana, ki zna tudi dobro kuhati, strogo poštena, iz kršč. družine, se takoj sprejme. Plača 300 din. Oglasi se dnevno od 9—12 in od 2—6 pop. Groharjeva ulica 21, Krek. (b)

Služkinjo

ki zna popolnoma samostojno dobro kuhati, išče boljša družina. — Naslov v upr. »Slov.« št. 644.

Čevljarski pomočnik
ki je dobro vajen šivanja dela, se sprejme takoj za stalno. Niko Repe, čevljar, Spodnje Gorje pri Bledu.

Dekle
pridno in pošteno, za vsa hišna dela, ki zna tudi kuhati, sprejemem. — Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Ljubljana«.

Dekle
vajeno vseh gospodinjstvih del, sprejme dvočlanska krščanska družina. Naslov pove upr. »Slov.« pod številko 612. (b)

Hlapca
za kmečka dela in h. konjem, 30—35 let starega, najraje Gorenjca, sprejemem. Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 600. (b)

Mehanik
za kolesa in šivalne stroje, z večletno prakso, po možnosti vojašine prost, se takoj sprejme. Lojze Zajc, D. M. v Polju. (b)

Mlinar
za izdelavo moke, kase in jespreja, pridni in pošten, dobi službo. Vinko Flerin, mlinar, Ihan. Domžale. (b)

Obrot
Priloga se
Anton Albrecht, vrvar, Sv. Petra cesta 6, Ljubljana.

Kam pa kam?
Danes in ob vsaki priliki
zahajajte vedno le v gostilno k »Panju«, Vegova ulica št. 10, kjer le tam se boste najbolje in najceneje zabavali. Se vljudo priporoča in vas vabi Tone Huč.

Vajenci

Pekovskega vajenca
sprejemem takoj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 545. (v)

Mizarskega vajenca
sprejemem v vso oskrbo. — J. Japelj, Drenov grič 51, Vrhnika. (v)

15 letni fant
z dvema meščanskima, se želi izučiti v trgovini. — Letnar Vinko, Depanja vas p. Trzin. (v)

Vajenca
sprejemem v trgovino s mešanim blagom na deželi. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 593. (v)

Učenko
za trgovino s mešanim blagom, sprejemem. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Pridna in poštena« št. 657. (v)

Učenca
za pekovsko obrt, 15—18 let starega, poštenih staršev, sprejemem takoj. — Naslov: Rupar Vinko, Železniki 39 nad Škofjo Loko. (v)

Učenec za trgovino
poštenih staršev — se sprejme v Ljubljani. Ponudbe s točnimi podatki poslati uprav. »Slov.« pod »Dobra spričevala« št. 590. (v)

15 letna dekliva
brez staršev se želi izučiti v trgovini s mešan. blagom. Če mogoče s hrano ali brez. Juvan, Ciglarjeva ulica 10, Moste, Ljubljana. (v)

Zivali
200 kg težkega prašiča kupim. Ponudbe z navedbo cene na Anton Lenče, Kleče, p. Jezica. (j)

Konje
težke in poltežke, medjimurske, za težka dela in jezo — najceneje dobavlja Julio Hoffmann, Čakovce.

GOSPODINJE, NEVESTE izrabite naših 17 belih dni To je prilika, ki se Vam ne bo nudila zopet tako kmalu

Belo blago širina 76 do 90 cm:		Din	Frotirke, velikost 0'50 x 100 cm		Din	Gradl za madrace:		Din
Sifon	3'75	3'75	Frotirke, velikost 0'50 x 110 cm	18'—	18'—	Gradl za madrace, šir. 120 cm, navadni	11'50	11'50
Dobra kontenina	4'75	4'75	Frotirke, velikost 0'55 x 125 cm	21'—	21'—	Gradl za madrace, šir. 120 cm, boljši	16'—	16'—
Fina kontenina	6'75	6'75	Frotirke, velikost 0'60 x 130 cm	24'—	24'—	Gradl za madrace, šir. 120 cm, zelo trpežen	19'—	19'—
Finl šifon	8'—	8'—	Frotirke, velikost 0'65 x 140 cm	29'—	29'—	Damast gradl za madrace	19'50	21'50
Prvovrstna kontenina	7'75	7'75	Stalnost barv je zajamčena.			Satin gradl za madrace, šir. 120 cm	22'50	22'50
Balist šifon fini	8'75	8'75	Blago za brisače, zelo trpežno			Damast gradl, šir. 120 cm, trpežen, zelo pripor.	27'50	27'50
Zelo fin in trpežen šifon	9'75	9'75	Modro blago za brisače, močno			Damast gradl, čisto platno, šir. 120 cm	34'—	34'—
Najboljša kontenina	10'50	10'50	Bel damast za brisače			Platnen gradl, črtasti, skoro neraztrgljiv	34'—	34'—
Macco šifon (iz egiptovskega prediva)	12'50	12'50	Pike za brisače			Razno:		
Original „Lillen šifon“	12'75	12'75	Pril in servijeti:			Inlet za perje, širina 80 cm	9'75	9'75
Blago za rjuhe 150 cm:		Din	Blago za prte, širina 150 cm			Macco inlet za perje, širina 80 cm	15'—	15'—
Bela kontenina (Amerikan)	13'50	13'50	Blago za prte, najboljše, širina 140 cm			Inlet, širina 120 cm	16'—	16'—
Zelo dobra bela kontenina	15'—	15'—	Barvasto blago za prte			Inlet za perje, širina 120 cm, izredno dober	20'—	20'—
Prvovrstna bela kontenina	18'—	18'—	Panama pril			Atlas gradl za blazine, širina 80 cm	12'—	12'—
Sifon za rjuhe	20'—	20'—	Karistari pril, zelo lepi, velikost 140 x 140			Atlas gradl za blazine, širina 80 cm, res fin	15'—	15'—
Izvrsten šifon za rjuhe	22'—	22'—	Beli servijeti, zelo trpežni			Atlas gradl za posteljnino, šir. 120 cm, najboljši	22'—	22'—
Platno za rjuhe	24'—	24'—	Kuhinjske krpe, močne			Gradl za moške spodnje hlače, dober	10'—	10'—
Specijalno blago za rjuhe, ki odgovarja naj- večjim zahtevam	25'75	25'75	Kuhinjske krpe, čisto platno			Marinegradl za moške spodnje hlače zelo fin in trpežen	13'—	13'—
Macco šifon za rjuhe	24'—	24'—	Prešite odeje:			Klot za prešite odeje, barvastil	15'—	15'—
Blago za kapne, širina 180 cm:		Din	Prešite odeje, klotaste, ročno delo			Klot za prešite odeje, dober, v raznih barvah	17'—	17'—
Bela kontenina, zelo močna, širina 180 cm	17'75	17'75	Prešite odeje, iz dobrega klota, ročno delo			Klot za prešite odeje, najboljši	22'—	22'—
Sifon, širina 180 cm, zelo fin	23'—	23'—	Prešite odeje, iz brokat klota, ročno delo, fina vata			Brokat klot za prešite odeje, v raznih barvah	18'—	18'—
Platno, izredno močno, širina 180 cm	26'50	26'50	Prešite odeje iz zelo dobrega klota s fino belo vato			Brokat klot najfinejši, širina 160 cm za preši- te odeje	35'—	35'—
Macco, šifon za kapne, širina 180 cm	29'—	29'—	Prešite odeje iz najfinejšega klota in fine bele vate			Brokat svila za prešite odeje najboljše	60'—	60'—
Brisače:		Din	Prešite odeje iz najfinejšega brokat klota			Oksford za moške srajce	5'50	8'75
Frotirke, male	2'75	2'75	Prešite odeje, svileni brokat			Pluplin fini za moške srajce	11'—	17'—
Frotirke, večje	4'75	4'75	Prešite odeje, svilene z najfinejšo vato			Finluplin za damsko perilo v raznih barvah	9'75	9'75
Frotirke, velikost 0'75 x 40 cm	6'50	6'50				Krasna svila za damsko perilo v raznih barvah	14'50	14'50

Opozarjamo Vas posebno še na naš naslov:

VODNE TURBINE

ZATVORNICE, TRANSMISIJE,
ZAGINE OPREME, DVIGALA

STROJNO PODJETJE ING. BORŠTNAR

LJUBLJANA-ŠIŠKA, JERNEJEVA C. 18., TEL. 45-60

Posedstva

Lepe stavbne parcele
ob Šmartinski cesti napro-
daj. Več se poizve na Vi-
dovdanski cesti št. 9. (p)

Malo posestvo
blizu Domžal, poceni na-
prodaj. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 356.

Stanovanjsko hišo
z vsemi pritliklinami —
ugodno prodaj. Takojš-
nja vselitve. Mizarstvo
Kolaric, Sp. Dobrava 23,
p. Maribor. (p)

V Kranju naprodaj
hiša: Savnikova pot 1 s
6 stanovanji, in hiša: Ko-
palska ul. 1 z 2 stano-
vanjema. Poizve se pri
lastniku Lenardicu, Kranj.

Posestvo
v okolici Maribora vza-
mem v najem. Plačam
600 din mesečno. Ponu-
be v upravo »Slovenca«
v Mariboru pod »Poses-
tvo« št. 114. (p)

Prodaj
eno najprometnejših go-
stlin v Posavju, z lepim
posestvom ter vsem in-
ventarjem. Ponudbe na
upravi »Slovenca« pod
»Dobro naložen denar«
št. 572. (p)

V Brežicah in okolici
so naprodaj hiše, krasna
stavbna, vinogradi, sa-
dovnjaki in gozdovi ter
zaokroženi deli Attemso-
vega veleposestva. - Po-
jasnila pri inž. Miklau
Otmar, Brežice. (p)

Tovarniški objekt
v Ljubljani, obstoječ z več
velikih dvorišč, pripraven za vsako in-
dustrijo, naprodaj. Pojasnila
daje: Florjančič Ludvik, -
odvetnik, Ljubljana, Tyrše-
va cesta 1a. (p)

Trgovsko hišo
pri farni cerkvi z nekaj po-
sestvi, kupim. Vzemem tu-
di dobrodočo trgovino v
najem. Dopise upravi »Slo-
venca« v Mariboru pod
»Dobrodoča 129« št. 676.

Gostilničarji in mesarji
pozor! Naprodaj je takoj
zaradi obolenosti lastnika,
pod prosto roko, enonad-
stropna nova hiša. V njej
je preko 50 let gostil-
ničarska obrt, sobe za tuje-
ce, veliko gospodarsko po-
slopje, 2 vrta za sočije, lep
sadenik, njiva, vse pri
hiši v zmeri 2 oravov, itd.
Vse v najboljšem stanju v
Ptuj, Ormoška cesta št. 3,
blizu sejmšča. Cena 700-
tisoč din. Lahko se tudi
prevzame vknjižena hipote-
ka od ptujskih denarnih za-
vodov. (p)

Hiše v Beogradu:

za 1.900.000 din

z majhno, zelo ugodno
hipoteko. Točen dohodek
310.000 din. Pritliklje in
6 nadstropij, trdno zgra-
jeno, z najmodernejšimi
komfortnimi stanovanji.
Osebo in tovor, dvigalo:

za 1.100.000 din

in 300.000 din hipoteke,
z dohodkom 180.000 din.
Nova, trdno zgražena, v
moderem slogu, z naj-
laksuznejšimi komfortni-
mi stanovanji:

za 530.000 din

in 220.000 din hipoteke.
Uprava fondov, s točnimi
dohodki 77.000 din. Nova,
izredno trdno zidana, s
stanovanji po 2 in 3 so-
be, z modernim udobjem.

Pozor!

Nasim kupovalcem pre-
skrbimo s svojo veliko
izbiro hiš in s solidnim
delom najugodnejši nakup.

Centralni zavod

Beograd
Obilicev venac 38
Palača Ta-Ta, nasproti
»Ruskega carja«
Telefon 25-764.

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno na-
obrazeni posredovalec —
Cesta 29. oktobra št. 6,
telefon 37-33, ima napro-
daj večje število parcel,
kompleksov, posestev, goz-
dov, trgovskih in stano-
vanjskih hiš in vil. - Po-
oblaščen graditelj in sod-
ni cenilec za nasvete brez-
plačno na razpolago.

Posedstvo pri Celju

z ugodnim prevzikom -
poceni prodaj. - Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 549. (p)

Vogalno parcelo

ob Jenkovi in Koritkovi
ulici, prodaj. Poljanska
cesta 47-L. (p)

Hiša z vrtom

v Vodmatu ugodno napro-
daj. Naslov v upravi »Slo-
venca« pod št. 643. (p)

Večjo parcelo

na Mirju, prodaj. Ponu-
be v upravo »Slovenca«
pod »Nizka cena« št. 634.

Štiristanovanjsko vilo

z lepim vrtom in dvoriš-
čem ugodno prodaj. —
Rožna dolina, Predjam-
ska 43. (p)

Posedstvo

srednje veliko, zaokro-
ženo, kupim takoj. Po-
nudbe v upravo »Slov.«
pod »Sončna lega« 524.

Parcela 15.000 kv. m

blizu kolodvora Dev. M.
v Polju, naprodaj. - Po-
jasnila: trgovina Dejak,
Polje. (p)

Stanovanjska hiša

enonadstropna, zelo do-
nosa, 5 minut od Glav-
nega trga, poceni napro-
daj. Ponudbe v upravo
»Slov.« v Mariboru pod
»Maribor« št. 5-29 kr. 72

Enonadstropno hišo

kvalitativnim vrtom, 1700
kvadratnih metrov, ugodno
za vrtarje, naprodaj ali se
pa zamenja za hišo v Za-
grebu. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Trnovo
595«. (p)

Ženitbe

Starejša gospodična

pridna, poštena, želi po-
ročiti starejšega gospoda z
državno ali stalno službo,
tudi upokojenca. Ponudbe
na upravo »Slovenca« pod
»Dobra gospodinja« št. 57.

25 let star fant

trgovsko naobražen s sto-
tisoč din gotovine, želi spo-
znati 20 letno dekle čiste
preteklosti, ki ima trgovino
ali gostilno. Ponudbe upra-
vi »Slovenca« pod »Srečna
bodočnost« št. 659. (2)

Mladenč

trgovske stroke, že več
let na vodilnem mestu,
se želi osamosvojiti, bo-
dis s priženitvijo ali z
nevesto, ki razpolaga z
odgovarjajočo doto in raz-
umom. Resne ponudbe s
sliko poslati upravi »Slo-
venca« pod »Spomladan-
sko sonce« 554. (2)

Posestnik

v najlepših letih, dobro
vpeljan trgovec in gostil-
ničar blizu Ljubljane —
išče za čimprejšnjo ženi-
tve gospodično ali vdovo
brez otrok, staro 25 do
največ 40 let, dobroščno,
razumno za obrt in pri-
merno premožno za po-
večanje podjetja. Ponu-
be (po možnosti s sliko)
v upravo »Slovenca« pod
»Resno 1939« št. 473. (2)

Starejša gospodična

s premoženjem 30.000 din,
bi poročila dobrega in
birokratskega gospoda nad 40
let starega, najraje ze-
leničarja. Dobra, pridna
in skrbna gospodinja. —
Vdovec ni izključen. Po-
nudbe v upravo »Slov.«
pod »Skrbna gospodinja«
št. 487. (2)

Fant srednjih let

želi stopiti v zakon z go-
spodično ali vdovo z doto
25.000 din — če mogoče
šivilja. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 684. (2)

Trgovec na deželi

išče pošteno ženko s pri-
merno doto zaradi prevze-
ne lepe domačije. Dopise
v upravo »Slovenca« pod
»Sreča« 683. (2)

Obrtnik

z dobro idočo delavnico v
Ljubljani, soliden, pošten,
star 33 let, želi zaradi že-
nitve poznati s preprosto
simpatično gospodično, ki
bi bila dobra gospodinja.
Po možnosti z denarjem. —
Dopise s sliko, naslovom in
opisom položaja na upravo
»Slovenca« pod »Sreča« št.
650. (2)

Prodajmo

Tračnice

za poljsko železnico in dva
važončka prodaj. A. Jer-
ko, Črnuče. (1)

Stolpno uro

primerno za na tovarno ali
delavnico in ločeno peč
ugodno prodaj. — Tušek,
Jurčkova pot 55, Ljubljana.

Voz s pnevmatik

za konjsko vprego, prodaj.
Nosilnost 1500 do 2000 kg.
Ogled: Kastelic, Kranj —
Ljubljanska cesta št. 1. (1)

Opremo za konjski hlev

za tri konje poceni pro-
dam. Skoljke so iz rezan-
ega kamna. Vprašati pri
hišniku, Aleksandrova c.
št. 10. (1)

Prodaj

ca. 8 m³ bukovic in ja-
vorjevih plohov in 25
prn. drv cepanic, suho
blago. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 532. (1)

Poročne prstane

ure, verižice, uhane, ka-
kor tudi očala - kupite
zelo ugodno pri Josipu
Janku, urarju v Kamni-
ku, Sutila, nasproti far-
ne cerkve, Podružnica v
Mariboru, Jurčkova 8.

Sadjarji, vrtarji, pozor!

Najnovije brizgalke za
sadno dreve, vinsko trto,
hmelji, desinfekcijo in be-
ljenje po konkurenčni cen.
Glavno zastopstvo Stefan
Turkovič, Ljubljana, Mestni
trg 11-L. (1)

Telefonska centrala

avtomatska, hišna, rabljena
z 12 aparati, se pod roko
prodaj. — Tudi posamezni
aparati naprodaj. Poizve se
pri: Singer, Zagreb, Praska
št. 2. (1)

Bukova drva

lepa in popolnoma suha,
lanskoletna
dobavlja
na debelo in na drobno

Uprava graščine Zg. Ptuj

dostavlja jih tudi naravnost
v Maribor

Glasba

Klavirsko harmoniko
znamke »Hohner«, 80 ba-
sov, prodaj. Franc Štru-
kelj, Križe, Gorenjsko. (2)

Krasen nov pianino

naprodaj za nizko ceno.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 535. (2)

Staro italijansko violino

ugodno prodaj. Cenjene
ponudbe upravi »Slov.«
pod »Testove 1762« št.
550. (2)

Klavir

lep, dolg, za 4000 din na-
prodaj. Obroki. - Ogledati
od 14-15 v Mariboru, Ir-
žaška cesta, vodovod, pri-
liče. (2)

Pouk

Nemščino poučuje
po 5 din na uro Smre-
kar, Sušoborska 35. (u)

Konverzacijske nemščine
nudim poceni. Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
»Konverzacija«. (u)

Oblastv. koncesionirana

šoferska šola

I. GABERŠČIK
bivši komisar za šofer-
ske izpite
Kolodvorska ulica št. 43
Telefon 28-28.

Poučujem

šivanje in krojenje dam-
skih plaščev, kostumov
in oblik proti primerni
odškodnini za lastno upo-
rabo. Ponudbe z znamko
za odgovor na upravo
»Slovenca« pod »Moda«
št. 586. (u)

Auto-motor

Rabljen avto

kupim. - Ludvik Flerin,
mesar, Ljubljanska ulica
št. 44, Domžale. (f)

Kupim

cilindrični blok Chevrolet
Truck tipa 31, rabljen, v
dobrem stanju. Miklavžina,
Braslovce. (f)

Tovarni avto

2 in pol tonski, v brezhib-
nem stanju, ugodno napro-
daj. Naslov v upravi »Slo-
venca« pod št. 658. (1)

Kupim motor

od 98 do 250 cm. - Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Dobro ohranjen« št.
585. (f)

Avto Ford

(bebin) in motorno kolo
»Sumbeau« 500 cm. pro-
dam. Rejni kupci: Tyr-
ševa cesta 12, Bufet Na-
na. (f)

Šivalni stroj

nov, pogreljiv, poceni, pro-
dam. Hermes, Stari trg št.
21-L. (1)

Nov šivalni stroj

prodajmo za polovično ceno
ter pol leta učimo brez-
plačno šivat obleke. »Ju-
lijana«, Gospodarska 12.

Rabljen sejalni stroj

kupim, prodaj in rablje-
no slamožnica. Svetoj-
sak Ludvik, Svetlje, Med-
vode. (k)

Šivalne stroje

večjo pošiljko, »pogrejlivo«,
zelo nizke cene, tudi rab-
ljene od 300 din naprej in
krojaške, čevljarke cilin-
derce prodajamo najceneje
»Triglav«, Resljeva c. 16

Pfaffovi, Singerjevi

in še mnogo drugih popo-
larnih novih šivalnih stro-
jev z 20 letno garancijo —
prav poceni naprodaj pri
»Promet«, nasproti križan-
ske cerkve. (1)

Mizarski stroj

univerzalen in verižni
režkar, Kettenfräsmaschi-
ne, nudim za 3000 din. —
Trgovina strojev Iva
Dovžan, Frančiškanska 4,
Ljubljana. (1)

Diesel Meutz motor

5 ks, dva benzijska mo-
torja, 6 ks, mlatilnico,
motorno kolo BSA 500 m³,
valjni drobilce zrnja,
težki vrtni stroj (bor-
mašina), pet rolet, plin-
sko luč 300 sveč - pro-
dam. - 8, Skrbnišek, Sp.
Hajdina, p. Ptuj. (f)

Čitaite in širite

»Slovenca«

SOBE

ODDAJO:

Opremljeno sobo
oddam solidnemu gospodu.
Florjanska ulica 11-L. (s)

Prazno sobo

s številnim oddamo. »Ju-
lijana«, Rožna dolina, Ce-
sta 8-23. (s)

Dijaka

sprejem poceni na stano-
vanje. Naslov pove upravo
»Slovenca« pod št. 648. (D)

Večjo prazno sobo

parketirano, sončno, od-
dam, poseben vhod, s 1. fe-
bruarjem. Sv. Petra cesta
št. 14. (s)

Opremljeno sobo

v centru oddam mirni
gospodični. Naslov pove
upravo »Slovenca« pod
št. 540. (s)

Opremljeno sobico

s strogo separiranim vho-
dom takoj oddam. Poizve
se na Sv. Petra cesti 62,
I. nadstropje. (s)

Lepo opremljeno sobo

s souporabo kopalnice, v
strogem centru, oddam
solidnemu gospodu. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 574. (s)

Prazno sobo

s posebnim vhom od-
dam v centru mesta. —
Istotam sprejem na stano-
vanje dijaka pod ugod-
nimi pogoji. Naslov pove
upravo »Slovenca« pod
št. 589. (s)

Rudolf Radovan

tapetnik - Mestni trg 13
Ugoden nakup morske
trave, žime in cvilha
za modroce ter blaga za
prevleke pohištva.

Modroce

peresnice (federmadrate)
otomane, kauče, zložljive
postelje, mreže ter vsa v
to stroko spadajoča dela
in popravila sprejema
komisjska zaloge
pohištva

F. Sajovic

Ljubljana, Stari trg št. 6

Samo 360 din

stane naša nova

otomana

Izkoristite priliko

E. Zakrajšek

Ljubljana, Miklošičeva c. 34

Kupimo

Suhe gobe

kupim. Firm, Kapiteljska 3.

Zlatnike in zlato

vsakovrstno, kupim.

F. Čuden, Prešernova 1.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah.
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Cunje

krojaške odrezke, star
papir, tekstilne odpadke
ter ovejno volno, govejo
diako (arocvo) — Kupi
vsako množino Arbeiter,
Maribor, Dravska 15. (k)

Staro zlato,

zlato zobovje

in srebrne krone

kupujem po najvišjih
dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar

Ljubljana, Miklošičeva 14

BANČNO-KOM. ZAVOD

Maribor, Aleksandrova 40
kupi takoj in plača
najbolje

Prodamo

Mreže za postelje
izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andrić, Gregorčičeva ulica št. 5 (pri Gradišču). (1)

Črna moška obleka
zelo lepa, skoraj nova, poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 539. (1)

400 kg pristnega medu
iz lastnega čebelnjaka - prodam. Ponudbe v upr. »Sl.« pod »Franko Ljubljana ali Celje« št. 443.

Naprodaj
20 izvodov knjig Lekstona v nemščini. — Na ogled in za ceno se izve pri hišniku Ljudske posojilnice, Miklošičeva c. 6

Šivalni stroji
s tovarniško garancijo na ugodne mesečne obroke. Rabilene stroje vzamemo v račun. Isti tudi po zelo ugodnih cenah na prodaj!

Nova trgovina
Tyrševa cesta 36
(nasproti Gospodarske zveze).

Obri

Franc Jager
tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra c. 17
telefon 20-42

Velika zaloga vseh vrst šimnic, otoman, najmodernejših couch-sof. — V zalogi vedno vseh vrst šimic, gradi za modroce, blago za prevleko pohištva itd. — Solidno delo! Točna postrežba! Konkurenčne cene!

Objave

Prodaja
na javni dražbi

Dne 17. januarja 1939 ob 8 zjutraj se bo vršila pri okrajnem sodišču v Kamniku (soba št. 4) dražba enonadstropne hiše z gospodarskimi poslopi, tovarne za peči, več travnikov in njiv. Nepremičnine leže v ravnini v trgu Mengeš in so cenjene na 234.490 din. Najmanjši ponudek je 128.002 din. Dražba se bo vršila po skupinah in v celoti. Interesenti so vabljani. — Pojasnila daje Hranilnica in posojilnica v Kamniku. (o)

Sodna dražba
Dne 18. januarja 1939 bo pri sreskem sodišču v Ljubljani, v sobi št. 16, ob 9 dopoldne dražba nepremičnine, vlož. št. 47, hiša na Vidovdanski cesti št. 1, in vl. št. 727, dvorišče z dvoriščno stavbo. Najnižji ponudek din 470.523. Podrobnejši podatki se dobe na sodišču ali pa v pisarni odvetnika dr. Borisa Puca, Ljubljana, Dalmatinova 11. o

Javna dražba
V Guštanju, Mežlška dolina, bo naprodaj 4. febr. 1939 valjčni-umetni miln na stalni vodi in z električno napeljavo. — Dvonadstropna, zidana hiša in nekaj zemljišča. Daleč naokoli brez konkurence. Cenilna vrednost 128.000 din; najmanjši ponudek 64.000 din. Najlepša prilžnost za podjetnega in pridnega mlinarja. — Podrobna pojasnila daje: Hranilnica in posojilnica v Prevaljah. (o)

Glasba

Lepo darilo je nova gramofonska plošča, stane samo
Din 15.—
dokler traja zaloga
R. Velepič
Ljubljana VII
Sv. Jerneja cesta št. 25

KLAVIRJE
vijoline, kitare, tamburške instrum. i. t. d. strune in vse glasbene potrebščine kupite najceneje pri
R. Warbinek
Ljubljana, Miklošičeva cesta 4
Specialist vam popravila vsa godalna glasbila umetniško strokovnjsko.

KLAVIRJI

pfanini, harmoniji:
STEINWAY & SONS,
BLÜTHNER, BÖSENDORFER, FÖRSTER,
HÖLZL, MANBORG
so nesporno najboljše fabrikati na svetu.
Dobite jih le pri trdki
ALFONZ BREZNIK
Ljubljana
Aleksandrova cesta 7
Majbni obroki, nizka izpoljevalnina. Tudi preigrani klavirji na zalogi. Istotam velika izbira vseh glasbil, muzikalij in strun.

KUPUJTE PRI NAŠIH INSERENTIH!

VELIKA nventurna ODPRODAJA

Inventurno blago
in ostanki
po neverjetno
nizkih cenah

A. ŽLENDER LJUBLJANA, MESTNI TRG 22

Otvoritveno naznanilo

Spošlovanemu občinstvu tem
polom uludno naznanjam da
bom dne 16. januarja 1939

otvoril na novo trgovino z železnino, porcelanom in steklenino na Gosposvetski cesti št. 4
(poleg trgovine Slamič), katero bom vodil pod trdko

B. ŽILIČ & Komp

Zagotavljam, da bom slavnemu občinstvu nudil prvovrstno kvalitno blago po najnižjih dnevih cenah z najkulantnejšo postrežbo. Priporočam se za obilen obisk in beležim z odličnim spoštovanjem

B. Žilič & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 4

Mundlos šivalni stroji

odlične kakovosti po zmerni ceni, dobite pri
Kleindienst & Posch, Maribor, Aleksandrova c. 44

Sodna dražba

DVEH DVONADSTROPNIH HIŠ Z MANSARDO IN VRTOM V LJUBLJANI, Streliška ul. št. 22 in 24, 19 stanovanj, trgovina in gostilna, bo dne 9. februarja ob 9 dopoldne pri okrajnem sodišču v sobi št. 16. Posestvo je sodno cenjeno na 2.371.315 din, najmanjši ponudek znaša 1.185.658, potrebna kavicja 237.132 din.

Lepa prilžnost za neveste

Mongol svilu po 12 din, Crepe satin po 20 din pri TRPINU v Mariboru, Vetrinjska ulica. 15

V BOJ ZA NAŠE ČASOPISJE!

Otroški vozički naj-novejših modelov
Dvokolesa, motorji, tricikli pogonljivi
Po zelo niski ceni! Coniki franko!
„TRIBUNA“ F. BAYEL, LJUBLJANA, Mariborska 4
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 24

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča **M. Hrnjak**, lekarnar, Sisak
Varujte se potvorbi!

Vzajemna posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7
poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

Pomočnika ravnateljstvu

z obširno trgovsko in po možnosti tudi tehnično splošno izobrazbo išče jugoslovanska železarna, topilnica in valjarna. Zaželjena je večletna praksa v večjih dobro organiziranih inozemskih obratih in temu odgovorno jezikovno znanje. Pri uspešnem udejstvovanju dobra bodočnost.

Lastnoročno pisane ponudbe z življenjepisom, prepisom spričeval in fotografijo naj se pošljejo pod značko »Železo 1939« na PUBLICITAS d. d., Zagreb, Ilica 9

Pozor!

Pozor!

Zaloga se bliža koncu

za to pohitite z nakupom knjig pod polovično ceno:

Germano: Življenje sv. Gabriela din 10.—
Sv. čistost din 5.—
Samec: Za naše male din 8.—
Vole: Roka božja din 10.—
Turški: Izgubljeni raj din 10.—
Sardenko: Dekliške pesmi din 18.—

sedaj skupno samo
din 15.—

Scharsch: Spoved malih grehov din 25.—
Potočnik: Dobri pastir. I. del din 38.—
Potočnik: Dobri pastir. II. del din 40.—
Potočnik: Dobri pastir. III. del din 40.—
Teraš: Za visokim ciljem din 24.—
Teraš: Pri studencih zdravja in moči din 24.—
Teraš: Po stezah resnične popolnosti din 24.—

sedaj skupno samo
din 50.—

Vole: Otroci. I. del din 25.—
Vole: Otroci. II. del din 24.—

sedaj skupno samo
din 30.—

Prekrasni govori dr. Mihaela Opeke, t. j. 21 knjig, skupna cena 408 din — — — sedaj pa samo

sedaj skupno samo
din 20.—

TRGOVINA H. NIČMAN, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2

sedaj skupno samo
din 200.—

Ne vemo ne ure - ne dneva...

V zadnjem času je „KARITAS“ med drugimi izplačala
cele zavarovane vsote
ob smrti sledečih članov in članic:

Kogovšek Franc, Škofja Loka, Poljanska c. 13;
Marinšek Neža, Ruše 114;
Kirbiš Neža, Zerkovce 40;
Tratnik Marija, Zagrad 79, p. Celje;
Kocelj Anton, Vodice 62;
Petrč Ana, Gradec 97 pri Metliki;
Sever Marija, Crnuče 3, p. Ježica;
Kristan Franc, Vrba 2, p. Žirovnica;
Orehovec Martin, Celje, Gosposka ulica;
Sinko Ana, Dragotinci 31, p. Sv. Jurij ob Ščavnici;
Vasle Marija, Podvin 5, p. Polzela;
Kolman Ivan, Turnišče 55;
Sink Ivana, Stražišče 51;
Bano Regina, Mellika 1;
Oblik Jakob, Topol 10, p. Begunje pri Cerknici;
Blažek Janez, Hom, p. Št. Janž;
Roblek Gregor, Zgornja Dolina 104, p. Tržič;
Razlag Jožeta, Ljutomer 53;
Lederer Ana, Počehova 4 pri Mariboru;
Rozman Jurij, Ravne 7, p. Bohinjska Bistrica;
Šket Marija, Sv. Tomaž 16, p. Šmarje pri Jelšah;
Podlipnik Franc, Boštanj 35;
Repinšek Ana, Celje, Ipavčeva 16;
Masten Marija, Maribor, Kopitarjeva 12;
Spegluš Neža, Zgornja Hudinja 37, p. Celje;
Volčič Marija, Jesenice, Podmežakla 35;
Menard Janez, Fužine 5b;
Aleš Marija, Ratica 13;
Dornik Marija, Nevle 26, p. Kamnik;
Bregar Marija, Šmarino pri Litji 17;
Kokalj Jera, Stražišče 94;
Parkelj Marija, Mirna peč 20;
Ločičnik Ferdinand, Celje-Gaberje, Lastni dom 2;
Vortič Amalija, Celje, Dečkova 1;
Šentjerc Peter, Studence 34, p. Hrastnik;
Poberšek Franc, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 5;
Vrhovšek Terezija, Dobriča 18, p. Loka p. Zsumu;
Dietz Pavla, Ljubljana, Pred škofijo 6/II;
Matoš Apolonija, Studenci pri Hrastniku;
Toš Neža, Brežova 32, p. Sv. Antoa v Sl. gor.;
Prasnikar Alojzij, Golčaj 1, p. Lukovica;

Celar Jera, Vnanje gorice 6, p. Brezovica;
Soklič Marija, Ljubljana, Sv. Florjana ul. 35;
Kunstlj Leopold, Podlog 31, p. Sv. Vid pri Planini;
Čeč Martin, Brunska gora 6, p. Radeče;
Ledl Maks, Celje, Gosposka 1;
Škrabi Alojz, Maribor, Krempševa 8;
Semlič Ignac, Lokavec 28, p. Marija Snežna;
Brenkuš Anton, Zg. Beznica 59, p. Kranj;
Hegeduš Jožeta, Petanje 72, p. Rankovci;
Štrn Nikolaj, Zapog 22, p. Smlednik;
Terdin Franc, Lačna gora 34, p. Oplotnica;
Jošar Stefan, Murska Sobota, Aleksandrova 7;
Helmich Marija, Dvor pri Žužemberku 14;
Čmak Jožeta, Gomilsko;
Toporiš Marija, Tržič, Ljubeljska 31;
Stefanciosa Uršula, Vrh 19, p. Sv. Rupert na Dol.;
Dolenc Ciril, Ljubljana, Tavčarjeva 12/II;
Topolnik Marija, Muršak 3, p. Slatina-Radenci;
Solar Ana, Dražgoše 79, p. Železniki;
Burkec Matija, Kaplja v. 44, p. Št. P. p. Preboldu;
Majcen Blaž, Radeče pri Zid. mostu 65;
Podgoršek Ivana, Ljubljana, Križevniška 9;
Pohar Marija, Črnivec 18, p. Brezje.

Dvojno zavarovalno vsoto je izplačala KARITAS ob smrti sledečih zavarovancev:

Sirovan Terezija, Stara vas 64, ker je umrla za opeklinami;
Žirovnik Jera, Britof 20, p. Kranj, ker se je pri padcu po stopnicah udarila na sence in zaradi tega kmalu umrla ter
Zupan Franc, Hrušica 45, p. Jesenice, ker se je po nesreči udaril na roko in je po 10 dneh zaradi zastrupljenja umrl.

Brezplačno zavarovalno vsoto je KARITAS izplačala ob smrti 13 letne Doroteje, hčerke pri nas zavarovanih staršev Jamšek Albine in Marjana iz Ljubljane.

V decembru 1938 je „KARITAS“ izstavila

1.394

novih zavarovalnih polic

„KARITAS“

Ljubljana, palača Vzajemne zavarov.

„KARITAS“

Maribor, Orožnova ul. 8

**Po vaši želji Vam izdela
Knjigoveznica
Jugoslovanske tiskarne
v Ljubljani**
Kopitarjeva 6/II

V svoji čitalnici razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi. Istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška dela, posebno razne vezave od preprostih do razkošnih oblik.

Posebni oddelek za izdelovanje damskih torbic, pasov, denarnic in drugega usnjene galanterijskega blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, modernih fasonah.

**Cene skrajno nizke.
Poslužite se!**

Najnovejši model

Zastopnik:

LUDOVİK ŽITNIK

Ljubljana - Kolodvorska ulica 26
Telefon 34-23

Pazite na kotle!

„TEPALIN“

Made in U. S. A.

Edinstveno čisti in preprečuje kamen v vseh parnih kotlih, ne da bi jih bilo treba razdirati. — Preizkusila in priporoča Inspekcija za kotle ministrstva zgradb. — Zahtevajte prospekte od generalnega zastopnika
HOBBS, A. R., Beograd, Uskotka 5, Telefon 23-013

Gostilno in hotel v Rogatcu

z vsem inventarjem oddamo v najem. Sredi trga, 10 tujskih sob, 4 gostilniški lokali, velika dvorana z gledališkim odrom, veranda, avtogaraža, shrambe in kleti, hladilne naprave, obsežen zelenjadni vrt. — Ponudniki, ki bi mogli izvrševati tudi mesarsko obrt, imajo prednost. Ponudbe z navedbo jamstva poslati

Celjski mestni hranilnici v Celju

„SLOVENEČ“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Zahvala

Vsem, ki so ob smrti našega predobrega očeta, starega očeta, tasta in strica, gospoda

Jakoba Petek

sočustvovali z nami, izrazili pismo sožalje, poklonili krasne vence in cvetje na njegov grob, izrekamo najpriščneje zahvalo.

Se prav posebno zahvalo pa smo dolžni g. primariju dr. Rajšpu za njegov trud in požrtvovalnost, č. duhovn. koma, zlasti č. gospodu župniku iz Dramej za lepe poslovilne besede, vsem pevcem, znancem in prijateljem, ki so ga v tako lepem številu spremili na zadnji poti.

Celje, dne 12. januarja 1939.

Žalujoča rodbina Petek in sorodniki

Zahvala

Vsem k. so ob smrti našega predobrega soproga in tatita, gospoda

Ivana Stenovca

šolskega upravitelja

z nami sočustvovali, se najpriščneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni g. duh. svetniku župniku Berniku, gg. stanovskim tovarišem ter Sokolu, kakor tudi vsem drugim njegovim prijateljem in znancem, ki so ga v tolikem številu spremili na zadnji poti.

Domžale, dne 15. januarja 1939.

Žalujoči ostali

Zahvala

Vsem, ki so ob smrti naše ljube mame, stare mame in prababice, gospe

Marije Wurzer

sočustvovali z nami, poklonili cvetje in jo spremili k večnemu počitku, se najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo preč. gg. duhovnikom, sosedom in vsem gospodom davčnega urada.

Celje, dne 13. januarja 1939.

Marija Žumer, vdova po davkarju v p., hčerka; Ada, Maks, Edi, vnuki; Bogdanček in Adica, pravnuka

Zahvala

Ob nenadni in prerani izgubi naše nad vse ljubljene soproge, mame, hčerke, sestre, s. nahe, sestrične, svakinje in tete, gospe

**Berte Demšarjeve
roj. Sabor**

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so v težkih urah z nami sočustvovali, položili na njeno krsto toliko vencev in cvetja in jo v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Kranj, dne 13. januarja 1939.

Žalujoči ostali

V globoki žalost! naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je došla naša dobrosrčna in nad vse ljubljena mama, stara mama, sestra, tašča, teta, gospa

**Amalija Karlovšek
roj. Kristan**

posestnica in vdova

dne 14. januarja ob 5 zjutraj, večkrat previdena s sv. zakramenti. Pogreb predraže pokojnice bo 16. januarja ob 3 popoldne iz hiše žalosti na domače župnijsko pokopališče.

Šmarjeta pri Novem mestu, dne 15. januarja 1939.

Mali, Mirica, Tinca, Juli, hčere; Janko, Joško, Franci, Stanko, sinovi — in ostalo sorodstvo

Sveže najfiniješe
norveško

ribje olje

iz lekarn
dr. G. PICCOLLA
v Ljubljani

se priporoča bledim in
slabotnim osebam

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi naše nepozabne dobre mame, stare mame, sestre, tašče, tete in svakinje, gospe

Marije Mesar

se tem potom iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni g. zdravniku dr. Keržanu za izredno požrtvovalen trud in naklonjenost v vsakem trenutku.

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so darovali: prelepe vence in cvetje naši mrtvi mami za slovo.

Zahvaljujemo se č. duhovščini, gasilskemu društvu, sokolski godbi, vsem prijateljem in znancem ter končno vsem, ki so blago pokojnico spremili na njeni poslednji poti.

Jesenice, 14. januarja 1939.

Žalujoča rodbina Mesarjeva

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi moje nepozabne in nad vse ljubljene žene

**Marije Avsenek
roj. Potočnik**

se tem potom zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in vsem, ki so ob smrti sočustvovali in jo kropili. vsem, ki so jo spremili na zadnji poti. Najtopleje se zahvaljujem g. kaplanu p. Klemenu za duševno tolažbo, g. zdravniku dr. Janezu Šarcu za lajšanje bolečin njene bolezni in g. dekanu Faturju za pokop.

Vsem še enkrat najiskrenejša hvala.

Vrhnje pri Radovljici, 14. januarja 1939.

Žalujoči mož in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Vsem, ki ste ob nenadomestljivi in težki izgubi
mojega soproga

**ALOJZIJA
VODNIKA**

z menoj sočustvovali, ga obsuli s cvetjem ali na kateri koli način izrazili svoje sožalje, se najpriščneje zahvaljujem.

Posebno zahvalo sem dolžna izraziti č. duhovščini, dr. Nastranu in gg. župnikoma Košmerlu in Finžgarju, primariju g. dr. Jenku, gg. zastopnikom banovine, predsedniku mestne občine ljubljanske g. dr. Adlešiču za spremstvo, predsedniku Zbornice za TOI g. Jelačinu za presunljivi poslovilni govor, upravnim svetom in ravnateljstvom ljubljanske kreditne banke, Združenih papirnic v Vevčah, Goričanah in Medvodah, banke »Slavije«, »Motvoza« Grosuplje, Tönniesovega gradbenega podjetja, vsem zastopnikom ostalih denarnih zavodov, trgovskih in industrijskih podjetij, vsem društvom in organizacijam, nadalje gg. pevcem za prekrasno petje in končno vsem od blizu in daleč, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 14. januarja 1939

Žalujoča

IVANKA VODNIK roj. POGAČNIK